Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι) **Ν. 96(Ι)/2026**
Αρ. 5087, 21.4.2026

Ο περί της Κοινωνικής Συμμετοχής, Συμπερίληψης και Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 2026 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 96(Ι) του 2026

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2026

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Κοινωνικής Συμμετοχής, Συμπερίληψης και Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 2026.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«Άδεια Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης» ή «Άδεια» σημαίνει άδεια που εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 σε τύπο που καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και ισχύει για τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσής της·

«Αδειούχος Πάροχος Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης» ή «Αδειούχος Πάροχος» ή «Αδειούχος» σημαίνει νομικό ή φυσικό πρόσωπο που έχει λάβει Άδεια με βάση το άρθρο 5 για την παροχή Υπηρεσιών σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες που καθορίζονται στο άρθρο 4·

«αναπηρία» σημαίνει την κατάσταση ζωής στην οποία ένα άτομο αντιμετωπίζει μακροχρόνιες σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές διαταραχές που, κατά την αλληλεπίδρασή τους με διάφορα εμπόδια, δυνατόν να εμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στην κοινωνία σε ίση βάση με άλλους και περιλαμβάνει, ανάλογα με τον τύπο των εν λόγω διαταραχών, την κινητική, άλλη σωματική, οπτική, ακουστική, νοητική ή ψυχική αναπηρία ή συνδυασμό αυτών και, ανάλογα με τη σοβαρότητα της κατάστασης αναπηρίας, την ήπια, μέτρια, σοβαρή ή ολική αναπηρία, όπως αυτό κρίνεται, δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, μέσω επιστημονικών, αντικειμενικών και αξιόπιστων μηχανισμών, μεθόδων και πόρων που καθορίζει με Γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο Υφυπουργός·

«αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες» σημαίνει τις οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες ή των γονέων ή συγγενών ατόμων με αναπηρίες, εγγεγραμμένες σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμο και οι οποίες υιοθετούν και εφαρμόζουν τη Σύμβαση και τις εκάστοτε κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τη Σύμβαση, όπως αυτό θα εξετάζεται, αν προκύπτει τέτοια ανάγκη, από το Γραφείο του Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως του Ανεξάρτητου Μηχανισμού για την Προώθηση, Προστασία και Παρακολούθηση της Εφαρμογής της Σύμβασης·

104(Ι) του 2017
76(Ι) του 2018
84(Ι) του 2019
118(Ι) του 2020.

«αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και περιλαμβάνει κάθε λειτουργό δεόντως εξουσιοδοτημένο από αυτόν για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού·

«άτομο με αναπηρία» σημαίνει φυσικό πρόσωπο, παιδί ή ενήλικα, που έχει μακροχρόνιες σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές διαταραχές οι οποίες, κατά την αλληλεπίδρασή τους με διάφορα εμπόδια, δυνατόν να εμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στην κοινωνία σε ίση βάση με άλλους σύμφωνα με τον ορισμό της αναπηρίας βάσει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

«άτομο με βαριά κινητική αναπηρία» σημαίνει άτομο το οποίο δεν μπορεί να βαδίσει και έχει ανάγκη συνεχούς και μόνιμης χρήσης αναπηρικού τροχοκαθίσματος ή μπορεί να βαδίσει σε πολύ μικρές αποστάσεις σε ομαλό έδαφος με τη χρήση βοηθητικών μέσων όπως βακτηρίας, περπατούσας ή ειδικών στηριγμάτων στα πόδια·

«άτομο με παραπληγία» σημαίνει άτομο, με μόνιμο και πλήρη περιορισμό της λειτουργίας της βάδισης ακόμα και με τη χρήση βοηθητικών μέσων ή προσωπικής βοήθειας και το οποίο έχει ανάγκη για συνεχή και μόνιμη χρήση τροχοκαθίσματος για τη διακίνησή του ή άτομο χωρίς περιορισμό στη λειτουργία της βάδισής του αλλά με μόνιμο σοβαρό ή πλήρη περιορισμό της λειτουργίας και των δύο άνω άκρων του, σε βαθμό που να μην μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί για

βασικές ανάγκες της καθημερινής ζωής, περιλαμβανόμενης της σίτισης ή/και της ένδυσης και χρειάζεται τη συνδρομή άλλου ατόμου·

«άτομο με τετραπληγία» σημαίνει άτομο με μόνιμο και πλήρη περιορισμό της λειτουργίας της βάδισης ακόμα και με τη χρήση βοηθητικών μέσων ή προσωπικής βοήθειας και που έχει την ανάγκη για συνεχή και μόνιμη χρήση τροχοκαθίσματος για τη διακίνησή του και επιπρόσθετα αντιμετωπίζει μόνιμο σοβαρό ή πλήρη περιορισμό της λειτουργίας και των δύο άνω άκρων του, σε βαθμό που να μην μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί για βασικές ανάγκες της καθημερινής ζωής, περιλαμβανομένης της σίτισης ή/και της ένδυσης και χρειάζεται τη συνδρομή άλλου ατόμου·

«άτυπος προσωπικός βοηθός ή και φροντιστής» σημαίνει φυσικό πρόσωπο που παρέχει σε άτομο με αναπηρία υπηρεσίες που καλύπτει το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας και καθορίζονται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος 2, χωρίς να υπάρχει σχέση εργοδότη και εργοδοτούμενου και περιλαμβάνει τους συγγενείς του ατόμου με αναπηρία οποιουδήποτε βαθμού·

Πίνακας 1. Παράρτημα 2.

«δικαιούχος» σημαίνει άτομο με αναπηρία, που είναι Κύπριος ή πολίτης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος έχει συνήθη διαμονή στις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές για τους τουλάχιστον δώδεκα (12) μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησής του για υπηρεσίες ή παροχές ανεξάρτητης διαβίωσης, ή υπήκοος τρίτης χώρας με καθεστώς αναγνωρισμένου πρόσφυγα ή συμπληρωματικής ή προσωρινής προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Προσφύγων Νόμου και που ικανοποιεί τα κριτήρια και προϋποθέσεις που καθορίζει ο παρών Νόμος για την χορήγηση Υπηρεσιών και Παροχών ανεξάρτητης διαβίωσης·

6(Ι) του 2000
6(Ι) του 2002
53(Ι) του 2003
67(Ι) του 2003
9(Ι) του 2004
241(Ι) του 2004
154(Ι) του 2005
112(Ι) του 2007
122(Ι) του 2009
9(Ι) του 2013
58(Ι) του 2014
59(Ι) του 2014
105(Ι) του 2016
106(Ι) του 2016
80(Ι) του 2018
116(Ι) του 2019
142(Ι) του 2020
178(Ι) του 2022
86(Ι) του 2023
228(Ι) του 2025.

«Έγκριση» σημαίνει την έγκριση που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή, δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (6) του άρθρου 8 σε τύπο που καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για φυσικό πρόσωπο το οποίο παρέχει Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης στο πλαίσιο της εργοδότησής του σε μερική ή πλήρη βάση σε Αδειούχο·

«ενισχυμένη φροντίδα» σημαίνει εξειδικευμένη και αυξημένη φροντίδα που παρέχεται σε άτομο με παραπληγία ή τετραπληγία, λόγω σοβαρών προβλημάτων υγείας που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή του ατόμου·

«ΚΥ.Σ.Ο.Α.» σημαίνει την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του περί της Διαδικασίας Διαβούλευσης Κρατικών και Άλλων Υπηρεσιών σε Θέματα που Αφορούν Άτομα με Αναπηρία Νόμου του 2006·

143(Ι) του 2006.

«Κυπριακή Νοηματική Γλώσσα» σημαίνει την μορφή επικοινωνίας όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του περί της Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμου του 2006·

66(Ι) του 2006
36(Ι) του 2008.

«Μητρώο Αδειούχων Παρόχων» σημαίνει το μητρώο που τηρείται δυνάμει του άρθρου 5·

«Μητρώο Δικαιούχων Ατόμων με Αναπηρίες» σημαίνει το μητρώο που τηρείται δυνάμει του άρθρου 16·

«νομικά πρόσωπα» σημαίνει την ΚΥ.Σ.Ο.Α. ή άλλες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες ή άλλα νομικά πρόσωπα·

«Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης» ή «Παροχές» σημαίνει τις παροχές σε χρηματική ή άλλη μορφή που παρέχονται κατευθείαν σε άτομα με αναπηρίες και οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 11·

«Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που κυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία με τον περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και περί Συναφών Θεμάτων (Κυρωτικό) Νόμο·

8(III) του 2011.

«Τμήμα» σημαίνει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες που υπάγεται στο Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας·

«τυφλό άτομο» σημαίνει άτομο ανεξαρτήτως ηλικίας, που αποδεδειγμένα η οξύτητα της όρασης και των δύο οφθαλμών του είναι τέτοια, ώστε αυτή στον καλύτερο οφθαλμό να μην υπερβαίνει, έστω και με διορθωτικούς φακούς, τα έξι εξηκοστά (6/60)·

«Υπηρεσία Ανεξάρτητης Διαβίωσης» ή «Υπηρεσία» σημαίνει υπηρεσία σε είδος που παρέχεται σε άτομα με αναπηρίες από Αδειούχους Παρόχους Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4·

«Υφυπουργός» σημαίνει τον Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας·

«υπήκοος τρίτης χώρας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμο.

Κεφ.105.
2 του 1972
54 του 1976
50 του 1988
197 του 1989
100(I) του 1996
43(I) του 1997
14(I) του 1998
22(I) του 2001
164(I) του 2001
88(I) του 2002
220(I) του 2002
66(I) του 2003
178(I) του 2004
8(I) του 2007
184(I) του 2007
29(I) του 2009
143(I) του 2009
153(I) του 2011
41(I) του 2012
100(I) του 2012
117(I) του 2012
32(I) του 2013
49(I) του 2013
88(I) του 2014
129(I) του 2014
17(I) του 2015
16(I) του 2016
2(I) του 2017
9(I) του 2017
71(I) του 2017
6(I) του 2019
8(I) του 2019
127(I) του 2019
169(I) του 2019
116(I) του 2020
143(I) του 2020
46(I) του 2021
114(I) του 2022
111(I) του 2024
149(I) του 2024
4(I) του 2025.

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής.

3.-(1) Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η θέσπιση και η ρύθμιση Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης προς τα άτομα με αναπηρίες, ώστε να υποστηρίζονται, να ενδυναμώνονται και να ασκούν τα δικαιώματά τους σε κοινωνική συμμετοχή, συμπερίληψη και ανεξάρτητη διαβίωση, αναγνωρίζοντας τις εξατομικευμένες τους ανάγκες, σύμφωνα με τις αρχές, τις αξίες και τις υποχρεώσεις του κράτους, ως αυτές καθορίζονται στη Σύμβαση.

(2) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται για την αδειοδότηση και παροχή Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης σε άτομα με αναπηρίες το κόστος των οποίων καλύπτεται από το κράτος

στη βάση των διατάξεών του και δεν ρυθμίζει οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία λαμβάνει, με δικούς του πόρους, άτομο με αναπηρία από επαγγελματία, ειδικό ή άλλο πρόσωπο.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΥΧΟΙ ΠΑΡΟΧΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Κατηγορίες Υπηρεσιών και Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

4.-(1) Οι Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης στις οποίες έχουν πρόσβαση άτομα με αναπηρίες αποσκοπούν στην υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους ώστε να ικανοποιήσουν τις εξατομικευμένες ανάγκες τους λόγω της αναπηρίας και στην διευκόλυνση της ανεξάρτητης διαβίωσης μέσα στην κοινότητα, της προσωπικής κινητικότητας, της εργασιακής ένταξης, της κοινωνικής συμμετοχής και συμπερίληψης, διαχωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες-

(α) Σύμβουλος Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων Ατόμων με Αναπηρίες·

(β) Εκπαιδευτής Ατόμων με Αναπηρίες·

(γ) Επαγγελματίας Εργασιακής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες·

(δ) Προσωπικός Βοηθός Εργασίας Ατόμων με Αναπηρίες·

(ε) Κοινωνικός Συνοδός/Βοηθός Ατόμων με Αναπηρίες·

(στ) Διερμηνέας Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας·

(ζ) Πάροχος Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες·

(η) Σύμβουλος Έγκαιρης Οικογενειακής Στήριξης.

(2) Νομικό πρόσωπο ή φυσικό πρόσωπο δύναται να παρέχει υπηρεσίες για μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες που προβλέπονται στο εδάφιο (1) νοουμένου ότι κατέχει Άδεια Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης ή Έγκριση στο πλαίσιο εργοδότησής του σε Αδειούχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Η φύση και ο σκοπός κάθε κατηγορίας Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που παρέχεται σε άτομα με αναπηρίες, τα καθήκοντα και υποχρεώσεις κάθε Αδειούχου Παρόχου Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, ανάλογα με την κατηγορία για την οποία έλαβε άδεια, η συχνότητα ή διάρκεια των Υπηρεσιών και άλλοι όροι και προϋποθέσεις καθορίζονται στους Πίνακες 1 έως 8 του Παραρτήματος 1.

Παράρτημα 1.

(4) Άτομο με αναπηρία έχει δικαίωμα να λάβει μία ή περισσότερες από τις Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης που καθορίζονται στο εδάφιο (1), σύμφωνα με τα κριτήρια και προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο, νοουμένου ότι δεν υπάρχει επικάλυψη στην ικανοποίηση ίδιων εξατομικευμένων αναγκών του από τις Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης τις οποίες αιτείται.

(5) Σε περίπτωση που οι εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία καλύπτονται από δύο (2) ή περισσότερες Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης, το άτομο επιλέγει την Υπηρεσία που επιθυμεί να λαμβάνει:

Νοείται ότι, Υπηρεσία που ικανοποιεί τις ίδιες εξατομικευμένες ανάγκες, δεν παρέχεται, είτε άμεσα είτε έμμεσα, από δύο (2) κρατικές πηγές.

(6) Οι Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης παρέχονται ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος, της περιουσιακής κατάστασης ή της οικονομικής δραστηριότητας του ατόμου με αναπηρία και δεν συνδέονται με οποιαδήποτε εισοδηματικά ή περιουσιακά κριτήρια του ιδίου ή των μελών της οικογένειάς του.

(7) Οι Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης δεν περιλαμβάνουν υπηρεσίες υγείας ή αποθεραπείας και αποκατάστασης που παρέχονται από επαγγελματίες υγείας, ή άλλες υπηρεσίες για τις οποίες απαιτείται η κατοχή άδειας ασκήσεως επαγγέλματος δυνάμει των διατάξεων οποιασδήποτε νομοθεσίας.

Ρύθμιση αδειοδότησης και παροχής

5.-(1) Η δραστηριοποίηση νομικού προσώπου ή φυσικού προσώπου, ως Αδειούχου Παρόχου Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης επιτρέπεται μόνο εάν έχει εκδοθεί Άδεια με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

(2) Η Άδεια χορηγείται από την αρμόδια αρχή, μετά από αίτηση, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο.

(3) Η προβλεπόμενη στο εδάφιο (2) αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία, αποδεικτικά και δικαιολογητικά που απαιτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που πρόσωπο προτίθεται να παρέχει περισσότερες από μία Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης ως Αδειούχος, υποβάλλει ξεχωριστή αίτηση για κάθε Υπηρεσία Ανεξάρτητης Διαβίωσης που προτίθεται να παρέχει.

(4) Η αρμόδια αρχή δύναται, οποτεδήποτε μετά την υποβολή της αίτησης, να ζητήσει την προσκόμιση πρόσθετων σχετικών στοιχείων, τα οποία κρίνει αναγκαία για την εξέταση της αίτησης.

(5) Η αρμόδια αρχή εξετάζει την αίτηση και τα συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά και δικαιολογητικά, καθώς και όλα τα πρόσθετα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, και αποφασίζει για τη χορήγηση της Άδειας εφόσον κρίνει ότι ικανοποιούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του παρόντος Νόμου για τη χορήγηση της Άδειας για την οποία υποβλήθηκε η αίτηση, διαφορετικά απορρίπτει την αίτηση και σε κάθε περίπτωση κοινοποιεί δεόντως αιτιολογημένη την απόφασή της στον αιτητή:

Νοείται ότι, η αρμόδια αρχή δύναται να προβεί σε περαιτέρω διερεύνηση στοιχείων, αποδεικτικών και δικαιολογητικών για σκοπούς εξέτασης της αίτησης.

(6) Η Άδεια Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης εκδίδεται κατά τον τύπο που καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και ισχύει για τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσής της.

(7) Αδειούχος Πάροχος δύναται να αιτηθεί την ανανέωση της εν ισχύι Άδειάς του για ακόμα τρία (3) έτη, το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη αυτής:

Νοείται ότι, σε περίπτωση αίτησης ανανέωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η τελευταία εκδοθείσα Άδεια συνεχίζει να ισχύει μέχρι την εξέταση της αίτησης ανανέωσης από την αρμόδια αρχή:

Νοείται περαιτέρω ότι, κατά την εξέταση της αίτησης ανανέωσης, η αρμόδια αρχή δύναται να ζητήσει οποιαδήποτε περαιτέρω στοιχεία ή αποδεικτικά ή να προβεί στη δέουσα έρευνα για σκοπούς εξέτασης της αίτησης ανανέωσης:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, Αδειούχος ο οποίος δεν υποβάλλει αίτηση ανανέωσης το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος της υφιστάμενης Άδειάς του, δύναται να επανυποβάλει αίτηση για Άδεια, η οποία εξετάζεται εξ υπαρχής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: L119, 4.5.2016, σ.1.

125(Ι) του 2018
26(Ι) του 2022.

(8)(α) Η αρμόδια αρχή τηρεί Μητρώο Αδειούχων Παρόχων των Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, το οποίο, τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμου, αναρτά στην ιστοσελίδα της για σκοπούς πρόσβασης από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

(β) Στο αναρτημένο Μητρώο Αδειούχων Παροχών καταγράφεται η Υπηρεσία για την οποία εκδίδεται η Άδεια Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, στην περίπτωση νομικού προσώπου το όνομα, αριθμός εγγραφής και τα στοιχεία επικοινωνίας του Αδειούχου Παρόχου και στην περίπτωση φυσικού προσώπου, το ονοματεπώνυμο και τα στοιχεία επικοινωνίας του Αδειούχου Παρόχου.

(9) Η συνεχής τήρηση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο αποτελούν υποχρεώσεις κάθε Αδειούχου Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης και όρους για τη συνέχιση της κατοχής της Άδειας.

(10) Απόφαση της αρμόδιας αρχής η οποία εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, είναι δεόντως αιτιολογημένη και ενημερώνει το ενδιαφερόμενο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για τις θεραπείες που έχει για να προσβάλει την πράξη.

(11) Τηρουμένων των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου νόμου, άτομο με αναπηρίες διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει, με τους δικούς του πόρους, οποιαδήποτε υπηρεσία για σκοπούς εξυπηρέτησης των αναγκών του από οποιοδήποτε επαγγελματία, ειδικό ή άλλο πρόσωπο, ανεξάρτητα από τις Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης που ρυθμίζονται από τον παρόντα Νόμο.

Ειδικές πρόνοιες για την αδειοδότηση νομικών προσώπων για την Παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

6. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 5, για την αδειοδότησή του ως Παρόχου Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, νομικό πρόσωπο πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Δεν τελεί υπό διαδικασία οικονομικής εξυγίανσης, εκκαθάρισης ή αναστολής εργασιών και υποβάλλει κατά την αίτησή του τις επικαιροποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης, ελεγμένες από ανεξάρτητους ελεγκτές·

(β) διαθέτει την επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης και να απασχολεί φυσικά πρόσωπα που παρέχουν Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης·

(γ) κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του δεν έχει καταδικαστεί για πειθαρχικό παράπτωμα δυνάμει οποιασδήποτε νομοθεσίας·

(δ) κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή μέτοχός του δεν έχει καταδικαστεί για αδίκημα δυνάμει -

91(I) του 2014
105(I) του 2014
59(I) του 2025.

(i) του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Απεικόνισης Υλικού Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών Νόμου, για το οποίο προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό δυνάμει των διατάξεων του ιδίου νόμου·

60(I) του 2014
117(I) του 2019.

(ii) του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου·

75(I) του 2019
39(I) του 2022
14(I) του 2026.

(iii) του περί της Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας και Προστασίας των Θυμάτων Νόμου·

Κεφ.154.
3 του 1962
43 του 1963
41 του 1964
69 του 1964
70 του 1965
5 του 1967
58 του 1967
44 του 1972
92 του 1972
29 του 1973
59 του 1974
3 του 1975
13 του 1979
10 του 1981
46 του 1982
86 του 1983
186 του 1986
111 του 1989
236 του 1991
6(I) του 1994
3(I) του 1996
99(I) του 1996
36(I) του 1997

(iv) των άρθρων 144 έως και 177 του περί Ποινικού Κώδικα Νόμου·

40(Ι) του 1998
45(Ι) του 1998
15(Ι) του1999
37(Ι) του1999
38(Ι) του 1999
129(Ι) του 1999
30(Ι) του 2000
43(Ι) του 2000
77(Ι) του 2000
162(Ι) του 2000
169(Ι) του 2000
181(Ι) του 2000
27(Ι) του 2001
12(Ι) του 2002
85(Ι) του 2002
144(Ι) του 2002
145(Ι) του 2002
25(Ι) του 2003
48(Ι) του 2003
84(Ι) του 2003
164(Ι) του 2003
124(Ι) του 2004
31(Ι) του 2005
18(Ι) του 2006
130(Ι) του 2006
126(Ι) του 2007
127(Ι) του 2007
70(Ι) του 2008
83(Ι) του 2008
64(Ι) του 2009
56(Ι) του 2011
72(Ι) του 2011
163(Ι) του 2011
167(Ι) του 2011
84(Ι) του 2012
95(Ι) του 2012
134(Ι) του 2012
125(Ι) του 2013
131(Ι) του 2013
87(Ι) του 2015
91(Ι) του 2015
112(Ι) του 2015
113(Ι) του 2015
31(Ι) του 2016
43(Ι) του 2016
31(Ι) του 2017
72(Ι) του 2017
23(Ι) του 2018
24(Ι) του 2018
108(Ι) του 2018
134(Ι) του 2020
150(Ι) του 2020
27(Ι) του 2021
45(Ι) του 2021
190(Ι) του 2021
39(Ι) του 2023
77(Ι) του 2024
129(Ι) του 2024
18(Ι) του 2025
21(Ι) του 2025
212(Ι) του 2025.

Ειδικές πρόνοιες για την αδειοδότηση φυσικών προσώπων για την παροχή

7.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 5, για την αδειοδότησή του ως Παρόχου Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης ή για την παροχή υπηρεσιών ως εργοδοτούμενος σε Αδειούχο Πάροχο, φυσικό πρόσωπο πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

Κεφ.5.
49 του 1985
197 του 1986
156(Ι) του 1999
2(Ι) του 2008
74(Ι) του 2008
206(Ι) του 2012
61(Ι) του 2015
80(Ι) του 2016
146(Ι) του 2017
38(Ι) του 2018
90(Ι) του 2018
91(Ι) του 2022
212(Ι) του 2022.

(α) Δεν τελεί υπό πτώχευση δυνάμει των διατάξεων του περί Πτώχευσης Νόμου·

(β) προσκομίζει πιστοποιητικό λευκού ποινικού μητρώου και πιστοποιητικό σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Απεικόνισης Υλικού Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών Νόμου, που εκδόθηκαν εντός των τριών (3) μηνών που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης για έκδοση Άδειας·

(γ) προσκομίζει ιατρικό πιστοποιητικό ότι είναι κατάλληλο για την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών και το οποίο εκδόθηκε εντός των τριών (3) μηνών που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης, ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας·

(δ) δεν έχει καταδικαστεί για πειθαρχικό παράπτωμα δυνάμει οποιασδήποτε νομοθεσίας·

(ε) δεν έχει καταδικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα δυνάμει-

(i) του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Απεικόνισης Υλικού Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών Νόμου ·

(ii) του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου·

(iii) του περί της Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας και Προστασίας των Θυμάτων Νόμου·

(iv) των άρθρων 144 έως και 177 του περί Ποινικού Κώδικα Νόμου.

(2) Φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι Αδειούχοι Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης δύναται να παρέχουν τις Υπηρεσίες τους και ως αυτοεργοδοτούμενοι σε Αδειούχα πρόσωπα και στην περίπτωση αυτή έχουν τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί φορολογίας, εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων και Γενικού Συστήματος Υγείας.

(3) Σε περίπτωση που φυσικό πρόσωπο έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών με περισσότερα από ένα Αδειούχα πρόσωπα, για την παροχή μίας Υπηρεσίας Ανεξάρτητης Διαβίωσης βάσει του εδαφίου (2), κατά την αίτησή του ενημερώνει για τα πρόσωπα με τα οποία έχει συμβληθεί.

Αμοιβή και άλλοι όροι για την παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

8.-(1)(α) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, η παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης από Αδειούχο Πάροχο ρυθμίζεται δυνάμει συμφωνίας μεταξύ της αρμόδιας αρχής και του Αδειούχου Παρόχου που συνομολογείται τηρουμένων των κανόνων του ευρωπαϊκού δικαίου αναφορικά με τις κρατικές ενισχύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία καθορίζει, μεταξύ άλλων-

(i) το ύψος και τους όρους αμοιβής του Αδειούχου Παρόχου·

(ii) το είδος Υπηρεσίας που θα παρέχεται σύμφωνα με την άδεια η οποία εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(iii) τον τρόπο πιστοποίησης της παροχής των Υπηρεσιών·

(iv) τις υποχρεώσεις και δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών·

(v) οποιουσδήποτε άλλους όρους ή προϋποθέσεις για την παροχή των υπηρεσιών.

(β) Η αμοιβή του Αδειούχου Παρόχου καταβάλλεται κατευθείαν από την αρμόδια αρχή σε αυτόν δυνάμει των όρων της μεταξύ τους συμφωνίας:

Νοείται ότι, η αμοιβή φυσικών προσώπων που εργοδοτούνται ή παρέχουν υπηρεσίες σε Αδειούχο Πάροχο αποτελεί ευθύνη του Αδειούχου.

(2) Κάθε Αδειούχος Πάροχος Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης και πρόσωπο το οποίο εργοδοτείται από αυτόν για την παροχή των Υπηρεσιών, υπόκειται στους κανόνες δεοντολογίας που καθορίζονται σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 26 και οι Αδειούχοι Πάροχοι λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα, ώστε πρόσωπα που εργοδοτούνται ή παρέχουν υπηρεσίες σε αυτούς τηρούν τους κανόνες δεοντολογίας.

(3) Αδειούχος Πάροχος Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης ενημερώνει, εντός ενός (1) μηνός την αρμόδια αρχή για κάθε αλλαγή στοιχείων και δεδομένων επικοινωνίας του, καθώς και για κάθε αλλαγή στοιχείων που αποτέλεσαν προϋπόθεση για την έκδοση της Άδειάς του που βρίσκεται σε ισχύ.

(4) Εφόσον πιστοποιητικό, άδεια ή άλλο έγγραφο που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ως προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση των δραστηριοτήτων Αδειούχου Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης απωλεσθεί, αλλοιωθεί, παραποιηθεί ή καταστεί δυσανάγνωστο, ο κάτοχος του οφείλει να ζητήσει από την αρμόδια αρχή την έκδοση αντίγραφου.

(5) Κάθε Αδειούχος Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που κληθεί να παράσχει οποιαδήποτε πληροφορία που εύλογα γνωρίζει και είναι σχετική με την εφαρμογή του παρόντος Νόμου μετά από υπόδειξη της αρμόδιας αρχής ή προσώπου δεόντως εξουσιοδοτημένου από αυτήν-

(α) παρέχει κάθε δυνατή βοήθεια ή κάθε πληροφορία που εύλογα γνωρίζει ως προς τον έλεγχο που διενεργούν, και συνεργάζεται μαζί τους·

(β) παρουσιάζει και παραδίδει σε αυτούς σχετικά έγγραφα που κατέχει ή βρίσκονται υπό τη φύλαξή του·

(γ) δίδει τα ακριβή στοιχεία της ταυτότητάς του και του τόπου διαμονής ή εργασίας του.

(6)(α) Φυσικά πρόσωπα τα οποία εργοδοτούνται σε Αδειούχο Πάροχο ή πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση για Άδεια δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5 και τα οποία παρέχουν μία ή περισσότερες Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης στο πλαίσιο της εργοδότησής τους κατέχουν για το σκοπό αυτό Έγκριση από την αρμόδια αρχή.

(β) Αδειούχος Πάροχος ή πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση για Άδεια δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5, υποβάλλει τα αναγκαία δικαιολογητικά και στοιχεία για κάθε φυσικό πρόσωπο που εργοδοτεί για την παροχή μίας ή περισσότερων Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης για σκοπούς Έγκρισής τους από την αρμόδια αρχή.

(γ) Η αρμόδια αρχή εκδίδει την Έγκριση για φυσικό πρόσωπο δυνάμει της παραγράφου (β) νοουμένου ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 που εφαρμόζονται για τους Αδειούχους οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα, καθώς και των Πινάκων 1 έως και 8 του Παραρτήματος 1, ανάλογα με την Υπηρεσία που θα παρέχει το φυσικό πρόσωπο:

Παράρτημα 1.

Νοείται ότι, σε περίπτωση τερματισμού της απασχόλησης φυσικού προσώπου σε Αδειούχο Πάροχο για σκοπούς παροχής μίας ή περισσότερων Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης ή λήξης, αναστολής ή ανάκλησης της Άδειας του Αδειούχου, η Έγκριση της αρμόδιας αρχής η οποία εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος εδαφίου, παύει να ισχύει και για σκοπούς ανανέωσής της εφαρμόζονται κατ' αναλογία, οι διατάξεις του εδαφίου (7) του άρθρου 5.

(δ) Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή αποφασίσει να μην παρέχει Έγκριση για την παροχή Υπηρεσιών σε φυσικό πρόσωπο που εργοδοτείται σε Αδειούχο ή πρόσωπο που αιτείται άδεια δυνάμει του άρθρου 5, κοινοποιεί τη δεόντως αιτιολογημένη απόφασή της στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

(7) Οι Αδειούχοι Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης έχουν υποχρέωση, εφόσον η αρμόδια αρχή το ζητήσει, να παρακολουθούν, εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζονται από την αρμόδια αρχή, μαθήματα θεωρητικής ή και πρακτικής εκπαίδευσης, την ύλη των οποίων καθορίζει η αρμόδια αρχή με Γνωστοποίησή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, μετά

από συνεννόηση ή μετά από εισήγηση της ΚΥ.Σ.Ο.Α. ή και άλλων αντιπροσωπευτικών οργανώσεων:

Νοείται ότι, Αδειούχοι Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης διασφαλίζουν ότι φυσικά πρόσωπα που εργοδοτούνται σε αυτούς και έχουν λάβει Έγκριση για την Παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης παρακολουθούν τα μαθήματα θεωρητικής ή και πρακτικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εδαφίου.

(8) Σε περίπτωση αποδεδειγμένης μη διαθεσιμότητας Αδειούχων Παροχής συγκεκριμένης Υπηρεσίας Ανεξάρτητης Διαβίωσης, μετά από αίτηση του δικαιούχου σε επείγουσες περιπτώσεις, η αρμόδια αρχή δύναται κατά προτεραιότητα να εξετάσει αίτηση για Άδεια στην απαιτούμενη κατηγορία Υπηρεσίας.

(9) Η έκδοση Άδειας ή Έγκρισης σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο δεν παρέχει σε Αδειούχο Παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης ή εγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που εργοδοτείται από αυτόν, δικαίωμα να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα ή και να παρέχει υπηρεσίες για τις οποίες απαιτείται η κατοχή άδειας ασκήσεως επαγγέλματος δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου νόμου.

Ασυμβίβαστο παροχής υπηρεσιών σε συγγενικά πρόσωπα.

9. Κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο Αδειούχος Πάροχος Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης δεν παρέχει υπηρεσίες-

(α) σε περίπτωση φυσικού προσώπου, σε δικαιούχο συγγενή του μέχρι και τετάρτου βαθμού·

(β) σε περίπτωση νομικού προσώπου, σε δικαιούχο ο οποίος είναι συγγενής μέχρι και τετάρτου βαθμού μέλους του Διοικητικού του Συμβουλίου ή μετόχου του ή φυσικού προσώπου Αδειούχου Παρόχου που εργοδοτείται ή παρέχει υπηρεσίες στο νομικό πρόσωπο.

Δικαίωμα ιεραρχικής προσφυγής στον Υφυπουργό σε διαδικασία αδειοδότησης.

10.-(1) Πρόσωπο που διαφωνεί με οποιαδήποτε απόφαση της αρμόδιας αρχής σε σχέση με τη ρύθμιση ή αδειοδότηση της παροχής των υπηρεσιών του, έχει δικαίωμα άσκησης ιεραρχικής προσφυγής στον Υφυπουργό εντός εξήντα (60) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτό της απόφασης.

(2) Ο Υφυπουργός δύναται να αναθέσει την εξέταση της ιεραρχικής προσφυγής στον Γενικό Διευθυντή του Υφυπουργείου ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο Λειτουργό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, ο οποίος δεν είχε εμπλοκή κατά την πρώτη εξέταση της αίτησης.

(3) Ο Υφυπουργός εκδίδει την απόφασή του εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία άσκησης της ιεραρχικής προσφυγής και δύναται να εγκρίνει ή να απορρίψει εν όλω ή εν μέρει την προσφυγή, με αιτιολογημένη απόφασή του η οποία κοινοποιείται στο πρόσωπο που άσκησε την προσφυγή και ενημερώνει αυτό για τις θεραπείες που έχει για να προσβάλει την πράξη.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Κατηγορίες Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

11.-(1) Οι Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης στις οποίες έχουν πρόσβαση άτομα με αναπηρίες αποσκοπούν στην υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους να αντιμετωπίσουν το πρόσθετο κόστος λόγω της αναπηρίας και στη διευκόλυνση της ανεξάρτητης διαβίωσης μέσα στην κοινότητα, της προσωπικής κινητικότητας, της κοινωνικής συμμετοχής και συμπερίληψης.

(2) Οι Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης που δύναται να εγκριθούν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου είναι οι ακόλουθες -

(α) επίδομα προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας ατόμων με αναπηρίες·

(β) επίδομα διακίνησης ατόμων με αναπηρίες·

(γ) επίδομα υποστηρικτικών αναλωσίμων ατόμων με αναπηρίες·

(δ) επίδομα συμμετοχής ατόμων με αναπηρίες σε κέντρο ημέρας·

(ε) επιχορήγηση αγοράς αυτοκινήτου ατόμων με αναπηρίες·

(στ) επιχορήγηση αγοράς τροχοκαθίσματος ατόμων με αναπηρίες·

(ζ) επιχορήγηση αγοράς τεχνικών μέσων και βοηθημάτων υποστηρικτικής Τεχνολογίας Ατόμων με Αναπηρίες·

(η) επιχορήγηση διακοπών ατόμων με αναπηρίες·

(θ) δανεισμός τροχοκαθισμάτων, τεχνικών μέσων και βοηθημάτων υποστηρικτικής τεχνολογίας ατόμων με αναπηρίες·

(ι) έκδοση Δελτίου Στάθμευσης ατόμων με αναπηρίες.

(ια) έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας.

(3) Η φύση, ο σκοπός, οι δικαιούχοι, το ύψος του επιδόματος ή επιχορήγησης και άλλοι όροι και προϋποθέσεις κάθε κατηγορίας Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που παρέχεται σε άτομα με αναπηρίες καθορίζονται στους Πίνακες 1 έως 11 στο Παράρτημα 2.

Παράρτημα 2.

(4) Άτομο με αναπηρία έχει δικαίωμα να λάβει μία ή περισσότερες από τις Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης που καθορίζονται στο εδάφιο (2) νοουμένου ότι πληροί τους απαιτούμενους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα 2.

Παράρτημα 2.

(5) Παροχή που ικανοποιεί τις ίδιες εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, δεν παρέχεται, είτε άμεσα είτε έμμεσα, από δύο κρατικές πηγές και η αρμόδια αρχή δίδει δικαίωμα επιλογής της παροχής στο άτομο που έχει αιτηθεί.

(6) Οι Παροχές που λαμβάνει άτομο με αναπηρία δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, δεν αποτελούν και δεν θεωρούνται εισόδημα.

(7) Οι Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης παρέχονται ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος, της περιουσιακής κατάστασης ή της οικονομικής δραστηριότητας του ατόμου με αναπηρία και δεν συνδέονται με οποιαδήποτε εισοδηματικά ή περιουσιακά κριτήρια του ιδίου ή των μελών της οικογένειάς του.

ΜΕΡΟΣ IV
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Υποβολή αίτησης για Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

12. Για την πρόσβασή του σε Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης το άτομο με αναπηρία υποβάλλει αίτηση συμπληρωμένη σε καθορισμένο από την αρμόδια αρχή έντυπο σε Γνωστοποίησή της που εκδίδεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, μαζί με οποιαδήποτε απαιτούμενα πιστοποιητικά και στοιχεία:

Νοείται ότι, τα έντυπα αιτήσεων και η σχετική με αυτά πληροφόρηση παρέχονται από την αρμόδια αρχή και σε προσβάσιμες μορφές επικοινωνίας κατάλληλες για άτομα με αναπηρίες σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Σύμβασης:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που το άτομο με αναπηρία είναι παιδί ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών η αίτηση υποβάλλεται εκ μέρους του από τον γονέα ή το πρόσωπο που ασκεί γονική μέριμνα δυνάμει των διατάξεων του περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου:

216 του 1990
60(I) του 1995
95(I) του 1995
30(I) του 1997
60(I) του 1997
21(I) του 1998
190(I) του 2002
203(I) του 2004
68(I) του 2008.

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, στην περίπτωση ενήλικα που η αναπηρία του δεν του επιτρέπει να υποβάλει προσωπικά αίτηση δύναται η αίτηση να υποβληθεί εκ μέρους του από τον γονέα του ή τον διαχειριστή της περιουσίας του σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμου, ή τον εκπρόσωπό του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19.

23(I) του 1996.

Αξιολόγηση και πιστοποίηση των αναγκών και δικαιωμάτων

13.-(1) Η αξιολόγηση και πιστοποίηση των αναγκών και δικαιωμάτων του αιτητή για Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης διενεργείται μέσω-

σε Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

(α) αυτοαξιολόγησης των αναγκών του από τον ίδιο τον αιτητή, εάν το επιθυμεί, η οποία υποβάλλεται είτε γραπτώς σε καθορισμένο σε Γνωστοποίηση που εκδίδεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας από την αρμόδια αρχή έντυπο, είτε με προφορική συνέντευξη σε εξουσιοδοτημένο από την αρμόδια αρχή Λειτουργό του Τμήματος·

(β) έκθεσης αξιολόγησης από τον Σύμβουλο Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων του αιτητή, εάν το επιθυμεί και εάν ο αιτητής υποστηρίζεται από τέτοιο Σύμβουλο·

(γ) ανεξάρτητης αξιολόγησης και πιστοποίησης των εξατομικευμένων αναγκών και δικαιωμάτων του αιτητή, που διενεργείται από το Τμήμα, μέσω επιστημονικών, αντικειμενικών και αξιόπιστων μηχανισμών, μεθόδων και πόρων που καθορίζει με Γνωστοποίησή της που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας η αρμόδια αρχή:

Νοείται ότι, εάν άτομο με αναπηρία δεν επιθυμεί να αξιολογηθεί στη βάση των παραγράφων (α) ή/και (β), αυτό δεν δημιουργεί οποιοδήποτε κώλυμα για την εξέταση της αίτησής του στη βάση της παραγράφου (γ):

Νοείται περαιτέρω ότι, για λήπτες κοινωνικών υπηρεσιών και παροχών με μόνιμης ισχύος αξιολόγηση και πιστοποίηση αναπηρίας κατά την ημερομηνία ισχύος του παρόντος Νόμου, δεν απαιτείται νέα αξιολόγηση παρά μόνο για νέες ή και επιπρόσθετες Υπηρεσίες ή Παροχές που καθορίζει ο παρών Νόμος και που θα αιτηθεί άτομο με αναπηρία.

(2) Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, η προβλεπόμενη στην παράγραφο (γ) του εδαφίου (1) ανεξάρτητη αξιολόγηση και πιστοποίηση των αναγκών και δικαιωμάτων δύναται να πραγματοποιηθεί αυτεπάγγελτα από την αρμόδια αρχή, χωρίς αίτηση του ατόμου με αναπηρία, ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που πιστοποιούνται από το Τμήμα απαραίτητες ή να αφαιρεθούν Υπηρεσίες και Παροχές που δεν πιστοποιούνται πλέον απαραίτητες:

Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, η αρμόδια αρχή ενημερώνει σχετικά το άτομο με αναπηρία δίδοντάς του εύλογο χρόνο για να προβεί σε παραστάσεις και να εκφράσει τις απόψεις του:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που πρόσωπο λάβει έγγραφη πρόσκληση από την αρμόδια αρχή για σκοπούς ανεξάρτητης αξιολόγησης δυνάμει του παρόντος εδαφίου εντός εύλογου χρόνου και δεν προσέλθει, η αρμόδια αρχή δύναται να λάβει σχετική απόφαση με βάση τα διαθέσιμα ενώπιόν της δεδομένα, στοιχεία ή πληροφορίες.

Έκδοση Απόφασης για λήψη Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

14.-(1) Η απόφαση που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή για τις Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης τις οποίες δικαιούται το άτομο με αναπηρία, γνωστοποιείται στον αιτητή με αιτιολογημένη απόφαση εγγράφως στο καθορισμένο σε Γνωστοποίηση που εκδίδεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας από την αρμόδια αρχή έντυπο, στο οποίο περιλαμβάνεται ενημέρωση για το δικαίωμα και τις προθεσμίες άσκησης ιεραρχικής προσφυγής.

(2) Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, όπου κρίνεται από την αρμόδια αρχή επαρκώς αιτιολογημένο και μέχρι να καταστεί δυνατή η ανεξάρτητη αξιολόγηση και πιστοποίηση ή/και η ολοκλήρωση της εξέτασης της αίτησης, η αρμόδια αρχή δύναται να εκδώσει προσωρινή απόφαση ως προέγκριση παροχής Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης η οποία θα ισχύει μέχρι την ημερομηνία έκδοσης τελικής απόφασης, σε περίπτωση δε που η τελική απόφαση είναι αρνητική ή καθορίσει μειωμένη παροχή Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης σε σύγκριση με την προέγκριση, οι Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης που λήφθηκαν στη βάση της προέγκρισης θεωρούνται νόμιμα ληφθείσες.

(3) Για σκοπούς του παρόντος άρθρου, κατεπείγουσες περιπτώσεις περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων-

(α) άμεσο κίνδυνο για την υγεία ή τη ζωή του ατόμου·

(β) κίνδυνο απώλειας περιουσίας·

(γ) άμεση πιθανότητα αποκλεισμού από την πρόσβαση στην εργασία.

Υποβολή ιεραρχικής προσφυγής από αιτητή για Υπηρεσίες ή Παροχές.

15.-(1) Άτομο με αναπηρία που έχει υποβάλει αίτηση για τη λήψη Υπηρεσιών ή Παροχών δυνάμει του παρόντος Νόμου, το οποίο διαφωνεί με οποιαδήποτε απόφαση της αρμόδιας αρχής, δύναται να υποβάλει ιεραρχική προσφυγή στον Υφυπουργό, εντός εξήντα (60) ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης σε αυτό:

Νοείται ότι, ο Υφυπουργός δύναται να αναθέσει την εξέταση της ιεραρχικής προσφυγής στον Γενικό Διευθυντή ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο Λειτουργό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, ο οποίος δεν είχε εμπλοκή στην εξέταση της αρχικής αίτησης.

(2) Ο Υφυπουργός, εξετάζει την ιεραρχική προσφυγή και εκδίδει, εντός ενενήντα (90) ημερών από την παραλαβή της, αιτιολογημένη απόφαση επί αυτής, εγκρίνοντας ή απορρίπτοντας εν όλω ή εν μέρει την προσφυγή και κοινοποιεί εγγράφως αυτή στο άτομο με αναπηρία, σε γλώσσα ή μορφή που να είναι κατανοητή στο άτομο με αναπηρία, στον γονέα, εκπρόσωπο ή διαχειριστή του, και ενημερώνει αυτό για τις θεραπείες που έχει για σκοπούς προσβολής της πράξης

Μητρώο Δικαιούχων Ατόμων με Αναπηρίες.

16.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμου, δημιουργείται και τηρείται από την αρμόδια αρχή, σε γραπτή ή και ηλεκτρονική μορφή, Μητρώο, Δικαιούχων Ατόμων με Αναπηρίες σε Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης και κάθε άτομο με αναπηρία που καθίσταται δικαιούχο Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης εγγράφεται σε αυτό:

Νοείται ότι, άτομα με αναπηρίες που ήταν δικαιούχοι υπηρεσιών και παροχών και ήταν καταχωρημένοι στο πληροφοριακό σύστημα του Τμήματος κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, εντάσσονται αυτόματα και ενσωματώνονται στο Μητρώο Δικαιούχων Ατόμων με Αναπηρίες.

(2) Η αρμόδια αρχή αξιοποιεί τη βάση δεδομένων του Μητρώου Δικαιούχων Ατόμων με Αναπηρίες για να συλλέγει, να επεξεργάζεται, να αναλύει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα άτομα με αναπηρίες σύμφωνα με το Άρθρο 31 της Σύμβασης και να δημοσιοποιεί τα στατιστικά στοιχεία σε ανωνυμοποιημένη μορφή και σε εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρίες, σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

17.-(1) Άτομο με αναπηρία που είναι δικαιούχο Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, με τη λήψη της απόφασης της αρμόδιας αρχής για τα δικαιώματά του, αποκτά το δικαίωμα πρόσβασης και λήψης των εγκεκριμένων Υπηρεσιών από αντίστοιχους Αδειούχους Παρόχους Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που επιλέγει από τους επίσημους καταλόγους τους οποίους η αρμόδια αρχή τηρεί και δημοσιεύει σε γραπτή ή/και σε ηλεκτρονική μορφή και σε εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρίες.

(2) Ο δικαιούχος Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης δύναται να επιλέγει τόσο νομικό πρόσωπο όσο και το φυσικό πρόσωπο που απασχολείται σε αυτό και κατέχει Έγκριση για την Παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

(3) Αδειούχος Πάροχος δύναται να αποδεχθεί ή να απορρίψει το αίτημα του δικαιούχου για παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που Αδειούχος Πάροχος δεν αποδεχθεί αίτημα για παροχή Υπηρεσιών, αιτιολογεί στον δικαιούχο την απόφασή του, σε κατανοητή στον δικαιούχο μορφή, στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων διαθεσιμότητας ή αντικειμενικής αδυναμίας παροχής της Υπηρεσίας Ανεξάρτητης Διαβίωσης ή αδυναμίας πλήρωσης των προϋποθέσεων του παρόντος Νόμου για την παροχή της Υπηρεσίας Ανεξάρτητης Διαβίωσης, και κοινοποιεί την απόφασή του στην αρμόδια αρχή όταν του ζητηθεί από αυτή.

Πρόσβαση σε Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

18.-(1)(α) Μετά την έκδοση της απόφασής της για τις Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης που δικαιούται το άτομο με αναπηρία, η αρμόδια αρχή καταβάλλει τις εγκεκριμένες παροχές.

(β) Η ημερομηνία έναρξης του δικαιώματος μηνιαίων παροχών είναι η ημερομηνία υποβολής αίτησης για παροχές δυνάμει του άρθρου 12, ή η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Νόμου

για άτομα που η ανεξάρτητη αξιολόγηση και πιστοποίηση δικαιωμάτων σε μηνιαίες παροχές έχει διεξαχθεί πριν και εξακολουθεί να ισχύει κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

(2) Οι παροχές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

(3) Σε περίπτωση που δικαιούχος είναι ανήλικο πρόσωπο οι παροχές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό των γονέων ή κηδεμόνων του ανήλικου ή, στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων, στον τραπεζικό λογαριασμό του προσώπου που ασκεί γονική μέριμνα και μετά από υπεύθυνη δήλωση και των δύο γονέων.

(4) Σε περίπτωση που δικαιούχος είναι ανίκανο πρόσωπο δυνάμει των διατάξεων του περί Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμου, οι παροχές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό του διαχειριστή για να διατεθεί αποκλειστικά προς όφελος του δικαιούχου για τους σκοπούς για τους οποίους οι παροχές εγκρίνονται.

Ορισμός εκπροσώπου για σκοπούς διαχείρισης των Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

19.-(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί Διαχείρισης της Περιουσίας Ανίκανων Προσώπων Νόμου, δικαιούχος ο οποίος λόγω της αναπηρίας του, αντιμετωπίζει πρακτικές δυσκολίες αναφορικά με συναλλαγές, δύναται να εξουσιοδοτεί εκπρόσωπό του, ειδικά για τους σκοπούς αίτησης, είσπραξης, διαχείρισης και διάθεσης των Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης του παρόντος Νόμου και σε τέτοια περίπτωση οι παροχές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό του εκπροσώπου του δικαιούχου ο οποίος λειτουργεί ειδικά για τον σκοπό αυτό:

Νοείται ότι, ο εκπρόσωπος αναλαμβάνει με υπεύθυνη του δήλωση την οποία υποβάλλει στην αρμόδια αρχή σε έντυπο το οποίο καθορίζεται από αυτή σε Γνωστοποίησή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για να εισπράττει, να διαχειρίζεται και να διαθέτει τις παροχές αποκλειστικά προς όφελος του δικαιούχου για τους σκοπούς για τους οποίους οι παροχές εγκρίνονται:

Νοείται περαιτέρω ότι, δικαιούχος δύναται να προβεί σε αλλαγή ή απαλλαγή εκπροσώπου σε οποιοδήποτε χρόνο και ειδοποιεί την αρμόδια αρχή προς τούτο με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο και η αρμόδια αρχή λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση τις δέουσες ενέργειες για την αλλαγή ή απαλλαγή του εκπροσώπου.

(2) Η αρμόδια αρχή δύναται να εξετάζει την καταλληλόλητα του εκπροσώπου ως προς την επιτέλεση του σκοπού του, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του δικαιούχου και αιτιολογημένα να απορρίπτει ή να παύει την εκπροσώπηση.

(3) Η αρμόδια αρχή παρέχει, οποτεδήποτε της ζητηθεί σχετική βεβαίωση ή πιστοποιητικό σε τύπο που καθορίζεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ V
ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εξουσίες αρμόδιας αρχής.

20. Η αρμόδια αρχή ή εξουσιοδοτημένος από την αρμόδια αρχή Λειτουργός του Τμήματος δύναται, με την επίδειξη της ταυτότητάς του, προς το σκοπό της διαπίστωσης οποιασδήποτε παράβασης του παρόντος Νόμου –

(α) να εισέρχεται, χωρίς δικαστικό ένταλμα, σε οποιοδήποτε υποστατικό ή χώρο ή όχημα το οποίο εύλογα πιστεύει ότι χρησιμοποιείται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και να επιθεωρήσει το υποστατικό, το χώρο ή όχημα που βρίσκεται σε αυτά και οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα, άδειες, στοιχεία, βιβλία, συσκευή ή εξοπλισμό:

Νοείται ότι, είσοδος σε κατοικία χωρίς τη συγκατάθεση του ενοίκου επιτρέπεται μόνο με διάταγμα δικαστηρίου.

(β) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο που βρίσκεται στο χώρο ή υποστατικό ή σε όχημα, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να παράσχει πληροφορίες, την παρουσίαση οποιωνδήποτε εγγράφων, αδειών, στοιχείων, βιβλίων, συσκευής ή εξοπλισμού, που φυλάσσονται ή χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου·

(γ) να επιθεωρεί, να εξετάζει, να λαμβάνει αντίγραφα και αποσπάσματα από οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία ή βιβλία, συσκευή ή εξοπλισμό, που φυλάσσονται ή χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο από το οποίο τα πιο πάνω έγγραφα, άδειες, στοιχεία ή βιβλία φυλάσσονται ή χρησιμοποιούνται ή παρουσιάζονται, την πιστοποίηση οποιουδήποτε αντιγράφου ως ακριβούς αντιγράφου·

(δ) να μεταφέρει, εάν τούτο απαιτείται, και να κατακρατήσει οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία, άδειες, βιβλία, συσκευή ή εξοπλισμό, που φυλάσσονται ή χρησιμοποιούνται στο υπό εξέταση υποστατικό, χώρο ή όχημα, σε χώρο που είναι κατάλληλος για τη διεξαγωγή περαιτέρω απαιτούμενων ελέγχων ή εξετάσεων:

Νοείται ότι, η απόκτηση, κατοχή, επεξεργασία και χρήση των οποιωνδήποτε πληροφοριών ή δεδομένων συλλέγονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου από την αρμόδια αρχή, γίνεται τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμου.

Αναστολή ή ανάκληση Άδειας ή Έγκρισης.

21.-(1) Η αρμόδια αρχή δύναται να αναστείλει, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος, ή να ανακαλέσει Άδεια ή Έγκριση που χορηγήθηκε με βάση τον παρόντα Νόμο σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για την παροχή Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, εάν μετά από καταγγελία από δικαιούχο ή από την ΚΥ.Σ.Ο.Α. ή από άλλη αντιπροσωπευτική οργάνωση των ατόμων με αναπηρίες ή αφού περιέλθει στην αντίληψή της με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, διαπιστώσει ότι-

(α) δεν τηρείται εκ μέρους του προσώπου οποιοσδήποτε όρος ή κριτήριο που εφαρμόζεται σε αυτό με βάση τον παρόντα Νόμο·

(β) παραβαίνει τα καθήκοντα και υποχρεώσεις του που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο·

(γ) δεν τηρεί τους κανόνες δεοντολογίας που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 26· ή

(δ) αδικαιολόγητα δεν παρακολουθεί τα μαθήματα που προβλέπονται στο άρθρο 8 εντός του καθοριζόμενου χρονικού διαστήματος.

(2) Ανεξαρτήτως των διατάξεων του εδαφίου (1), Άδεια ή Έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια αρχή δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου ανακαλείται σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή, κατόπιν σχετικής καταγγελίας ή αυτεπάγγελτα, διαπιστώσει ότι -

(α) παύει να ισχύει οποιαδήποτε προϋπόθεση για την αδειοδότηση ή έγκριση νομικού ή φυσικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(β) η έκδοση ή χορήγηση της Άδειας ή Έγκρισης έχει εξασφαλιστεί με δόλο, ψευδή δήλωση ή απόκρυψη ουσιώδους στοιχείου:

Νοείται ότι, σε περίπτωση ανάκλησης της Άδειας ή Έγκρισης δυνάμει των διατάξεων των εδαφίων (1) και (2) το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αποκλείεται από την υποβολή νέας αίτησης για αδειοδότηση ή, στην περίπτωση φυσικού προσώπου, από την απασχόληση σε Αδειούχο για σκοπούς παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, για περίοδο τριών (3) ετών.

(3) Η αρμόδια αρχή, πριν προβεί στην έκδοση της απόφασής της για αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή για ανάκληση Άδειας ή Έγκρισης, κοινοποιεί εγγράφως την πρόθεσή της στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο και, όπου εφαρμόζεται, του Αδειούχου εργοδότη του, παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους, καλώντας τους, εντός δεκαπέντε (15) ημερών να υποβάλουν γραπτώς οποιεσδήποτε παραστάσεις τις οποίες η αρμόδια αρχή μελετά πριν εκδώσει την τελική της απόφαση για αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή για ανάκληση της Άδειας ή Έγκρισης.

(4) Η αρμόδια αρχή εκδίδει την αιτιολογημένη απόφασή της για αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή για ανάκληση Άδειας ή Έγκρισης εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή των παραστάσεων του ενδιαφερόμενου προσώπου και όπου εφαρμόζεται, του Αδειούχου εργοδότη του, και την κοινοποιεί εγγράφως σε αυτό ή αυτούς.

(5) Ανεξαρτήτως των διατάξεων των εδαφίων (3) και (4), η αρμόδια αρχή δύναται, εφόσον κρίνει ότι είναι κατεπειγόντως αναγκαίο για την προστασία δικαιούχου ή άλλων ατόμων, να προβεί σε άμεση προσωρινή αναστολή της Άδειας ή Έγκρισης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μέχρι τη λήψη τελικής απόφασης από την αρμόδια αρχή για αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή για ανάκληση της Άδειας ή Έγκρισης.

(6) Σε περίπτωση προσωρινής αναστολής Άδειας ή Έγκρισης δυνάμει του εδαφίου (5) η αρμόδια αρχή καλεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, και όπου εφαρμόζεται, τον Αδειούχο εργοδότη του, να προβεί γραπτώς σε τυχόν παραστάσεις για σκοπούς άρσης της προσωρινής αναστολής Άδειας ή Έγκρισης εντός τριών (3) ημερών από την ειδοποίηση και εκδίδει την απόφασή της κατά πόσο η Άδεια ή Έγκριση θα παραμείνει σε προσωρινή αναστολή μέχρι τη λήψη τελικής απόφασης εντός επτά (7) ημερών από τη λήψη των παραστάσεων.

(7) Σε περίπτωση αναστολής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή ανάκλησης Άδειας ή Έγκρισης, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, και όπου εφαρμόζεται, ο Αδειούχος εργοδότης του, δύναται να ασκήσει ιεραρχική προσφυγή εντός τριάντα (30) ημερών στον Υφυπουργό ή σε περίπτωση που η Άδεια ή Έγκριση έχει ανασταλεί προσωρινά δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (6), εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης.

(8) Ο Υφυπουργός δύναται να αναθέσει την εξέταση ιεραρχικής προσφυγής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου στον Γενικό Διευθυντή του Υφυπουργείου ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο Λειτουργό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, ο οποίος δεν έχει εμπλοκή στη διαδικασία αναστολής, προσωρινής αναστολής ή ανάκλησης της Άδειας ή Έγκρισης που εκδόθηκε δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(9) Ο Υφυπουργός εκδίδει την αιτιολογημένη απόφασή του εντός εξήντα (60) ημερών από την άσκηση της ιεραρχικής προσφυγής σε περίπτωση απόφασης για αναστολή Άδειας ή Έγκρισης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή ανάκλησης της Άδειας ή Έγκρισης που εκδόθηκε δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή εντός δέκα (10) ημερών σε περίπτωση Άδειας ή Έγκρισης που έχει ανασταλεί προσωρινά και την κοινοποιεί εγγράφως στο πρόσωπο που άσκησε την ιεραρχική προσφυγή .

(10) Απόφαση της αρμόδιας αρχής ή του Υφυπουργού, η οποία εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, είναι δεόντως αιτιολογημένη και ενημερώνει το ενδιαφερόμενο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για τις θεραπείες που έχει για να προσβάλει την πράξη.

Αδικήματα και ποινές.

22.-(1) Πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση για πρόσβαση σε Υπηρεσίες ή Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης για τον εαυτό του ή εκ μέρους ατόμου με αναπηρία και με γνώση του προβαίνει σε οποιαδήποτε ψευδή δήλωση ή παράσταση ή με γνώση του παρουσιάζει ή παρέχει ψευδείς πληροφορίες ή έγγραφα, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός όπου προβλέπεται αυστηρότερη ποινή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€2.500) ή και στις δύο (2) αυτές ποινές και οποιαδήποτε ποσά λήφθηκαν ως αποτέλεσμα της τέλεσης του αδικήματος υπόκεινται σε επιστροφή.

(2) Πρόσωπο το οποίο προσπαθεί να επηρεάσει την αρμόδια αρχή ή οποιοδήποτε λειτουργό κατά την άσκηση των καθηκόντων του σε σχέση με διαδικασία εξέτασης αίτησης που υποβάλλεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, υπέρ του ιδίου ή υπέρ οποιουδήποτε άλλου προσώπου είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός όπου προβλέπεται αυστηρότερη ποινή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος ή χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ή και στις δύο (2) αυτές ποινές και οποιαδήποτε ποσά λήφθηκαν ως αποτέλεσμα της τέλεσης του αδικήματος υπόκεινται σε επιστροφή.

(3) Πρόσωπο το οποίο δεν κατέχει Άδεια ή Έγκριση δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου και με οποιονδήποτε τρόπο προβαίνει σε παραστάσεις ότι κατέχει Άδεια ή Έγκριση ή εμφανίζεται ή διαφημίζει ότι κατέχει Άδεια ή Έγκριση ή κάνει χρήση ονόματος ή τίτλου με τα οποία παρουσιάζεται ότι κατέχει Άδεια ή Έγκριση για σκοπούς παροχής Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός όπου προβλέπεται αυστηρότερη ποινή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, υπόκειται σε φυλάκιση για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) ή και στις δύο (2) αυτές ποινές.

(4) Πρόσωπο το οποίο παραβαίνει τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στο άρθρο 20 ή παρακωλύει την αρμόδια αρχή ή πρόσωπο δεόντως εξουσιοδοτημένο από την αρμόδια αρχή από του να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 20 ή παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία σε αυτούς προβαίνει εν γνώσει του σε ανακριβή δήλωση, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός όπου προβλέπεται αυστηρότερη ποινή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€2.500) ή και στις δύο (2) αυτές ποινές.

(5) Πρόσωπο το οποίο παραβαίνει οποιαδήποτε διάταξη του παρόντος Νόμου ή παραλείπει να συμμορφωθεί με υποχρέωσή του που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο ή σε εκδιδόμενους δυνάμει αυτού Κανονισμούς, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, εκτός όπου προβλέπεται αυστηρότερη ποινή στον παρόντα ή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, υπόκειται σε ποινή

φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα χίλια διακόσια πενήντα ευρώ (€1.250) ή/και στις δύο (2) αυτές ποινές και οποιαδήποτε ποσά λήφθηκαν ως αποτέλεσμα της τέλεσης του αδικήματος υπόκεινται σε επιστροφή.

(6) Σε περίπτωση που προβλεπόμενο αδίκημα στα εδάφια (1) έως (5) διαπράττεται από νομικό πρόσωπο, κάθε πρόσωπο που το αντιπροσωπεύει για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και κάθε Διευθυντής ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ή διευθύνων σύμβουλος ή γραμματέας ή άλλος αξιωματούχος του νομικού αυτού προσώπου ή οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο εμφανιζόταν ότι κατέχει οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες ιδιότητες, που εξουσιοδοτεί ή παρακινεί ή επιτρέπει την τέλεση της πράξης ή την παράλειψη η οποία συνιστά το αδίκημα, είναι ένοχο του αδικήματος αυτού, ταυτόχρονα με το νομικό πρόσωπο, και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται στις ποινές που προβλέπει το άρθρο αυτό για το εν λόγω αδίκημα.

Ποινικά αδικήματα σε σχέση με το Δελτίο Στάθμευσης Ατόμου με Αναπηρία. Πίνακας 10. Παράρτημα 2.

23.-(1) Κάτοχος δελτίου στάθμευσης ο οποίος σταθμεύει κατά παράβαση των διατάξεων της παραγράφου 4 του Πίνακα 10 του Παραρτήματος 2 διαπράττει αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή που δεν υπερβαίνει τα οκτακόσια πενήντα πέντε ευρώ (€855).

(2) Σε περίπτωση δεύτερης καταδίκης προσώπου για το προβλεπόμενο στο εδάφιο (1) αδίκημα, το δικαστήριο δύναται πρόσθετα να διατάξει την αφαίρεση του δελτίου στάθμευσης από το πρόσωπο αυτό.

(3) Πρόσωπο το οποίο -

(α) χρησιμοποιεί δελτίο στάθμευσης χωρίς να είναι δικαιούχος αυτού· ή

(β) σταθμεύει σε χώρο στάθμευσης που προορίζεται για άτομα με αναπηρίες, χωρίς να είναι κάτοχος δελτίου στάθμευσης·

διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα χίλια διακόσια ογδόντα πέντε ευρώ (€1.285) ή και με τις δύο (2) αυτές ποινές.

Διοικητικό πρόστιμο.

24.-(1) Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι Αδειούχος ή Εγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που εργοδοτείται σε Αδειούχο προβαίνει σε πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, περιλαμβανομένης και της μη τήρησης των κανόνων δεοντολογίας που δύνανται να καθορίζονται σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου, δύναται να επιβάλει στον Αδειούχο Πάροχο, ανεξάρτητα εάν συντρέχει διερεύνηση ποινικής ευθύνης ή εάν συντρέχει εξέταση για ανάκληση ή αναστολή Άδειας ή Έγκρισης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000), ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και, σε περίπτωση συνεχιζόμενης παράβασης, σε περαιτέρω χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα διακόσια ευρώ (€200) για κάθε ημέρα κατά την οποία συνεχίζεται η παράβαση.

(2) Η χρηματική ποινή που αναφέρεται στο εδάφιο (1) επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο, με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής η οποία κοινοποιείται εγγράφως σε αυτόν και ενημερώνει το επηρεαζόμενο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για τις θεραπείες που έχει για να προσβάλει την πράξη.

(3) Πριν την επιβολή διοικητικού προστίμου, η αρμόδια αρχή ειδοποιεί το επηρεαζόμενο πρόσωπο για την πρόθεσή της να επιβάλει το διοικητικό πρόστιμο, ενημερώνοντάς το για τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να ενεργήσει τοιουτοτρόπως και παρέχοντας σε αυτό το δικαίωμα υποβολής παραστάσεων, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημέρα της ειδοποίησης.

(4) Η αρμόδια αρχή επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής των παραστάσεων δυνάμει του εδαφίου (3) με γραπτή και αιτιολογημένη απόφασή της την οποία κοινοποιεί στο επηρεαζόμενο πρόσωπο και η οποία-

(α) καθορίζει την παράβαση·

(β) πληροφορεί το επηρεαζόμενο πρόσωπο περί του δικαιώματός του να προσβάλει την απόφαση με ιεραρχική προσφυγή στον Υφυπουργό και με προσφυγή στο Διοικητικό

95 του 1989
106(Ι) του 1996
115(Ι) του 1996
104(Ι) του 2002
127(Ι) του 2006
51(Ι) του 2010
68(Ι) του 2013
130(Ι) του 2015
69(Ι) του 2016
93(Ι) του 2016
100(Ι) του 2019
128(Ι) του 2019
160(Ι) του 2019
161(Ι) του 2019
135(Ι) του 2020
67(Ι) του 2022
103(Ι) του 2022
3(Ι) του 2023
171(Ι) του 2024
130(Ι) του 2025
67(Ι) του 2025
186(Ι) του 2025.

Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 146 του Συντάγματος και περί των προθεσμιών εντός των οποίων δύνανται να ασκηθούν τα προαναφερόμενα δικαιώματα· και

(γ) καθίσταται εκτελεστή με την κοινοποίησή της.

(5) Ο Υφυπουργός δύναται να καθορίζει με οδηγίες του τα ενδεικτικά κριτήρια υπολογισμού του ύψους του διοικητικού προστίμου το οποίο προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (1), χωρίς τούτο να περιορίζει τη διακριτική ευχέρεια της αρμόδιας αρχής να αποφασίζει ελεύθερα περί του ύψους του επιβαλλομένου διοικητικού προστίμου, με βάση τα κατά περίπτωση πραγματικά περιστατικά.

(6)(α) Επηρεαζόμενο πρόσωπο δύναται να προσβάλει με ιεραρχική προσφυγή ενώπιον του Υφυπουργού, την απόφαση της αρμόδιας αρχής δυνάμει του παρόντος άρθρου περί επιβολής διοικητικού προστίμου.

(β) Το δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Υφυπουργού ασκείται εγγράφως εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης στο επηρεαζόμενο πρόσωπο.

(γ) Ο Υφυπουργός δύναται να αναθέσει την εξέταση της ιεραρχικής προσφυγής στον Γενικό Διευθυντή του Υφυπουργείου ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο Λειτουργό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, ο οποίος δεν είχε εμπλοκή κατά την επιβολή του διοικητικού προστίμου.

(δ) Η απόφαση του Υφυπουργού επί ιεραρχικής προσφυγής καθίσταται άμεσα εκτελεστή και κοινοποιείται εγγράφως στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο με τη δέουσα αιτιολογία, ενημερώνοντας το ενδιαφερόμενο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για τις θεραπείες που έχει για να προσβάλει την πράξη.

(7) Το ποσό του διοικητικού προστίμου που επιβάλλεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου λογίζεται έναντι των εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και περιέρχεται οριστικά στη Δημοκρατία εάν περάσει άπρακτη η προς άσκηση ιεραρχικής προσφυγής προθεσμία των τριάντα (30) ημερών ή προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου προθεσμία των εβδομήντα πέντε (75) ημερών από της κοινοποίησης της σχετικής τελικής απόφασης.

(8) Σε περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο, στο οποίο επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο δυνάμει του παρόντος Νόμου, αρνείται ή παραλείπει να καταβάλει στην αρμόδια αρχή το επιβαλλόμενο ποσό, η αρμόδια αρχή λαμβάνει δικαστικά μέτρα και εισπράττει το οφειλόμενο ποσό ως αστικό χρέος οφειλόμενο στη Δημοκρατία.

(9) Σε περίπτωση που το διοικητικό πρόστιμο που επιβλήθηκε δυνάμει του παρόντος Νόμου προσβλήθηκε επιτυχώς, είτε ενώπιον του Υφυπουργού σύμφωνα με το παρόν άρθρο, είτε ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 146 του Συντάγματος-

(α) το εδάφιο (8) δεν εφαρμόζεται αναφορικά με τέτοιο διοικητικό πρόστιμο· και

(β) η αρμόδια αρχή επιστρέφει οποιοδήποτε καταβληθέν διοικητικό πρόστιμο, στο πρόσωπο που το είχε καταβάλει.

Μεταβατικές διατάξεις.

25.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 29 και των εδαφίων (3) και (4), από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, ενσωματώνονται στον παρόντα Νόμο οι ακόλουθες παροχές:

36 του 1980
24 του 1985
73 του 1987
87(Ι) του1998
177(Ι) του 2004
28(Ι) του 2009
12(Ι) του 2011
4(Ι) του 2019
111(Ι) του 2019
97(Ι) του 2026.

(α) Το επίδομα διακίνησης ατόμων με αναπηρίες που χορηγείται δυνάμει του περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Άτομα με Αναπηρίες Νόμου ενσωματώνεται στο Επίδομα Διακίνησης Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

11(Ι) του 2011
5(Ι) του 2013
98(Ι) του 2026.

(β) η ειδική χορηγία σε τυφλούς δυνάμει του περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμου ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

109(Ι) του 2014
135(Ι) του 2014
173(Ι) του 2014
195(Ι) του 2014
3(Ι) του 2015
118(Ι) του 2015
36(Ι) του 2017
114(Ι) του 2017
2(Ι) του 2018
135(Ι) του 2019
164(Ι) του 2019
23(Ι) του 2020
3(Ι) του 2022
163(Ι) του 2023
99(Ι) του 2026.

(γ) το αναπηρικό επίδομα που χορηγείται δυνάμει του άρθρου 34 του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου σε ότι αφορά άτομα με αναπηρίες ηλικίας κατά την υποβολή της αίτησης τους κάτω των εξήντα πέντε (65) ετών ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

127(Ι) του 2000
57(Ι) του 2004
72(Ι) του 2007
102(Ι) του 2007
63(Ι)του 2014
22(Ι) του 2015
182(Ι) του 2017
56(Ι) του 2021
20(Ι) του 2026
100(Ι) του 2026.

(δ) το δελτίο στάθμευσης ατόμου με αναπηρίες που χορηγείται δυνάμει του άρθρου 7Α και του Παραρτήματος του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου ενσωματώνεται στο Δελτίο Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

Επίσημη Εφημερίδα Παράρτημα ΙΙΙ(Ι) 20.01.2017.

(ε) η επιχορήγηση κατ' οίκον φροντίδας που χορηγείται δυνάμει του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Ανάγκες Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες) Διατάγματος του 2017 ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ·

Επίσημη Εφημερίδα Παράρτημα ΙΙΙ(Ι) 20.5.2016.

(στ) το επίδομα διημερεύουσας φροντίδας που χορηγείται δυνάμει των διατάξεων του περί του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Έκτακτες Ανάγκες και Ανάγκες Φροντίδας) Διατάγματος του 2016 που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες ενσωματώνεται στο Επίδομα Συμμετοχής Ατόμων με Αναπηρίες σε Κέντρο Ημέρας που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ζ) το επίδομα που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Μέτρων Ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής που αφορά τα άτομα με αναπηρίες ηλικίας κατά την υποβολή της αίτησής τους κάτω των εξήντα πέντε (65) ετών ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(η) το επίδομα που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(θ) το επίδομα που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Άτομα με Παραπληγία ή Τετραπληγία ενσωματώνεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ι) το επίδομα που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Επιδόματος Διακίνησης σε Αιμοκαθαιρόμενους Νεφροπαθείς ενσωματώνεται στο Επίδομα Διακίνησης Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ια) το επίδομα που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Επιδόματος Διακίνησης σε Άτομα με Θαλασσαιμία ενσωματώνεται στο Επίδομα Διακίνησης Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιβ) η επιχορήγηση που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Βοήθειας σε Άτομα με Αναπηρίες για την Αγορά Αυτοκινήτου ενσωματώνεται στην Επιχορήγηση Αγοράς Αυτοκινήτου που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιγ) η επιχορήγηση που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για την Προμήθεια Τροχοκαθισμάτων ενσωματώνεται στην Επιχορήγηση Αγοράς Τροχοκαθίσματος που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιδ) η επιχορήγηση που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Οικονομικής Βοήθειας για την Παροχή Τεχνικών Μέσων, Οργάνων και Άλλων Βοηθημάτων στα Άτομα με Αναπηρίες ενσωματώνεται στην Επιχορήγηση Αγοράς Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιε) ο δανεισμός είδους που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Διαχείρισης Τροχοκαθισμάτων και Κριτήρια Παροχής Τροχοκαθισμάτων με Δανεισμό σε Άτομα με Αναπηρία ενσωματώνεται στον Δανεισμό Τροχοκαθισμάτων, Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιστ) ο δανεισμός είδους που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Διαχείρισης / Παροχής Τεχνικών Μέσων, Οργάνων και Άλλων Βοηθημάτων στα Άτομα με Αναπηρίες ενσωματώνεται στον Δανεισμό Τροχοκαθισμάτων, Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ·

(ιζ) η επιχορήγηση που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες ενσωματώνεται στην Υπηρεσία Εκπαιδευτή που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιη) η υπηρεσία που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Απασχόλησης με Στήριξη για Άτομα με Αναπηρίες ενσωματώνεται στην Υπηρεσία Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(ιθ) η υπηρεσία που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Επιχορήγησης Κοινωνικών Συνοδών ενσωματώνεται στην Υπηρεσία Κοινωνικού Συνοδού/Βοηθού που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(κ) η κάρτα που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Παροχής Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας στην Κύπρο ενσωματώνεται στην Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(κα) η υπηρεσία που παρέχεται δυνάμει του Σχεδίου Ένταξης Ατόμων με Αναπηρίες σε Προγράμματα Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ενσωματώνεται στην Υπηρεσία Παρόχου Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ·

(κβ) η επιχορήγηση που χορηγείται δυνάμει του Σχεδίου Επιχορήγησης Διακοπών Ατόμων με Αναπηρίες ενσωματώνεται στην Επιχορήγηση Διακοπών Ατόμων με Αναπηρίες που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

(κγ) η υπηρεσία που παρέχεται δυνάμει του Προγράμματος Παροχής Υπηρεσιών Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων Ατόμων με Αναπηρίες ενσωματώνεται στην Υπηρεσία Συμβούλου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, νέες αιτήσεις για Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης που αναφέρονται στις παραγράφους (α) έως (κγ) του εδαφίου

(1) υποβάλλονται μόνο με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και εκκρεμούσες αιτήσεις για τις Υπηρεσίες και Παροχές αυτές εξετάζονται βάσει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(3) Πρόσωπο το οποίο είναι λήπτης παροχών ή υπηρεσιών σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, εντάσσεται αυτόματα και χωρίς αίτηση στους δικαιούχους Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που καθορίζει ο παρών Νόμος και, όσον αφορά τις Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης και το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και κατ' Οίκον Φροντίδας, τοποθετείται στην βαθμίδα ποσού του επιδόματος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του Πίνακα 1 και Πίνακα Α του Παραρτήματος 2.

Πίνακας 1.
Πίνακας Α.
Παράρτημα 2.

(4) Πρόσωπο το οποίο έχει καταστεί λήπτης παροχών ή υπηρεσιών σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στο εδάφιο (1) παραμένει δικαιούχος των παροχών και υπηρεσιών που προβλέπονται στους Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στο εδάφιο (1) για το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει εγκριθεί η παροχή ή υπηρεσία:

Νοείται ότι, το παρόν εδάφιο ισχύει και για άτομα με αναπηρίες-

(i) που ήταν δικαιούχοι των επιδομάτων που αναφέρονται στις παραγράφους (γ) και (ζ) του εδαφίου (1), τα οποία αποκόπηκαν λόγω εισοδηματικών ή περιουσιακών κριτηρίων·

(ii) συμπλήρωσαν την ηλικία των εξήντα πέντε (65) ετών μετά την αποκοπή, εντός περιόδου που θα καθοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 27· και

(iii) εξακολουθούν να ικανοποιούν τα κριτήρια αναπηρίας του παρόντος Νόμου·

(5) Οποιαδήποτε παρεμφερή ωφελήματα καθορίζονται σε άλλους νόμους για άτομα με αναπηρία που ήταν δικαιούχοι παροχών πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στο εδάφιο (1), αυτά εξακολουθούν να ισχύουν για τους δικαιούχους, υφιστάμενους ή νέους, των αντίστοιχων Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης του παρόντος Νόμου.

(6) Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε διάταξη του παρόντος Νόμου, κανένας λήπτης παροχών ή υπηρεσιών σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στο εδάφιο (1) δεν λαμβάνει μειωμένα ωφελήματα από όσα λάμβανε κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, νοουμένου ότι ο λήπτης εξακολουθεί να πληροί τα κριτήρια και προϋποθέσεις τους.

(7) Νομικό ή φυσικό πρόσωπο που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου παρείχε υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο των Σχεδίων που αναφέρονται στις παραγράφους (ιη), (ιθ) και (κγ) του εδαφίου (1), θεωρείται Αδειούχο Πάροχο Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης και εντάσσεται στο Μητρώο Παρόχων μετά από όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται μεταξύ των παρόχων και της αρμόδιας αρχής.

(8) Ο Υφυπουργός δύναται, με απόφασή του, να ρυθμίζει προς όφελος λήπτη παροχών ή υπηρεσιών οποιαδήποτε θέματα προκύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

(9) Αποφάσεις, ορισμοί, εξουσιοδοτήσεις, εγκρίσεις, χορηγίες και άλλες διοικητικές πράξεις που εγκρίθηκαν, δημοσιεύτηκαν, γνωστοποιήθηκαν, λήφθηκαν ή έγιναν με βάση τις διατάξεις των νόμων ή διαταγμάτων, ή σχεδίων που αναφέρονται στο εδάφιο (1), λογίζονται ως να έγιναν και ισχύουν μέχρι να καταργηθούν με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ή οποιουδήποτε άλλου νόμου ή απόφασης.

Εξουσία έκδοσης Κανονισμών.

26.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς ή για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος το οποίο χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου δύναται να ρυθμίζουν τα ακόλουθα:

(α) Τους κανόνες δεοντολογίας και συμπεριφοράς των Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης·

(β) τη διαδικασία αδειοδότησης Παρόχου Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης·

(γ) τη διαδικασία έγκρισης δικαιούχου σε Υπηρεσία ή Παροχή Ανεξάρτητης Διαβίωσης·

(δ) τη θέσπιση αδικημάτων για παράβαση ή παράλειψη συμμόρφωσης με τις διατάξεις τους και την πρόβλεψη ποινών διάπραξης των αδικημάτων αυτών.

Εξουσία έκδοσης Γνωστοποιήσεων και Διαταγμάτων.

27.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ώστε να θέτει σε εφαρμογή, είτε άμεσα είτε σταδιακά, στο σύνολο ή σε μέρος τους, συγκεκριμένες κατηγορίες Υπηρεσιών και Παροχών Ανεξάρτητης Διαβίωσης.

(2) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με Γνωστοποιήσεις που εκδίδει και που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να εντάσσει νέους δικαιούχους των Παροχών στους Πίνακες 1 έως 11 του Παραρτήματος 2 με κριτήρια που θα καθορίζει.

Παράρτημα 2.

(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με Γνωστοποιήσεις που εκδίδει και που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να αυξάνει το ύψος των παροχών, τη συχνότητα των Υπηρεσιών ή να καθορίζει παραχώρηση εφ' άπαξ ποσών, βασιζόμενο στο μέγιστο των διαθέσιμων πόρων του κράτους με σκοπό να επιτύχει σταδιακά την πλήρη πραγμάτωση του δικαιώματος κάλυψης του κόστους αναπηρίας των δικαιούχων.

(4) Το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία να εκδίδει Διατάγματα για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής και προς όφελος των δικαιούχων, θέματα που περιλαμβάνονται στους Πίνακες του Παραρτήματος 1 και να καθορίζει τους όρους και προϋποθέσεις και συναφή θέματα για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

Παράρτημα 1.

Ετήσια έκθεση πεπραγμένων.

28.-(1) Η αρμόδια αρχή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την εφαρμογή και παρακολούθηση του παρόντος Νόμου, καταρτίζει και υποβάλλει ετησίως στη Βουλή των Αντιπροσώπων έκθεση πεπραγμένων, εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού έτους, η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

(α) Στατιστικά δεδομένα αναφορικά με τον αριθμό των υποβληθεισών αιτήσεων για Υπηρεσίες και Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης, τον αριθμό των εγκρίσεων και απορρίψεων, καθώς και τους μέσους χρόνους διεκπεραίωσης αυτών·

(β) στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των δικαιούχων, κατά κατηγορία Υπηρεσίας ή/και Παροχής Ανεξάρτητης Διαβίωσης·

(γ) δεδομένα που αφορούν τους διενεργηθέντες ελέγχους σε Αδειούχους Παρόχους, τα υποβληθέντα παράπονα ή/και καταγγελίες, καθώς και τα αποτελέσματα ή τα μέτρα που λήφθηκαν κατ' εφαρμογήν του παρόντος Νόμου·

(δ) ενημέρωση αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 12 και ειδικότερα σε σχέση με τις προσβάσιμες μορφές επικοινωνίας κατάλληλες για άτομα με αναπηρίες σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Σύμβασης ·

(ε) εισηγήσεις και προτάσεις της αρμόδιας αρχής για τη βελτίωση της εφαρμογής του παρόντος Νόμου και της αποτελεσματικότητας των προβλεπόμενων Υπηρεσιών και Παροχών.

(2) Η έκθεση δημοσιοποιείται από την αρμόδια αρχή σε ανωνυμοποιημένη μορφή, τηρουμένων των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και καθίσταται διαθέσιμη στο κοινό σε προσβάσιμες μορφές επικοινωνίας, σύμφωνα με τις αρχές του παρόντος Νόμου και της Σύμβασης.

(3) Η αρμόδια αρχή δύναται να δημοσιοποιεί συνοπτικά ή θεματικά στοιχεία της έκθεσης και σε τακτά χρονικά διαστήματα, για σκοπούς ενίσχυσης της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ενημέρωσης του κοινού.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

29.-(1) Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ εν όλω ή εν μέρει, από την ημερομηνία που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(2) Σε περίπτωση θέσης σε ισχύ του Νόμου κατά μέρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), η σταδιακή θέση σε ισχύ του Νόμου αρχίζει με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας όχι μεταγενέστερης των δύο (2) μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης του Νόμου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

	Παράρτημα 1 (Άρθρα 4, 8, 27) (Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες και καθορισμός φύσης και σκοπού τους, καθηκόντων και υποχρεώσεων των παρόχων, δικαιούχων, συχνότητας υπηρεσιών και άλλων όρων και προϋποθέσεων)	
	ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Ο Σύμβουλος Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων Ατόμων με Αναπηρίες παρέχει σε άτομα με αναπηρίες μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υπηρεσίες και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα και υποχρεώσεις, τηρουμένων των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου ρυθμίζει την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος:	
	(α)	Υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία να εξασφαλίσει τις απαραίτητες πληροφορίες για αποφάσεις που αυτό θα λάβει και χρειάζεται την εν λόγω υποστήριξη·
	(β)	επεξηγεί με κατάλληλους και προσβάσιμους για το άτομο με αναπηρία τρόπους επικοινωνίας, (όπως προφορική, γραπτή, απλή, νοηματική γλώσσα) τις πληροφορίες και δεδομένα που αφορούν κάθε απόφαση του ατόμου με αναπηρία·
	(γ)	υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία να εντοπίσει και να διαμορφώσει τις εναλλακτικές επιλογές του για τη λήψη της κάθε απόφασής του και, αν αυτό δεν είναι εφικτό, διευκολύνει την στάθμιση των εναλλακτικών επιλογών του και τη διατύπωση και λήψη της απόφασης από το άτομο με αναπηρία·

	(δ)	υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία να εκφράσει την απόφασή του και, αν αυτό δεν είναι εφικτό, μεταφέρει και εκφράζει, μαζί με το ίδιο το άτομο με αναπηρία, την απόφασή που πήρε το άτομο με αναπηρία·
	(ε)	υποστηρίζει, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, το άτομο με αναπηρία να εκφράσει τη βούληση και τις προτιμήσεις του, ώστε να λάβει το ίδιο το άτομο με αναπηρία την απόφασή του·
	(στ)	παρακολουθεί και υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία στην υλοποίηση της κάθε απόφασής του και, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια και προβαίνει σε κάθε δυνατή ενέργεια, μαζί με το άτομο με αναπηρία, για υλοποίηση, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, της απόφασης του ατόμου με αναπηρία·
	(ζ)	παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη και ενδυνάμωση του ατόμου με αναπηρία και της οικογένειάς του, με σκοπό την πρόληψη ή την αντιμετώπιση κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων του ατόμου, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ του ατόμου και του περιβάλλοντός του και γενικά την ανάπτυξη και κοινωνική ενσωμάτωσή του, την ενδυνάμωση, την αυτονομία, την πλήρη κοινωνική συμμετοχή και την αποτροπή οποιασδήποτε μορφής εξάρτησης ή ιδρυματοποίησης·
	(η)	ενημερώνει το άτομο για τα δικαιώματα σε υπηρεσίες και παροχές υποστήριξής του, διευκολύνει τη διασύνδεση με τις αρμόδιες κρατικές αρχές ή άλλους φορείς και παρακολουθεί την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του ατόμου·
	(θ)	αξιολογεί, με τη συνεργασία του ατόμου, τις ανάγκες του για υπηρεσίες και παροχές που είναι διαθέσιμες από τις κρατικές υπηρεσίες ή άλλους φορείς και ετοιμάζει έκθεση η οποία δύναται να υποβληθεί μαζί με αίτηση του ατόμου για τις εν λόγω υπηρεσίες και παροχές·

	(ι)	συμμετέχει, σε συνεργασία με το άτομο ή/και διεπιστημονική ομάδα, στην ετοιμασία ενός εξατομικευμένου πλάνου κοινωνικής ενσωμάτωσης του ατόμου, με σκοπό τη μέγιστη δυνατή υποστήριξη, ενδυνάμωση, αυτονόμηση και κοινωνική ενσωμάτωσή του·
	(ια)	συνεργάζεται με άλλους επαγγελματίες όπως φροντιστές, προσωπικούς βοηθούς, κοινωνικούς συνοδούς, επαγγελματίες εργασιακής ενσωμάτωσης, νοσηλευτές, ιατρούς, άλλους επαγγελματίες υγείας, εγγεγραμμένους ψυχολόγους και άλλους ειδικούς για ολοκληρωμένη στήριξη του ατόμου·
	(ιβ)	μεριμνά ώστε οι παρεχόμενες προς το άτομο υπηρεσίες να εμπεριέχουν κατάλληλες και αποτελεσματικές εγγυήσεις για αποτροπή κατάχρησης. Τέτοιες εγγυήσεις διασφαλίζουν ότι τα μέτρα που σχετίζονται με την άσκηση της ικανότητας προς δικαιοπραξία σέβονται τα δικαιώματα, βούληση και προτιμήσεις του ατόμου, είναι απαλλαγμένα από σύγκρουση συμφερόντων και αδικαιολόγητη επιρροή, είναι αναλογικά και προσαρμοσμένα στις περιστάσεις του ατόμου, εφαρμόζονται για το ελάχιστο δυνατό χρονικό διάστημα και υπόκεινται σε τακτική αναθεώρηση·
	(ιγ)	συνεργάζεται με τους εκπροσώπους του Αδειούχου Παρόχου στον οποίο απασχολείται και με τους εκπροσώπους της αρμόδιας αρχής και άλλων κρατικών υπηρεσιών που εξυπηρετούν το άτομο με αναπηρια, χωρίς να προχωρεί σε οποιαδήποτε ενέργεια που τυχόν κλονίζει την εμπιστοσύνη του ατόμου ή του κοινού προς το κράτος ή άλλη ενέργεια που γενικά δυσφημίζει το κράτος·
	(ιδ)	δεν ανακοινώνει ή αναφέρεται δημόσια σε οποιαδήποτε προσωπικά ή μη στοιχεία αφορούν την περίπτωση του ατόμου με αναπηρία που εξυπηρετεί και τηρεί την εμπιστευτικότητα

		και εχεμύθεια και μετά τη λήξη της παροχής των υπηρεσιών του προς τον δικαιούχο·
	(ιε)	τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων Αυτών Νόμου, τηρεί στοιχεία για την πορεία και την εξέλιξη του εξατομικευμένου πλάνου και την επίτευξη των στόχων που τίθενται μαζί με το άτομο.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Συμβούλου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων είναι ενήλικα άτομα με αναπηρίες που, λόγω της αναπηρίας τους, έχουν ανάγκη συνεργασίας, συμβουλευτικής και υποστήριξης για την λήψη των αποφάσεών τους.	
Συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Συμβούλου δύναται να παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή, ως ακολούθως:	
	(α)	Συστηματικά, μία φορά την εβδομάδα ή τον μήνα ή την τριμηνία ή την εξαμηνία ή τον χρόνο, μέχρι δύο (2) ώρες κάθε φορά· και
	(β)	έκτακτα, μέχρι δέκα (10) ώρες ετησίως ή περισσότερες σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις:
	Νοείται ότι, η παροχή των υπηρεσιών δύναται να καθορίζεται με	

	μεγαλύτερη συχνότητα σε αρχικό διάστημα και μικρότερη σε μεταγενέστερο διάστημα ή/και αντίστροφα, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου όπως αυτές εκάστοτε διαφοροποιούνται.	
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Συμβούλου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων ως Αδειούχος ή ως Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου, κατέχει, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7-	
	(α)	πτυχίο στην Ψυχολογία ή την Κοινωνική Εργασία ή την Κοινωνιολογία ή την Κοινωνική Πολιτική και Αναπηρία ή την Ενιαία Εκπαίδευση ή στα Νομικά ή σε άλλο θέμα συναφές με την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων ατόμων με αναπηρίες ή την αναπηρία και τα ανθρώπινα δικαιώματα·
	(β)	ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες·
94(Ι) του 2001 60(Ι) του 2004 34(Ι) του 2010 79(Ι) του 2012 205(Ι) του 2014 88(Ι) του 2016 49(Ι) του 2017 48(Ι) του 2018 86(Ι) του 2019 130(Ι) του 2020 160(Ι) του 2020 161(Ι) του 2020 174(Ι) του 2022	(γ)	άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σύμφωνα με τον περί Άδειας Οδήγησης Νόμο, ή σε περίπτωση μη κατοχής άδειας οδήγησης, πιστοποίηση από τον Αδειούχο Πάροχο για αξιόπιστη μετακίνησή του για απρόσκοπτη παροχή των υπηρεσιών του.

144(Ι) του 2023 225(Ι) του 2025.		
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων ισχύουν τα ακόλουθα:	
	(α)	Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία με τον Αδειούχο Πάροχο για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
	(β)	ο Αδειούχος Πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες·
	(γ)	ο δικαιούχος υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και θα έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Σύμβουλό του·
	(δ)	η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά·
	(ε)	ο Σύμβουλος Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων ή ο Αδειούχος στο οποίον εργοδοτείται ή παρέχει υπηρεσίες ως αυτοεργοδοτούμενος, δεν ενεργεί ως εκπρόσωπός του ως αυτός ορίζεται στο άρθρο 19 ούτε διαχειρίζεται άμεσα ή έμμεσα κινητή ή ακίνητη περιουσία του δικαιούχου ατόμου με αναπηρία.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 2	
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχων.	1. Ο Εκπαιδευτής Ατόμων με Αναπηρίες παρέχει μία ή περισσότερες από τις πιο κάτω υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες, με σκοπό τη διεύρυνση των ευκαιριών προσωπικής ανάπτυξης ή και επαγγελματικής αποκατάστασης του ατόμου με αναπηρία:	
	(α)	Διαπίστωση των αναγκών κατάρτισης σε κοινωνικές δεξιότητες και σε δεξιότητες επαγγελματικής αποκατάστασης του ατόμου με αναπηρία, σε συνεργασία με το ίδιο το άτομο και, όπου χρειάζεται, με άλλους ειδικούς ή με πολυθεματική ομάδα ειδικών·
	(β)	σχεδιασμό και διαμόρφωση ή εξεύρεση κατάλληλου προγράμματος κατάρτισης ανάλογα με τις ανάγκες, προσόντα, δεξιότητες, προτιμήσεις και ενδιαφέροντα του ατόμου·
	(γ)	παροχή του προγράμματος κατάρτισης προς το άτομο εφόσον είναι εφικτό ή/και στήριξη του για συμμετοχή σε ατομικό ή ομαδικό πρόγραμμα κατάρτισης.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Εκπαιδευτή είναι άτομα με αναπηρίες με ανάγκες βελτίωσης των κοινωνικών δεξιοτήτων τους ή και ανάγκες διεύρυνσης των δεξιοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης ή και προσωπικής ανάπτυξής τους:	
	Νοείται ότι, υπηρεσίες Εκπαιδευτή δεν παρέχονται σε παιδιά ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, εκτός εάν έχουν ολοκληρώσει την	

	υποχρεωτική διά νόμου φοίτησή τους.		
Διάρκεια και συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Εκπαιδευτή δύνανται να παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή, ως ακολούθως:		
	(α)	Μέχρι πέντε (5) ώρες για τη διάγνωση αναγκών κατάρτισης και τον σχεδιασμό ή εξεύρεση κατάλληλου προγράμματος κατάρτισης· και	
	(β)	μέχρι μέγιστη χρονική διάρκεια εκατό είκοσι (120) διδακτικών ωρών υλοποίησης του ατομικού ή ομαδικού προγράμματος κατάρτισης:	
	Νοείται ότι, δικαιούχος δύναται να αιτηθεί υπηρεσιών Εκπαιδευτή ανά τριετία ή νωρίτερα όταν τεκμηριώνεται ανάγκη ή ευκαιρία απασχόλησης στην οποία αναμένεται να οδηγήσει η υπηρεσία Εκπαιδευτή.		
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Εκπαιδευτή Ατόμων με Αναπηρίες ως Αδειούχος ή ως Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου κατέχει, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7:		
	(α)	(i)	Πιστοποίηση Εκπαιδευτή Επαγγελματικής Κατάρτισης / Κατάρτισης Ενηλίκων από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού ή άλλο αναγνωρισμένο φορέα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων· ή
		(ii)	εκπαιδευτική ή διδακτική εμπειρία σε εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα ή οργανισμούς η οποία αναγνωρίζεται από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ή το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, διάρκειας τουλάχιστον εκατό (100) διδακτικών ωρών·

	(β)	προσόντα που ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου για επικοινωνία, χρήση υποστηρικτικής τεχνολογίας και κατάρτιση, που προκύπτουν λόγω της αναπηρίας·
	(γ)	ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Εκπαιδευτή ισχύουν τα ακόλουθα:	
	(α)	Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία με τον Αδειούχο Πάροχο για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
	(β)	ο πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του·
	(γ)	ο δικαιούχος υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Εκπαιδευτή του·
	(δ)	ο δικαιούχος υπηρεσιών δύναται να προτείνει ο ίδιος, προς την αρμόδια αρχή ή προς Αδειούχο Πάροχο, συγκεκριμένο πρόγραμμα κατάρτισης που επιθυμεί να παρακολουθήσει νοουμένου ότι ικανοποιούνται ο σκοπός και όλοι οι όροι και προϋποθέσεις των υπηρεσιών κατάρτισης·
	(ε)	το πρόγραμμα κατάρτισης περιγράφεται και τεκμηριώνεται με επαρκή στοιχεία και περιλαμβάνει μετρήσιμα στοιχεία και δείκτες επίτευξης των σκοπών του·

	(στ)	ο Αδειούχος Πάροχος συντονίζει την υλοποίηση της κατάρτισης στη βάση των αναγκών του δικαιούχου υπηρεσιών και της διαθεσιμότητας του Εκπαιδευτή·
	(ζ)	με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης θα πιστοποιείται από τον Εκπαιδευτή και τον Αδειούχο Πάροχο η παρακολούθηση από τον δικαιούχο του προγράμματος και η υλοποίηση των σκοπών του προγράμματος και θα υποβάλλεται από τον δικαιούχο αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης και του Εκπαιδευτή·
	(η)	η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες θα καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο, αφού ολοκληρωθεί το πρόγραμμα, με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που το Τμήμα δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 3	
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Τηρουμένων των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου ρυθμίζει την άσκηση επαγγέλματος, ο Επαγγελματίας Εργασιακής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες παρέχει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υπηρεσίες και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα και υποχρεώσεις, με σκοπό την εργοδότηση του ατόμου με αναπηρία σε μια ανταγωνιστική και συμπεριληπτική θέση εργασίας στην ανοικτή αγορά εργασίας ή την αυτοεργοδότηση ή την επιχειρηματική δραστηριότητα του ατόμου, όπου μέσα από υποστήριξη και καθοδήγηση, θα εκτελεί τα καθήκοντα συγκεκριμένης θέσης εργασίας, διατηρώντας τα δικαιώματά του για εργοδότηση με ίσους όρους και συνθήκες με τους υπόλοιπους εργαζόμενους:	
	(α)	Παρέχει στο άτομο με αναπηρία που επιθυμεί να εργαστεί όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, ώστε να μπορεί να πάρει μια ενημερωμένη απόφαση σχετικά με την επικείμενη εργοδότησή του·
	(β)	καταρτίζει, σε συνεργασία με το άτομο με αναπηρία, πλάνο εργασιακής ενσωμάτωσής του, το οποίο περιλαμβάνει τις δράσεις που θα ακολουθήσουν, το πότε θα γίνουν και ποιος θα είναι υπεύθυνος για την υλοποίησή τους·
	(γ)	υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία στη σύνταξη επαγγελματικού προφίλ ή βιογραφικού σημειώματός του με στόχο τον εντοπισμό κατάλληλης θέσης εργασίας που να συνάδει με τις γνώσεις, δεξιότητες, επαγγελματική εμπειρία, ενδιαφέροντα, προτιμήσεις, ανάγκες για υποστήριξη και ανάγκες για απαραίτητες εύλογες προσαρμογές ή διευκολύνσεις στο εργασιακό περιβάλλον·

	(δ)	διερευνά την αγορά εργασίας για τον εντοπισμό της καταλληλότερης θέσης για τον υποψήφιο, περιλαμβανομένης της επιτόπου επίσκεψης και συνάντησης με δυνητικούς εργοδότες και επαγγελματικούς φορείς·
	(ε)	αξιοποιεί διάφορες μορφές υποστήριξης, όπως είναι η προετοιμασία για εργασιακή συνέντευξη, η δοκιμαστική εργασία και περίοδος προετοιμασίας, η κατάρτιση στην εργασία, η συμβουλευτική και ο εντοπισμός των κατάλληλων εύλογων προσαρμογών και διευκολύνσεων στο εργασιακό περιβάλλον, η ενημέρωση, επιμόρφωση και συνεργασία με τον εργοδότη, τους συναδέλφους, τους συνεργάτες, καθώς και το οικογενειακό περιβάλλον του ατόμου·
	(στ)	υποστηρίζει πρακτικά το άτομο με αναπηρία για τη σύναψη εργασιακής συμφωνίας και την εφαρμογή των εργασιακών όρων, καθώς και για σκοπούς ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας
	(ζ)	παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη και ενδυναμώνει το άτομο με αναπηρία να απολαμβάνει και να διατηρεί την εργασία του για όσο διάστημα το ίδιο το άτομο επιθυμεί·
	(η)	μεταφέρει και συνοδεύει το άτομο με αναπηρία προς και από την εργασία του·
	(θ)	βρίσκεται στη διάθεση του εργαζομένου και του εργοδότη για επίλυση προβλημάτων που ίσως προκύψουν στο εργασιακό περιβάλλον·
	(ια)	παρακολουθεί την επαγγελματική πορεία και ανάπτυξη του εργαζόμενου και αφού επιβεβαιώσει ότι το άτομο με αναπηρία κατέχει πλήρως το αντικείμενο εργασίας του, έχει κατανοήσει

		τους όρους και κανόνες της εργασίας του και έχει ενσωματωθεί στο εργασιακό του περιβάλλον, μειώνει σταδιακά την παρεχόμενη υποστήριξή του προς το άτομο, ώστε να το ενδυναμώσει να αυτονομηθεί εργασιακά στον μέγιστο δυνατό βαθμό·
	(ιβ)	στην περίπτωση που το άτομο με αναπηρία εντάσσεται σε κοινωνική επιχείρηση ως εργαζόμενος ή/και δημιουργεί σε συνεργασία με άλλους τη δική του κοινωνική επιχείρηση, ο Επαγγελματίας Εργασιακής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες παρέχει, πέραν όλων των πιο πάνω, στήριξη και συμβουλευτική στο άτομο με αναπηρία κατά τη διάρκεια της εργασιακής του πορείας και ανάπτυξης μέσα στην κοινωνική επιχείρηση, για όσο διάστημα αυτό είναι απαραίτητο.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης είναι άτομα με αναπηρίες που έχουν ανάγκη υποστήριξης για να εξεύρουν και διατηρήσουν κατάλληλη απασχόληση και εξασφαλίσουν εργασιακή ενσωμάτωση στην ανοικτή αγορά εργασίας:	
	Νοείται ότι, υπηρεσίες Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης δεν παρέχονται σε παιδιά με αναπηρία ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, εκτός εάν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική διά νόμου φοίτησή τους, ή σε ενήλικες άτομα με αναπηρία ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών ή της εκάστοτε ηλικίας έναρξης θεσμοθετημένης σύνταξης.	
Συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης δύνανται να παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή, ως ακολούθως:	
	(α)	Συστηματικά, με αριθμό ωρών ημερησίως ή εβδομαδιαίως ή μηνιαίως, με ανώτατο αριθμό πέντε (5) ωρών εβδομαδιαίως· και
	(β)	έκτακτα, αν χρειάζεται, μέχρι δύο (2) ώρες μηνιαίως:

	Νοείται ότι, η παροχή των υπηρεσιών δύναται να καθορίζεται από την αρμόδια αρχή με μεγαλύτερη συχνότητα εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι, στην αρχή της εξεύρεσης απασχόλησης και ακολούθως ευέλικτα, ανάλογα με τις ανάγκες του ατόμου, να μειώνεται στην απολύτως απαραίτητη, ώστε το άτομο να ενσωματώνεται στην εργασία με τον μέγιστο δυνατό βαθμό αυτονομίας.	
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης ως Αδειούχος ή Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7, κατέχει-	
	(α)	πτυχίο στην Εργοθεραπεία ή την Κοινωνική Εργασία ή την Ψυχολογία ή την Ενιαία Εκπαίδευση ή άλλο θέμα συναφές με την εργασιακή ενσωμάτωση·
	(β)	πολύ καλή γνώση της αγοράς εργασίας και ικανότητες ανάλυσης εργασίας, περιγραφής εργασίας, εκπαίδευσης και καθοδήγησης στην εργασία·
	(γ)	ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες·
	(δ)	άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Άδειας Οδήγησης Νόμου ή σε περίπτωση μη κατοχής άδειας οδήγησης, πιστοποίηση από τον Αδειούχο Πάροχο για αξιόπιστη μετακίνηση του για απρόσκοπτη παροχή των υπηρεσιών του.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσης ισχύουν τα ακόλουθα:	

	(α)	Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία με τον Αδειούχο Πάροχο για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
	(β)	ο Αδειούχος Πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες·
	(γ)	ο δικαιούχος υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Επαγγελματία Εργασιακής Ενσωμάτωσής του·
	(δ)	η Υπηρεσία παρέχεται για απασχόληση του ατόμου με αναπηρία σε θέση στην ανοικτή αγορά εργασίας είναι έμμισθη και με όρους απασχόλησης σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα εργατική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας όπου αυτές ισχύουν·
	(ε)	ο Αδειούχος Πάροχος της Υπηρεσίας υποβάλλει στην αρμόδια αρχή ανά τακτά ή έκτακτα χρονικά διαστήματα, όπως δύναται να ζητήσει η αρμόδια αρχή, έκθεση προόδου της πορείας επαγγελματικής αποκατάστασης του ατόμου·
	(στ)	η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 4	
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	
Φύση και σκοπός, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Ο Προσωπικός Βοηθός Εργασίας παρέχει μία ή περισσότερες από τις πιο κάτω υπηρεσίες, με σκοπό την υποστήριξη του ατόμου με αναπηρία κατά την άσκηση της επαγγελματικής του δραστηριότητας, σε πλήρη βάση, στην ανοικτή αγορά εργασίας, τηρώντας τα όρια του ρόλου του βοηθού και χωρίς να υποκαθιστά το άτομο με αναπηρία στην εκτέλεση των καθηκόντων του:	
	(α)	Μεταφέρει και συνοδεύει το άτομο με αναπηρία προς και από την εργασία του, καθώς και όπου χρειαστεί κατά τη διάρκεια της εργασίας του για την εκτέλεση των εργασιακών του καθηκόντων·
	(β)	αναγνωρίζει και εξοικειώνεται με αναγκαίες προσαρμογές στον χώρο εργασίας και υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία, σε συνεργασία, όπου χρειάζεται, με άλλους ειδικούς ή πολυθεματική ομάδα ειδικών, στον σχεδιασμό και οργάνωση του χώρου εργασίας του με τρόπο που εξυπηρετεί τον εργαζόμενο και τις εργασιακές του ανάγκες·
	(γ)	υποστηρίζει το εργαζόμενο δικαιούχο άτομο με αναπηρία στην χρήση εξοπλισμού, υποστηρικτικής τεχνολογίας ή πρώτων υλών απαραίτητων για την εκτέλεση των καθηκόντων του·
	(δ)	υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία στην άσκηση της εργασιακής επικοινωνίας του, στη διεξαγωγή γραπτής ή/και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, στην επαφή με άλλα άτομα, φορείς και οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εναλλακτικών μορφών επικοινωνίας κατάλληλων γι’ αυτό, όπως η νοηματική

		γλώσσα, απτική νοηματική γλώσσα, γραφή Braille, απλή εικονογραφημένη γλώσσα («easy-to-read»), στην μετατροπή και προσαρμογή μορφών επικοινωνίας και άλλες διευκολύνσεις επικοινωνίας, για τους σκοπούς εκτέλεσης των καθηκόντων του·
	(ε)	υποστηρίζει και διευκολύνει το άτομο στην άσκηση των καθηκόντων του και στην οργάνωση και υλοποίηση του εργασιακού του προγράμματος, καθώς και στις βασικές ανάγκες προσωπικής του υγιεινής και φροντίδας κατά τη διάρκεια της εργασίας του·
	(στ)	συμβάλλει στην ασφάλεια και υγεία του εργαζόμενου στην εργασία.
Δικαιούχοι υπηρεσιών.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Προσωπικού Βοηθού Εργασίας είναι άτομα με σοβαρές αναπηρίες που έχουν απόλυτη ανάγκη τις εν λόγω υπηρεσίες πάνω σε πλήρη βάση για την εκτέλεση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, ενώ σε αντίθετη περίπτωση δεν δύνανται να εξασκήσουν το επάγγελμά τους, όπως αυτό θα πιστοποιείται από την αρμόδια αρχή:	
	Νοείται ότι, υπηρεσίες Προσωπικού Βοηθού Εργασίας παρέχονται σε άτομα άνεργα ή λήπτες του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος δυνάμει του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου ή της Σύνταξης Ανικανότητας δυνάμει του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, που με την ένταξή τους σε εργασία πλήρους βάσης θα απεξαρτηθούν από τα εν λόγω επιδόματα και θα αυτονομηθούν ή σε άτομα που εργάζονται και δεν ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες αλλά χωρίς τις εν λόγω υπηρεσίες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο λόγω της σοβαρότητας της αναπηρίας τους να απωλέσουν την εργασία τους.	
Συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Προσωπικού Βοηθού Εργασίας παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, όπως θα	

	πιστοποιεί η αρμόδια αρχή, πάνω σε πλήρη ή σχεδόν πλήρη βάση, σύμφωνα με το ωράριο εργασίας του ατόμου με αναπηρία.	
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Προσωπικού Βοηθού Εργασίας ως Αδειούχος ή ως Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7, κατέχει-	
	(α)	απολυτήριο αναγνωρισμένης σχολής Μέσης Εκπαίδευσης:
		Νοείται ότι, η κατοχή απολυτηρίου ή η κατοχή διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίου ή προηγούμενης επαγγελματικής πείρας ή άλλων συναφών ή πρόσθετων προσόντων δύνανται να δημοσιοποιούνται μέσω του Μητρώου Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για σκοπούς επιλογής του φυσικού προσώπου παρόχου υπηρεσιών Προσωπικού Βοηθού Εργασίας·
	(β)	ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες·
	(γ)	άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Άδειας Οδήγησης Νόμου.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Προσωπικού Βοηθού Εργασίας ισχύουν τα ακόλουθα:	
	(α)	Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία με τον Αδειούχο Πάροχο για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
	(β)	ο Αδειούχος Πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή

		αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες·
	(γ)	ο δικαιούχος Υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Προσωπικό Βοηθό του·
	(δ)	η υπηρεσία Προσωπικού Βοηθού Εργασίας προσφέρεται για απασχόληση του ατόμου με αναπηρία σε θέση στην ανοικτή αγορά εργασίας και με όρους απασχόλησης σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα εργατική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας όπου αυτές ισχύουν·
	(ε)	η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 5
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ / ΒΟΗΘΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Ο Κοινωνικός Συνοδός/Βοηθός Ατόμων με Αναπηρίες παρέχει μία ή περισσότερες από τις πιο κάτω υπηρεσίες, με σκοπό τη διευκόλυνση της κοινωνικής συμμετοχής και κινητικότητας του ατόμου με αναπηρία και μείωση του κινδύνου κοινωνικής απομόνωσης και αποκλεισμού, πάνω σε έκτακτη ή περιοδική βάση, όταν οι εν λόγω υπηρεσίες δεν δύνανται να παρέχονται από τον Προσωπικό Βοηθό ή Φροντιστή του ατόμου που δύναται να εξασφαλίζει μέσω του Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας: (α) Μεταφέρει, συνοδεύει και υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία στη διεκπεραίωση εργασιών σε διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ιδρύματα, κέντρα και άλλες αρχές και οργανισμούς· (β) μεταφέρει, συνοδεύει και υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες αναψυχής, αθλητισμού, κατάρτισης, δημιουργικής απασχόλησης και συμμετοχής σε ημερήσια προγράμματα κοινωνικής ενσωμάτωσης ή διενέργεια εξωτερικών εργασιών για λογαριασμό του ατόμου· (γ) υποστηρίζει το άτομο με αναπηρία στην άσκηση της επικοινωνίας του, στη διεξαγωγή γραπτής ή/και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, στην επαφή με άλλα άτομα, φορείς και οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εναλλακτικών προσβάσιμων μορφών επικοινωνίας κατάλληλων γι' αυτό όπως η νοηματική γλώσσα, απτική

	νοηματική γλώσσα, γραφή Braille, απλή εικονογραφημένη γλώσσα («easy-to-read»), στην μετατροπή και προσαρμογή μορφών επικοινωνίας και άλλες διευκολύνσεις επικοινωνίας· (δ) συνοδεύει και υποστηρίζει, σε έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις, άτομο με αναπηρία που βρίσκεται σε υψηλό κίνδυνο ιδρυματοποίησης, σε προσωρινές μορφές ανεξάρτητης διαβίωσής του μέχρι την μόνιμη διευθέτηση της ανεξάρτητης διαβίωσής του· (ε) υποστηρίζει και βοηθά το άτομο με αναπηρία, κατά τη συνοδεία του, σε θέματα προσωπικής υγιεινής αν χρειάζεται.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Κοινωνικού Συνοδού/Βοηθού είναι άτομα με αναπηρίες που έχουν ανάγκη, λόγω της αναπηρίας τους, από συνοδεία και βοήθεια για να συμμετέχουν σε κοινωνικές δραστηριότητες εκτός της οικίας τους, όπως αυτό θα πιστοποιείται από την αρμόδια αρχή.
Συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Κοινωνικού Συνοδού/Βοηθού παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, πάνω σε έκτακτη βάση, με ανώτατο όριο τις τριάντα (30) ώρες μηνιαίως, τις οποίες το άτομο με αναπηρία μπορεί να λάβει ανάλογα με τις ανάγκες του ανά μήνα ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεγαλύτερη διάρκεια, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή.
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Κοινωνικού Συνοδού/Βοηθού ως Αδειούχος ή Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7, κατέχει- (α) απολυτήριο αναγνωρισμένης σχολής Μέσης Εκπαίδευσης: Νοείται ότι, η κατοχή απολυτηρίου ή η κατοχή διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίου ή προηγούμενης επαγγελματικής πείρας ή άλλων συναφών ή πρόσθετων

	προσόντων δύνανται να δημοσιοποιούνται μέσω του Μητρώου Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών· (β) ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες· (γ) άδεια οδήγησης αυτοκινήτου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Άδειας Οδήγησης Νόμου.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικού Συνοδού/Βοηθού ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία με τον Αδειούχο Πάροχο για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου· (β) ο Αδειούχος Πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες· (γ) ο δικαιούχος Υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Κοινωνικό Συνοδό/Βοηθό του· (δ) η αμοιβή για τις παρεχόμενες Υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 6
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΔΙΕΡΜΗΝΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Ο Διερμηνέας Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας παρέχει διερμηνεία και υποστήριξη επικοινωνίας στα άτομα που επικοινωνούν με την γλώσσα αυτή.
Δικαιούχοι. Πίνακας 1. Παράρτημα 2.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Διερμηνέα Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας είναι άτομα με ακουστική αναπηρία που επικοινωνούν στην εν λόγω γλώσσα: Νοείται ότι, η παροχή της εν λόγω Υπηρεσίας είναι επιπρόσθετη από τις υπηρεσίες υποστήριξης στην επικοινωνία με τη χρήση κυπριακής νοηματικής γλώσσας ή άλλως πώς που καλύπτει το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας για τους δικαιούχους του περιλαμβανομένων των ατόμων με σοβαρή ακουστική αναπηρία, όπως καθορίζεται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος 2.
Συχνότητα Υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Διερμηνέα Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, πάνω σε έκτακτη βάση, με ανώτατο όριο τις πέντε (5) ώρες εβδομαδιαίως ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεγαλύτερη διάρκεια, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή.
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Διερμηνεία Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας ως Αδειούχος ή ως Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα 5 και 7, κατέχει-

66(Ι) του 2006 36(Ι) του 2008.	(α) εγγραφή στον Σύνδεσμο Διερμηνέων Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας ή τα πιστοποιητικά και προϋποθέσεις που καθορίζει ο περί Αναγνώρισης της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας Νόμος: Νοείται ότι, η κατοχή διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίου ή προηγούμενης επαγγελματικής πείρας ή άλλων συναφών ή πρόσθετων προσόντων δύνανται να δημοσιοποιούνται μέσω του Μητρώου Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών· (β) ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Διερμηνέα Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία για τον σκοπό αυτό με τον Αδειούχο Πάροχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου· (β) διερμηνέας που παρέχει τις υπηρεσίες του στο πλαίσιο του παρόντος Πίνακα δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες: Νοείται ότι, άτομα με σοβαρή ακουστική αναπηρία δικαιούχοι του Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας που χρησιμοποιούν για την υποστήριξη της επικοινωνίας τους διερμηνεία νοηματικής γλώσσας με ελεύθερη επιλογή τους στο πλαίσιο του εν λόγω επιδόματος, καταβάλλουν οι ίδιοι την αμοιβή των διερμηνέων·

	(γ) ο δικαιούχος υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Διερμηνέα του· (δ) η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 7
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΠΑΡΟΧΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχου.	1. Ο Πάροχος Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης είναι Αδειούχο πρόσωπο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το οποίο παρέχει σε ομάδα, η οποία θα υποδειχθεί από την αρμόδια αρχή, από δύο (2) μέχρι πέντε (5) άτομα με αναπηρίες, που επιθυμούν να συγκατοικήσουν, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υπηρεσίες, με σκοπό την υποστήριξη για ανεξάρτητη διαβίωση μέσα στην κοινότητα και αποφυγή της ιδρυματοποίησης και του κοινωνικού τους αποκλεισμού: (α) Αναλυτική αξιολόγηση των εξατομικευμένων αναγκών υποστήριξης στην ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρίες που επιθυμούν να συγκατοικήσουν, στη βάση των δικών τους επιλογών, προτιμήσεων και ενδιαφερόντων και διαμόρφωση σε συνεργασία με τα άτομα και με πολυθεματική ομάδα ειδικών, εξατομικευμένων πλάνων, καθώς και προγράμματος υπηρεσιών υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης, με σκοπό τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια, ενδυνάμωση, δημιουργική συγκατοίκηση και κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων· (β) εργοδότηση των απαιτούμενων υπηρεσιών Συμβούλου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων, Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας και παροχή των υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες που καθορίζονται για τις αντίστοιχες υπηρεσίες και παροχές στον παρόντα Νόμο· (γ) εξασφάλιση κατάλληλης κατοικίας για την υγιή, ασφαλή, αξιοπρεπή και άνετη διαβίωση των συγκατοίκων·

	(δ) υποστήριξη των ατόμων για συμμετοχή σε προγράμματα απασχόλησης, Κέντρα Ημέρας ή άλλες δραστηριότητες ψυχαγωγίας και κοινωνικοποίησης εκτός της κατοικίας· (ε) υποστήριξη των ατόμων για ανάπτυξη και διατήρηση στον μέγιστο βαθμό των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους, ώστε να διαβιούν όσο το δυνατόν πιο αυτόνομα και ενεργά μέσα στην κοινότητα· (στ) παρακολούθηση της πορείας του προγράμματος υποστήριξης στην ανεξάρτητη διαβίωση, συμμετοχή σε πολυθεματικές ομάδες ειδικών και συνεργασία με όλους τους επαγγελματίες για την μέγιστη δυνατή κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες: Νοείται ότι σε εξαιρετικές και εξειδικευμένες περιπτώσεις επικινδυνότητας συγκατοίκησης ατόμου με αναπηρίες με άλλα άτομα με αναπηρίες δύναται να διαμορφώνεται ατομικό πρόγραμμα υπηρεσιών υποστηριζόμενης διαβίωσης.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Παρόχου Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης είναι ενήλικα άτομα, ηλικίας κατά την αίτηση τους κάτω των εξήντα πέντε (65) χρόνων, με νοητική αναπηρία ή και αναπηρία λόγω διαταραχών αυτιστικού φάσματος ή και άλλου τύπου αναπηρία, που αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο ιδρυματοποίησης και που, λόγω της αναπηρίας τους, δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν πλήρως στις βασικές δραστηριότητες διαβίωσής τους ή να διαβιώσουν αυτόνομα χωρίς την κατάλληλη υποστήριξη, δεν διαθέτουν επαρκές υποστηρικτικό περιβάλλον (οικογενειακό, κοινωνικό, οικονομικό κ.α.) και έχουν ανάγκη και επιθυμούν εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης της ανεξάρτητης διαβίωσής τους σε κατοικίες μέσα στην κοινότητα, οικογενειακού τύπου, μικρού

	μεγέθους με αριθμό συγκατοίκων μέχρι πέντε (5) άτομα με αναπηρίες το μέγιστο, ώστε να διαβιούν ενσωματωμένα μέσα στην κοινότητα με ασφάλεια, αξιοπρέπεια, ποιότητα ζωής, ανάπτυξη δεξιοτήτων και μέγιστη αυτονομία: Νοείται ότι, άτομα με σοβαρές διαταραχές συμπεριφοράς (π.χ. τάσεις φυγής, τάσεις αυτοκαταστροφής, επιθετική συμπεριφορά, επικινδυνότητα προς τον εαυτό τους ή προς άλλους) ενδέχεται να μην είναι δυνατό να ενταχθούν σε κατοικίες υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης αν δεν κριθεί ασφαλής η ένταξή τους σε τέτοια κατοικία/πρόγραμμα: Νοείται περαιτέρω ότι, η ένταξη δικαιούχων σε κατοικίες υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης καθίσταται δυνατή ανάλογα με τις διαθέσιμες κατοικίες και ανάλογα με τους διαθέσιμους παρόχους για τη λειτουργία κατοικιών: Νοείται έτι περαιτέρω ότι, κανένα άτομο με αναπηρία δεν υποχρεώνεται να ενταχθεί σε συγκεκριμένη κατοικία υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης αν το ίδιο δεν το επιθυμεί.
Διαβάθμιση υπηρεσιών.	3.-(1) Οι Υπηρεσίες σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης σε καμία περίπτωση δεν θεωρούνται κλειστή περίθαλψη ή νοσηλεία αλλά έχουν ως στόχο τη διευκόλυνση της δια βίου διαμονής σε κατοικία με την κατάλληλη υποστήριξη. (2) Οι Υπηρεσίες σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης δύνανται να παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες των συγκατοίκων με αναπηρίες, όπως θα πιστοποιήσει η αρμόδια αρχή, με διαβάθμιση ως ακολούθως: (α) Κατοικίες με υπηρεσίες υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσης·

	(β) κατοικίες ενισχυμένης υποστήριξης διαβίωσης.
Επιχορήγηση υπηρεσιών.	4. Το κόστος επιχορήγησης από την αρμόδια αρχή καθορίζεται ανάλογα με τις υπηρεσίες και παροχές ανεξάρτητης διαβίωσης που δικαιούται το άτομο με αναπηρία σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο συν την αμοιβή του παρόχου ανάλογα με το επίπεδο διαβάθμισης υπηρεσιών (α) και (β) που καθορίζονται στην υποπαράγραφο (2) της παραγράφου 3 και στη βάση συμφωνίας ανάθεσης ή δημόσιας σύμβασης μεταξύ της αρμόδιας αρχής και του Παρόχου Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστήριξης Ανεξάρτητης Διαβίωσης: Νοείται ότι, δικαιούχοι που εντάσσονται σε προγράμματα υποστηριζόμενης διαβίωσης, δεν θα δικαιούνται κρατικά χρηματικά βοηθήματα που καλύπτουν τις ίδιες ανάγκες.
Απαιτούμενα προσόντα φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο προγράμματος υποστηριζόμενης διαβίωσης.	5. Φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες σε πρόγραμμα υποστηριζόμενης διαβίωσης είτε ως Σύμβουλος Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων, είτε ως Κοινωνικός Συνοδός/Βοηθός είτε ως Προσωπικός Βοηθός/Φροντιστής, πέραν από τα απαιτούμενα προσόντα δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 5 και 7, κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα που καθορίζει ο παρόντας Νόμος για κάθε ένα από τους εν λόγω αδειούχους παρόχους υπηρεσιών ανεξάρτητης διαβίωσης και διαθέτει ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	6. Για την Παροχή Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες εργοδοτείται ή απασχολείται από Αδειούχο νομικό ή φυσικό πρόσωπο με το οποίο η αρμόδια αρχή θα συνάψει ειδική συμφωνία για τον σκοπό αυτό και κατέχει είτε Άδεια ως φυσικό πρόσωπο είτε Έγκριση ως εργοδοτούμενος

	Αδειούχου Παρόχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου· (β) ο πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες· (γ) ο δικαιούχος υπηρεσιών παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξει τον Πάροχο Υπηρεσιών σε Κατοικία Υποστηριζόμενης Διαβίωσής του· (δ) η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 8
Κατηγορία Υπηρεσίας.	ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Φύση και σκοπός υπηρεσίας, καθήκοντα και υποχρεώσεις παρόχων.	1. Ο Σύμβουλος Έγκαιρης Οικογενειακής Στήριξης παρέχει στους γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας παιδιού προσχολικής ηλικίας με αναπηρία, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υπηρεσίες, με σκοπό την ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα και υποχρεώσεις: (α) Παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη, ώστε οι γονείς και η οικογένεια να μπορούν να αντιμετωπίσουν καλύτερα τις ιδιαιτερότητες που προκαλεί η γέννηση ενός παιδιού με αναπηρία και να αντεπεξέλθουν πιο αποτελεσματικά στον ρόλο τους· (β) παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας του παιδιού με αναπηρία, με σκοπό την πρόληψη ή την αντιμετώπιση κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων της οικογένειας λόγω της αναπηρίας του παιδιού, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ της οικογένειας και του περιβάλλοντός της· (γ) ενημερώνει την οικογένεια για τα δικαιώματα του παιδιού με αναπηρία σε υπηρεσίες και παροχές υποστήριξής του, διευκολύνει τη διασύνδεση με τις αρμόδιες κρατικές αρχές ή άλλους φορείς και παρακολουθεί την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού· (δ) συνεργάζεται με την ομάδα άλλων επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες στο παιδί με αναπηρία και την οικογένειά του και συμμετέχει σε πολυθεματικές ομάδες για

	ολοκληρωμένη παρέμβαση και στήριξη της οικογένειας και μέγιστη και έγκαιρη προετοιμασία και ενδυνάμωση του παιδιού πριν τη μετάβασή του στη σχολική ζωή.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι υπηρεσιών Συμβούλου Έγκαιρης Οικογενειακής Στήριξης είναι οι γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας παιδιού με αναπηρία προσχολικής ηλικίας, που έχουν ανάγκη έγκαιρης παρέμβασης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης της οικογένειας.
Συχνότητα υπηρεσιών.	3. Οι υπηρεσίες Συμβούλου δύνανται να παρέχονται, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες των γονέων και της οικογένειας στο σύνολο της, όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή, ως ακολούθως: (α) Συστηματικά, μία συνάντηση την εβδομάδα ή το δεκαπενθήμερο ή τον μήνα, διάρκειας μέχρι μίας ώρας η κάθε συνάντηση, για τους δύο γονείς μαζί ή για κάθε γονέα ξεχωριστά αν το προτιμούν ή για άλλο μέλος της οικογένειας που φροντίζει το παιδί με αναπηρία· και (β) έκτακτα, μέχρι δέκα (10) συναντήσεις διάρκειας μίας ώρας ετησίως ή περισσότερες σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπως θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή: Νοείται ότι, η παροχή των υπηρεσιών δύναται να καθορίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα σε αρχικό διάστημα και μικρότερη σε μεταγενέστερο διάστημα ή και αντίστροφα σε περιόδους έκτακτων συνθηκών, ανάλογα με τις οικογενειακές ανάγκες όπως αυτές εκάστοτε διαφοροποιούνται.
Απαιτούμενα προσόντα.	4. Κάθε φυσικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες Συμβούλου Έγκαιρης Οικογενειακής Στήριξης ως Αδειούχος ή ως Εγκεκριμένος εργοδοτούμενος Αδειούχου, πέραν των όσων καθορίζονται στα άρθρα

	5 και 7, κατέχει- (α) Πτυχίο στην Ψυχολογία ή την Κοινωνική Εργασία ή την Κοινωνιολογία ή την Κοινωνική Πολιτική και Αναπηρία ή την Ενιαία Εκπαίδευση ή σε άλλο θέμα συναφές με την αναπηρία και τα ανθρώπινα δικαιώματα· (β) ικανότητες επικοινωνίας και προσέγγισης προς τα άτομα με αναπηρίες και τις οικογένειές τους στη βάση των αρχών και αξιών που καθορίζει η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες· (γ) άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σύμφωνα με τον περί Άδειας Οδήγησης Νόμο, ή σε περίπτωση μη κατοχής άδειας οδήγησης, πιστοποίηση από τον Αδειούχο Πάροχο για αξιόπιστη μετακίνησή του για απρόσκοπτη παροχή των υπηρεσιών του.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Έγκαιρης Οικογενειακής Στήριξης ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Η αρμόδια αρχή συνάπτει ειδική συμφωνία για τον σκοπό αυτό με τον Αδειούχο Πάροχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου· (β) ο πάροχος δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μορφή αμοιβής, χρηματική ή άλλη από το άτομο ή την οικογένεια στην οποία παρέχει τις υπηρεσίες· (γ) ο δικαιούχος ή οι δικαιούχοι υπηρεσιών παραλαμβάνουν από την αρμόδια αρχή την απόφαση Παροχής Υπηρεσιών και θα έχουν πρόσβαση στο Μητρώο Αδειούχων Παρόχων Υπηρεσιών για να επιλέξουν τον Σύμβουλό τους· (δ) η αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες καταβάλλεται από

	την αρμόδια αρχή στον Αδειούχο Πάροχο με βάση τα πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά.

	Παράρτημα 2 (Άρθρα 2, 11, 23, 25, 27) (Παροχές Ανεξάρτητης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες και καθορισμός φύσης και σκοπού τους, δικαιούχων, ύψους και άλλων όρων και προϋποθέσεων)
	ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Κατηγορία παροχής.	1. ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	2. Το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' οίκον Φροντίδας αφορά το κόστος που επωμίζεται το άτομο με αναπηρία για να εξασφαλίζει ανάλογα με το πώς, πού και τι, το ίδιο το άτομο επιθυμεί για την υποστήριξη της καθημερινής ανεξάρτητης διαβίωσής του, με ή χωρίς την απασχόληση οποιουδήποτε άλλου προσώπου, μία ή περισσότερες από τις πιο κάτω υπηρεσίες: (α) Υποστήριξη σε θέματα άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του· (β) υποστήριξη στη διεκπεραίωση καθημερινών του δραστηριοτήτων και στην οργάνωση και διαχείριση του καθημερινού του προγράμματος εντός και εκτός της οικίας του· (γ) υποστήριξη στην άσκηση της επικοινωνίας του, στη διεξαγωγή γραπτής ή/και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, στην επαφή με άλλα πρόσωπα, φορείς και οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εναλλακτικών μορφών επικοινωνίας κατάλληλων γι' αυτό όπως η νοηματική γλώσσα, απτική νοηματική γλώσσα, γραφή Braille, απλή εικονογραφημένη γλώσσα («easy-to-read»), στην μετατροπή και προσαρμογή μορφών επικοινωνίας και άλλες

	διευκολύνσεις επικοινωνίας· (δ) υποστήριξη στη διεκπεραίωση εργασιών σε διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ιδρύματα και άλλες αρχές και οργανισμούς· (ε) συνοδεία του ατόμου με αναπηρία με ασφάλεια και υποστήριξη σε πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες αναψυχής, αθλητισμού, κατάρτισης, δημιουργικής απασχόλησης και συμμετοχής σε ημερήσια προγράμματα κοινωνικής ενσωμάτωσης ή διενέργεια εξωτερικών εργασιών για λογαριασμό του ατόμου· (στ) παροχή προσωπικής βοήθειας γενικής φύσεως στο άτομο με αναπηρία σε τομείς που το ίδιο επιλέγει, καθορίζει και επιθυμεί, νοουμένου ότι οι δραστηριότητες στους τομείς αυτούς είναι νόμιμες και εξασφαλίζουν την συναίνεση του ατόμου που παρέχει την προσωπική βοήθεια, ο οποίος δύναται να αρνηθεί εάν κρίνει ότι η δραστηριότητα θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την υγεία του ιδίου· (ζ) φροντίδα της υγιεινής και καθαριότητας της οικίας του ατόμου με αναπηρία και του περιβάλλοντα χώρου· (η) ετοιμασία γευμάτων και υποστήριξη του ατόμου με αναπηρία στη σίτιση και πόση· (θ) φροντίδα της προσωπικής υγιεινής του ατόμου με αναπηρία περιλαμβανομένων της μεταφοράς και βοήθειας κατά το μπάνιο, φροντίδα προσώπου και στόματος, νυχιών, μαλλιών, δέρματος, ντύσιμο, καθαρισμό εκκρίσεων/ απεκκρίσεων κ.α. (ι) φροντίδα για τη μετακίνηση και κινητοποίηση του ατόμου,

	εντός και εκτός κλίνης και στη διασφάλιση της άνεσης και ασφάλειάς του εντός της οικίας του· (ια) υποστήριξη στη λήψη συνταγογραφημένων φαρμάκων και εφαρμογή της θεραπευτικής αγωγής με συνταγή και οδηγίες που εκδίδονται από ιατρό ή από άλλο ειδικό· (ιβ) συμμετοχή, σύμφωνα με τις οδηγίες ιατρού ή άλλου ειδικού, στην υποβοήθηση της καθημερινής υγιεινής και φροντίδας του ατόμου με αναπηρία· (ιγ) διαχείριση αποβλήτων (κλινικά, αιχμηρά, τοξικά απόβλητα) και τοποθέτηση σε κατάλληλους και καθορισμένους σάκους/δοχεία/χώρους για την απομάκρυνσή τους· (ιδ) ανταπόκριση στις κλήσεις του ατόμου με αναπηρία και γενικά μεριμνά για τη σωματική και συναισθηματική ευεξία του ατόμου στην οικία του· (ιε) υποστήριξη του ατόμου με αναπηρία στη διατήρηση ή την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ανεξάρτητης διαβίωσης: Νοείται ότι, το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας δεν καλύπτει βοήθεια και φροντίδα κατά τη φοίτηση σε σχολεία μέχρι και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή τη διαμονή σε νοσηλευτήρια ή άλλες δομές φροντίδας υγείας και αποκατάστασης όπου οι ανάγκες του ατόμου με αναπηρία ικανοποιούνται από τους αρμόδιους φορείς εκπαίδευσης ή υγείας: Νοείται περαιτέρω ότι, το Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας δεν αφορά την συνήθη βοήθεια και φροντίδα που κάθε παιδί δικαιούται από τους γονείς του ανάλογα με την ηλικία του.
Δικαιούχοι	3. Δικαιούχοι Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον

επιδόματος.	Φροντίδας είναι: (i) Άτομα με βαριά κινητική αναπηρία· (ii) άτομα με παραπληγία· (iii) άτομα με τετραπληγία· (iv) τυφλά άτομα· (v) άτομα με σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία· (vi) άτομα με αναπηρία και σοβαρές ανάγκες προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας· ανεξαρτήτως εισοδήματος που, λόγω της αναπηρίας τους, αντιμετωπίζουν σοβαρές ανάγκες προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας, για την επιτέλεση των βασικών καθημερινών προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων τους και την υποστήριξη της ανεξάρτητης διαβίωσής τους: Νοείται ότι, οι δικαιούχοι του παρόντος επιδόματος με πρόσθετες ανάγκες που δεν καλύπτονται από το επίδομα, όπως αυτό πιστοποιείται από την αρμόδια αρχή, θα είναι επιπρόσθετα δικαιούχοι των Υπηρεσιών Ανεξάρτητης Διαβίωσης που καθορίζει ο παρόντας Νόμος: Νοείται περαιτέρω ότι, δικαιούχοι του επιδόματος για παιδιά, το λαμβάνουν χωρίς ανεξάρτητη επαναξιολόγηση και πιστοποίηση των αναγκών και δικαιωμάτων τους, μέχρι την ηλικία των δεκαοκτώ (18) χρόνων ή μέχρι την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών τους στη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκτός εάν οι ίδιοι οι δικαιούχοι αιτηθούν νέες υπηρεσίες ή παροχές ανεξάρτητης διαβίωσης ή σε απρόβλεπτες και εξαιρετικές περιπτώσεις που η ανεξάρτητη επαναξιολόγηση κρίνεται απαραίτητη από τις επιτροπές αξιολόγησης και την αρμόδια αρχή.
Ύψος επιδόματος.	4.-(α) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 29, από την ημερομηνία ισχύος του παρόντος Νόμου, κάθε δικαιούχος που λάμβανε παροχές πριν την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, σύμφωνα με τους

	Νόμους, Διατάγματα και Σχέδια που αναφέρονται στις παραγράφους (β), (γ), (ε), (ζ), (η) και (θ) του εδαφίου (1) του άρθρου 25 εντάσσεται στο Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας ανάλογα με τη βαθμίδα του ποσού που λάμβανε πριν την έναρξη της ισχύος του Νόμου, στην αντίστοιχη βαθμίδα της στήλης Δ του Πίνακα Α του παρόντος Πίνακα 1 και, ανάλογα τοποθετείται στη νέα αντίστοιχη βαθμίδα αυξημένου ποσού στη στήλη Ε του ίδιου Πίνακα Α, όπως αυτό θα καθοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει του εδαφίου (3) του άρθρου 27, εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος και η αντίστοιχη παράγραφος (β), (γ), (ε), (ζ), (η) ή (θ) του εδαφίου (1) του άρθρου 25, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 29.
	(β) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 29, από την ημερομηνία ισχύος του παρόντος Νόμου κάθε νέος δικαιούχος τοποθετείται από την αρμόδια αρχή, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του που θα πιστοποιούνται για προσωπική βοήθεια και κατ' οίκον φροντίδα στην αντίστοιχη βαθμίδα ποσού του Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας της στήλης Ε του Πίνακα Α του παρόντος Πίνακα 1: Νοείται ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή πιστοποιεί ότι υπάρχει ανάγκη για επιπρόσθετη ή εξειδικευμένη προσωπική βοήθεια ή κατ' οίκον φροντίδα που δεν καλύπτεται από τα ποσά επιδομάτων που καθορίζονται στον Πίνακα Α, είναι δυνατό να παραχωρηθεί, κατ' εξαίρεση, μετά από πλήρως αιτιολογημένη έκθεση και με την έγκριση του Υφυπουργού, επιπρόσθετο μηνιαίο ποσό επιδόματος: Νοείται περαιτέρω ότι, η αρμόδια αρχή θα εξετάζει νέες αιτήσεις στη βάση των Γνωστοποιήσεων που θα εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 27.
	(γ) Εάν η κατάσταση αναπηρίας του δικαιούχου και οι

	εξατομικευμένες ανάγκες του για προσωπική βοήθεια και κατ' οίκον φροντίδα διαφοροποιηθούν, ο δικαιούχος δύναται να υποβάλει αίτηση για τοποθέτησή του σε άλλη αντίστοιχη βαθμίδα του ποσού επιδόματος και σε τέτοια περίπτωση, για να εξεταστεί η αίτησή του, θα πρέπει να προσκομίσει επαρκή στοιχεία που η αρμόδια αρχή θα κρίνει ως πλήρως τεκμηριωμένα και ότι αιτιολογούν την εξέταση της αίτησης για επαναξιολόγηση και πιστοποίηση της νέας κατάστασης αναπηρίας του αιτητή από επιτροπή αξιολόγησης.
	(δ) Από την 1η Ιανουαρίου 2027 και κάθε 1η Ιανουαρίου εκάστου επόμενου έτους, το ύψος του μηνιαίου ποσού αναπροσαρμόζεται κατά το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά το τελευταίο έτος, σε σύγκριση με το μέσο όρο του δείκτη αυτού κατά το αμέσως προηγούμενο έτος.
	(ε) Η αξιολόγηση και πιστοποίηση της αναπηρίας και των εξατομικευμένων αναγκών για προσωπική βοήθεια και κατ' οίκον φροντίδα λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, το επίπεδο λειτουργικής υποστήριξης που απαιτείται λόγω της αναπηρίας, τον βαθμό σοβαρότητας των αναγκών του αιτητή για υποστήριξη στην επιτέλεση μερικών ή όλων των βασικών προσωπικών ή και οικιακών δραστηριοτήτων του όπως καθορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος Πίνακα, τον αριθμό των ωρών κατά τη διάρκεια της ημέρας ή/και της νύχτας κατά τις οποίες χρειάζεται υποστήριξη, ο αριθμός των προσώπων από τα οποία χρειάζεται υποστήριξη, ο βαθμός ανάγκης προστασίας στην περίπτωση διαταραχών συμπεριφοράς ή στην περίπτωση κινδύνου ζωής.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	5. Για την παροχή Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Ο δικαιούχος παραλαμβάνει από την αρμόδια αρχή την

	απόφαση για παροχή Επιδόματος και προχωρά με ελεύθερη επιλογή των τρόπων διασφάλισης της υποστήριξης ανεξάρτητης διαβίωσής του περιλαμβανομένης της χρησιμοποίησης άτυπων προσωπικών βοηθών και φροντιστών· (β) σε περίπτωση που περιέλθει στην αντίληψη της αρμόδιας αρχής πληροφόρηση για ενδεχόμενη κατάχρηση του επιδόματος για άλλους σκοπούς, η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία κρίνει απαραίτητα για την προσωπική βοήθεια και κατ' οίκον φροντίδα του δικαιούχου και σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή τεκμηριώνει την μη αξιοποίηση του επιδόματος για τους σκοπούς που καθορίζει ο παρών Νόμος, δύναται να αποφασίζει τον τερματισμό ή μερική ή πλήρη αντικατάσταση του επιδόματος με Υπηρεσίες Ανεξάρτητης Διαβίωσης που κρίνονται αιτιολογημένα ότι θα εξυπηρετήσουν καταλληλότερα τις εξατομικευμένες ανάγκες του δικαιούχου· (γ) η αρμόδια αρχή δύναται να οργανώνει εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης για άτομα που παρέχουν προσωπική βοήθεια ή κατ' οίκον φροντίδα σε άτομα με αναπηρίες, περιλαμβανομένων των άτυπων προσωπικών βοηθών ή και φροντιστών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

Επίδομα Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας

(Παράρτημα 2, Πίνακας 1)

Α	Β	Γ	Δ	Ε
Α/Α	**Δικαιούχοι**		**Μηνιαίο ποσό με την έναρξη εφαρμογής του Νόμου €**	**Μηνιαίο ποσό που θα καθοριστεί από το ΥΣ εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος €**
	Παιδιά με αναπηρίες ανεξαρτήτως οικογενειακού εισοδήματος			
1	Παιδιά με σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία		848	
2	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100)	+100	948	
3	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200)	+200	1048	
4	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300)	+300	1148	
5	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400)	+400	1248	
6	Συν τυφλότητα (+382)	+382	1230	
7	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100) και τυφλότητα (+382)	+100 +382	1330	
8	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200) και τυφλότητα (+382)	+200 +382	1430	
9	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300) και τυφλότητα (+382)	+300 +382	1530	
10	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400) και τυφλότητα (+382)	+400 +382	1630	

11	Συν παραπληγία (+400) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+400	1248	
12	Συν παραπληγία (+400) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408)	+400 +408	1656	
13	Συν παραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+500) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+500	1348	
14	Συν παραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+500) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408)	+500 +408	1756	
15	Συν τετραπληγία (+900) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+900	1748	
16	Συν τετραπληγία (+900) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408)	+900 +408	2156	
17	Συν τετραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+1100) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την	+1100	1948	

	ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος			
18	Συν τετραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+1100) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408)	+1100 +408	2356	
19	Συν παραπληγία (+400) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και τυφλότητα (+382) και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+400 +382	1630	
20	Συν παραπληγία (+400) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408) και τυφλότητα (+382)	+400 +408 +382	2038	
21	Συν παραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+500) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και τυφλότητα (+382) και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+500 +382	1730	
22	Συν παραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+500) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408) και τυφλότητα (+382)	+500 +408 +382	2138	
23	Συν τετραπληγία (+900) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και τυφλότητα (+382) και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+900 +382	2130	
24	Συν τετραπληγία (+900) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής	+900 +408	2538	

	αναπηρίας (+408) και τυφλότητα (+382)	+382		
25	Συν τετραπληγία με ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας (+1100) κάτω των 12 ετών χωρίς επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας και τυφλότητα (+382) και με κατάργηση του ηλικιακού ορίου εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ ο παρών Νόμος	+1100 +382	2330	
26	Συν τετραπληγία (+1100) και άνω των 12 ετών με επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας (+408) και τυφλότητα(+382)	+1100 +408 +382	2738	
27	Παιδιά με αναπηρίες και σοβαρές ανάγκες προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας		200	
	Ενήλικες με αναπηρίες ανεξαρτήτως εισοδήματος			
28	Ενήλικες με αναπηρίες και με σοβαρές ανάγκες προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας και μέχρι ηλικίας 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης		100	
29	Ενήλικες με σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία και με σοβαρές ανάγκες προσωπικής βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας και μέχρι ηλικίας 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης		368	
30	Ενήλικες με σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης		368	
31	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100)	+100	468	
32	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200)	+200	568	

33	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300)	+300	668	
34	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400)	+400	768	
35	Ενήλικες τυφλοί ανεξαρτήτως ηλικίας		382	
36	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ +368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	750	
37	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100)	+100	850	
38	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200)	+200	950	
39	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300)	+300	1050	
40	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400)	+400	1150	
41	Ενήλικες με βαριά κινητική αναπηρία ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης		408	
42	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	776	
43	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100)	+100	876	
44	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200)	+200	976	
45	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300)	+300	1076	
46	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400)	+400	1176	
47	Ενήλικες τυφλοί και με βαριά κινητική αναπηρία ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης		790	
48	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1158	
49	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+100)	+100	1258	
50	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+200)	+200	1358	
51	Συν ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας (+300)	+300	1458	
52	Συν ανάγκες κατ΄οίκον φροντίδας (+400)	+400	1558	
53	Ενήλικες με παραπληγία ανεξαρτήτως ηλικίας		400	
54	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι	+368	768	

	65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης			
55	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	808	
56	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1176	
57	Ενήλικες με παραπληγία και ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας ανεξαρτήτως ηλικίας		500	
58	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	868	
59	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	908	
60	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1276	
61	Ενήλικες με τετραπληγία ανεξαρτήτως ηλικίας		900	
62	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1268	
63	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1308	
64	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1676	
65	Ενήλικες με τετραπληγία και ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας ανεξαρτήτως ηλικίας		1100	
66	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1468	

67	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1508	
68	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1876	
69	Ενήλικες με παραπληγία και τυφλοί ανεξαρτήτως ηλικίας	+382	782	
70	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1150	
71	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1190	
72	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1558	
73	Ενήλικες με παραπληγία και ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας και τυφλοί ανεξαρτήτως ηλικίας		882	
74	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1250	
75	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1290	
76	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	1658	
77	Ενήλικες με τετραπληγία και τυφλοί ανεξαρτήτως ηλικίας		1282	
78	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1650	

79	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1690	
80	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	2058	
81	Ενήλικες με τετραπληγία και ενισχυμένες ανάγκες φροντίδας και τυφλοί ανεξαρτήτως ηλικίας		1482	
82	Συν σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+368	1850	
83	Συν βαριά κινητική αναπηρία (χωρίς ΕΕΕ) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408	1890	
84	Συν βαριά κινητική αναπηρία (λόγω ΕΕΕ+368) ηλικίας μέχρι 65 χρόνων κατά την υποβολή αίτησης	+408 +368	2258	

	ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΔΟΜΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Το Επίδομα Διακίνησης συνίσταται σε χρηματική παροχή και αφορά μέρος των ακόλουθων δαπανών που καταβάλλει το άτομο με αναπηρία για την οδική διακίνησή του στο εσωτερικό της Κύπρου και που σχετίζεται με τη συμμετοχή του στην απασχόληση ή την κοινωνία ευρύτερα: (α) Δαπάνες για καύσιμα και χρήση ιδιωτικού οχήματος· (β) δαπάνες για χρήση οδικών μέσων μαζικής μεταφοράς: Νοείται ότι, το Επίδομα Διακίνησης δεν ισχύει για δαπάνες διακίνησης που καλύπτονται από άλλες κρατικές πηγές.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι Επιδόματος Διακίνησης είναι άτομα με αναπηρίες που, λόγω της αναπηρίας τους, αντιμετωπίζουν αυξημένες ανάγκες διακίνησης με μέσα οδικής μεταφοράς ή ενθάρρυνσης της διακίνησής τους.
Ύψος επιδόματος.	3. Το ύψος του μηνιαίου επιδόματος καθορίζεται ως ακολούθως: (α) Άτομα με οπτική αναπηρία που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν λήπτες Επιδόματος Διακίνησης σύμφωνα με τον περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Άτομα με Αναπηρίες Νόμο και νέοι αιτητές που θα πιστοποιούνται ως τυφλά άτομα, δικαιούνται επίδομα ύψους εκατό πενήντα ευρώ (€150) αν εργάζονται ή σπουδάζουν ή επίδομα ύψους εβδομήντα πέντε ευρώ (€75) ανεξαρτήτως εργασίας ή σπουδών ή ηλικίας·

	(β) άτομα με τετραπληγία που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν λήπτες Επιδόματος Διακίνησης σύμφωνα με τον περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Άτομα με Αναπηρίες Νόμο, καθώς και νέοι αιτητές που πιστοποιούνται με τετραπληγία, δικαιούνται επίδομα ύψους εκατό πενήντα ευρώ (€150) ανεξαρτήτως σπουδών, εργασίας ή ηλικίας· (γ) άτομα με κινητική αναπηρία που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν λήπτες Επιδόματος Διακίνησης σύμφωνα με τον περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Άτομα με Αναπηρίες Νόμο, καθώς και νέοι αιτητές που θα πιστοποιούνται με μέτρια ή σοβαρή κινητική αναπηρία, δικαιούνται επίδομα ύψους εβδομήντα πέντε ευρώ (€75) αν εργάζονται ή σπουδάζουν· (δ) άτομα με μέτρια νοητική ή με σοβαρή αναπηρία, που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν λήπτες επιδόματος μεταφορικών σύμφωνα με τον περί του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα Περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Έκτακτες Ανάγκες και Ανάγκες Φροντίδας) Διάταγμα του 2016, καθώς και νέοι αιτητές, ηλικίας κατά την αίτησή τους μέχρι εξήντα πέντε (65) χρόνων, που θα πιστοποιούνται με μέτρια νοητική ή με σοβαρή αναπηρία και που διακινούνται εκτός της κατοικίας τους με μέσα οδικής μεταφοράς, για σκοπούς συμμετοχής τους σε εγκεκριμένα κέντρα ημερήσιας φροντίδας ατόμων με αναπηρίες, δικαιούνται επίδομα ύψους εβδομήντα πέντε ευρώ (€75)· (ε) αιμοκαθαιρόμενοι νεφροπαθείς ή άτομα με θαλασσαιμία ενταγμένα σε συστηματικό πρόγραμμα διακίνησης προς και από κέντρα υγείας για σκοπούς αντιμετώπισης της αναπηρίας τους που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν λήπτες Επιδόματος Διακίνησης

	σύμφωνα με τα αντίστοιχα δύο Σχέδια, καθώς και νέοι αιτητές που θα πιστοποιηθούν ως αιμοκαθαιρόμενοι νεφροπαθείς ή άτομα με θαλασσαιμία, δικαιούνται επίδομα ύψους εβδομήντα πέντε ευρώ (€75) για όσους διαμένουν σε Δήμους ή εκατό πενήντα (€150) για όσους διαμένουν σε Κοινότητες· (στ) νέοι αιτητές που θα πιστοποιούνται με σοβαρή ή μέτρια νοητική αναπηρία ή με σοβαρή ψυχική αναπηρία, δικαιούνται επίδομα ύψους εβδομήντα πέντε ευρώ (€75) αν εργάζονται ή σπουδάζουν.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΔΟΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Το Επίδομα Υποστηρικτικών Αναλωσίμων καλύπτει τα ακόλουθα για σκοπούς διευκόλυνσης των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης του ατόμου με αναπηρία: (α) Δαπάνες για πάνες (αγορά)· (β) άλλα αναλώσιμα που δύναται να καθορίζονται από την αρμόδια αρχή: Νοείται ότι, το επίδομα δεν ισχύει για δαπάνες ιατρικών αναλωσίμων ή αναλωσίμων που καλύπτονται μέσω του Γενικού Συστήματος Υγείας ή από άλλες κρατικές πηγές.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι Επιδόματος Υποστηρικτικών Αναλωσίμων είναι άτομα με αναπηρίες, ηλικίας κατά την αίτησή τους κάτω των 65 χρόνων, που έχουν ανάγκη, λόγω της αναπηρίας τους, συγκεκριμένων αναλωσίμων για διευκόλυνση των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσής τους.
Ύψος επιδόματος.	3. Το Επίδομα Υποστηρικτικών Αναλωσίμων, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, όπως πιστοποιούνται από την αρμόδια αρχή, διαβαθμίζεται από τριάντα ευρώ (€30) μέχρι πενήντα ευρώ (€50) μηνιαίως ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις επαρκώς αιτιολογημένες σε μεγαλύτερο ποσό.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 4
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΣΕ ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ
Φύση και σκοπός.	1. Το Επίδομα Συμμετοχής Ατόμων με Αναπηρίες σε Κέντρο Ημέρας αφορά την κάλυψη του κόστους που καταβάλλει το άτομο με αναπηρία για τη συμμετοχή του σε Κέντρο Ημέρας που λειτουργεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για να εξασφαλίζει κοινωνικές υπηρεσίες όπως κοινωνική φροντίδα, δημιουργική απασχόληση, εκπαίδευση σε κοινωνικές δεξιότητες, ψυχαγωγία, συμμετοχή σε δραστηριότητες τέχνης, πολιτισμού, αθλητισμού και γενικά δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, κατά τη διάρκεια ημερήσιου προγράμματος.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι Επιδόματος Συμμετοχής σε Κέντρο Ημέρας είναι άτομα με μέτρια ή σοβαρή νοητική αναπηρία ή άτομα με σοβαρή κινητική, άλλη σωματική, οπτική, ακουστική ή ψυχική αναπηρία τα οποία, λόγω της αναπηρίας τους, έχουν ανάγκη κοινωνικών υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια της ημέρας, που παρέχονται σε εγκεκριμένα στο πλαίσιο της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας Κέντρα Ημέρας για άτομα με αναπηρίες.
Ύψος επιδόματος.	3. Το Επίδομα Συμμετοχής σε Κέντρο Ημέρας, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία και την συχνότητα ημερήσιας συμμετοχής του σε Κέντρο Ημέρας, όπως πιστοποιούνται από την αρμόδια αρχή, ανέρχεται σε εκατό πενήντα (€150) μηνιαίως.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για το Επίδομα Συμμετοχής σε Κέντρο Ημέρας ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Το Επίδομα καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή κατευθείαν στο Κέντρο Ημέρας όπου λαμβάνει τις υπηρεσίες ο δικαιούχος· (β) Το Κέντρο Ημέρας λειτουργεί-

38(Ι) του 1997 64(Ι) του 2011 2(Ι) του 1996 63(Ι) του 2011.	(i) ως εγκεκριμένο από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας Κέντρο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμου ή του περί Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών Νόμου· ή (ii) ως εγκεκριμένο Κέντρο Ημέρας για άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο άλλης εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας ή θεσμικού πλαισίου εγκεκριμένου από το Υπουργικό Συμβούλιο.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 5
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Η Επιχορήγηση Αγοράς Αυτοκινήτου καλύπτει μέρος ή το σύνολο της δαπάνης για αγορά αυτοκινήτου για σκοπούς διευκόλυνσης και ενθάρρυνσης της διακίνησης, των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης του ατόμου με αναπηρία.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι παροχής για αγορά αυτοκινήτου είναι άτομα ηλικίας μέχρι εβδομήντα (70) ετών, τυφλά ή με μέτρια ή σοβαρή κινητική αναπηρία όπως πιστοποιείται από την αρμόδια αρχή: Νοείται ότι, άτομα που έλαβαν για μία μόνο φορά επιχορήγηση πριν την ηλικία των εβδομήντα (70) ετών δικαιούνται να λάβουν δεύτερη επιχορήγηση μέχρι την ηλικία των εβδομήντα επτά (77) ετών.
Ύψος επιχορήγησης.	3. Το ύψος της Επιχορήγησης Αγοράς Αυτοκινήτου, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία, καθορίζεται ως ακολούθως: (α) Τρεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€3.500)· ή (β) τέσσερεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€4.500) για άτομα με τετραπληγία ή παραπληγία ή σοβαρή κινητική αναπηρία και που έχουν επιχορηγηθεί από την αρμόδια αρχή για την αγορά τροχοκαθίσματός τους· ή (γ) εννέα χιλιάδες ευρώ (€9.000) για άτομα με παραπληγία ή τετραπληγία που θα αγοράσουν κατάλληλα διασκευασμένο αυτοκίνητο για να εισέρχονται και να επιβαίνουν εντός του

	αυτοκινήτου καθήμενοι στο τροχοκάθισμα.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για την Επιχορήγηση Αγοράς Αυτοκινήτου ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Ο αιτητής προσκομίζει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία για την αγορά του αυτοκινήτου, όπως αυτά καθορίζονται από την αρμόδια αρχή· (β) ο αιτητής είναι κάτοχος άδειας οδηγού και παραπέμπεται στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών για αξιολόγηση και καθορισμό οποιωνδήποτε πρόσθετων και περιοριστικών ενδείξεων με κωδικοποιημένη μορφή ειδικών διασκευών σύμφωνα με τον περί Άδειας Οδήγησης Νόμο, εκτός αν είναι ανήλικος ή αν, λόγω της φύσης της αναπηρίας του, δεν είναι σε θέση να οδηγεί με ασφάλεια σύμφωνα με γνωμάτευση του Τμήματος Οδικών Μεταφορών· (γ) το αυτοκίνητο που αγοράζεται μπορεί να είναι είτε καινούργιο είτε μεταχειρισμένο με ημερομηνία κατασκευής μικρότερης των δέκα (10) ετών, δεν επιτρέπεται όμως η αγορά οχήματος από συγγενικό πρόσωπο πρώτου ή δεύτερου βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας: Νοείται ότι, σε περίπτωση αγοράς ειδικά διασκευασμένου αυτοκινήτου όπως αναφέρεται στην υποπαράγραφο (γ) της παραγράφου 3 δεν εφαρμόζεται περιορισμός στην ημερομηνία κατασκευής και επίσης, η αυξημένη χορηγία θα καταβάλλεται εφόσον επιβεβαιωθεί από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών ότι το αυτοκίνητο που αγοράστηκε είναι κατάλληλα διασκευασμένο και εξασφαλίζει την μεταφορά του δικαιούχου καθήμενου σε τροχοκάθισμα· (δ) ο δικαιούχος έχει δικαίωμα παροχής νέας επιχορήγησης για απόκτηση νέου αυτοκινήτου μετά την παρέλευση επτά (7)

	ετών από την ημερομηνία μεταβίβασής του· (ε) το αυτοκίνητο εγγράφεται στο όνομα του δικαιούχου και δύναται να μεταβιβασθεί σε άλλο πρόσωπο μετά την πάροδο επτά (7) χρόνων: Νοείται ότι, σε περίπτωση όπου το άτομο επιθυμεί να μεταβιβάσει το αυτοκίνητο πριν την πάροδο των επτά (7) χρόνων, θα καταβάλει στο Τμήμα ποσό ανάλογο του χρονικού διαστήματος που απομένει για την ολοκλήρωση των επτά (7) χρόνων, όμως σε καμιά περίπτωση δεν δύναται να ασκήσει εκ νέου το δικαίωμα για νέα επιχορήγηση πριν την πάροδο των επτά (7) χρόνων ή δύναται να μεταβιβάσει αυτούσιους τους όρους του οχήματος που απέκτησε στο πλαίσιο του παρόντος Νόμου σε άλλο όχημα το οποίο ικανοποιεί τις ανάγκες του σε μεγαλύτερο βαθμό: Νοείται περαιτέρω ότι, στην περίπτωση ανήλικου δικαιούχου το αυτοκίνητο εγγράφεται σε έναν εκ των νόμιμων κηδεμόνων του, ενώ στην περίπτωση αγοράς με καθεστώς ενοικιαγοράς ή ενεχυρίασης, με την έγκριση της αρμόδιας αρχής, ο δικαιούχος εγγράφεται ως συνιδιοκτήτης· (στ) σε περίπτωση που το αυτοκίνητο παρουσιάσει μηχανικά ή άλλα συναφή προβλήματα, ώστε να κρίνεται ασύμφορο προς επιδιόρθωση ο δικαιούχος δύναται να αποξενωθεί το όχημα μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την ημερομηνία μεταβίβασης νοουμένου ότι παρουσιάσει σχετικές βεβαιώσεις από δυο τουλάχιστον ειδικούς (μηχανικούς αυτοκινήτων) και το αίτημα εγκριθεί από την αρμόδια αρχή: Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση ο δικαιούχος δεν δύναται να επιχορηγηθεί πριν την πάροδο επτά (7) ετών·

	(ζ) σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου το αυτοκίνητο καθίσταται μέρος της περιουσίας του και μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του χωρίς να απαιτείται να επιστραφεί στο κράτος η επιχορήγηση· (η) το αυτοκίνητο δύναται να οδηγείται από οποιοδήποτε πρόσωπο, νοουμένου ότι το οδηγεί νόμιμα και για την εξυπηρέτηση των αναγκών του δικαιούχου και επιπλέον καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο του οχήματος, τα οποία, αμφότερα, αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου· (θ) το αυτοκίνητο έχει το δικαίωμα απαλλαγής από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών για καταβολή τελών εγγραφής και τελών κυκλοφορίας, δυνάμει των διατάξεων του περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου·
86 του 1972 37 του 1974 58 του 1976 20 του 1978 64 του 1978 72 του 1981 83 του 1983 75 του 1984 72 του 1985 134 του 1989 152 του 1991 241 του 1991 44(Ι) του 1992 5(Ι) του 1993 28(Ι)/1993 49(Ι)/1994 5(Ι)/1996 45(Ι)/1996 95(Ι) του 1996	

56(I) του 1998	
1(I) του 1999	
18(I) του 1999	
66(I) του 1999	
117(I) του 1999	
61(I) του 2000	
80(I) του 2000	
81(I) του 2000	
110(I) του 2000	
38(I) του 2001	
94(I) του 2001	
98(I) του 2001	
20(I) του 2002	
237(I) του 2002	
146(I) του 2003	
174(I) του 2003	
243(I) του 2004	
255(I) του 2004	
270(I) του 2004	
153(I) του 2005	
6(I) του 2006	
71(I) του 2006	
145(I) του 2006	
107(I) του 2007	
5(I) του 2008	
102(I) του 2008	
113(I) του 2009	
5(I) του 2010	
8(I) του 2010	
93(I) του 2011	
109(I) του 2012	
166(I) του 2012	
100(I) του 2013	
1(I) του 2014	

11(Ι) του 2014 121(Ι) του 2014 143(Ι) του 2014 172(Ι) του 2014 189(Ι) του 2014 10(Ι) του 2015 24(Ι) του 2015 29(Ι) του 2015 202(Ι) του 2015 1(Ι) του 2016 12(Ι) του 2016 14(Ι) του 2016 103(Ι) του 2017 8(Ι) του 2018 93(Ι) του 2018 154(Ι) του 2018 47(Ι) του 2019 61(Ι) του 2019 146(Ι) του 2019 105(Ι) του 2020 129(Ι) του 2020 90(Ι) του 2023 104(Ι) του 2023 143(Ι) του 2023 125(Ι) του 2024 33(Ι) του 2025 94(Ι) του 2025 146(Ι) του 2025 22(Ι) του 2026.	(ι) το αυτοκίνητο είναι ασφαλισμένο είτε πλήρως είτε έναντι τρίτου: Νοείται ότι, σε περίπτωση δυστυχήματος και ολικής

	καταστροφής του αυτοκινήτου, και δεδομένου ότι δεν καταβλήθηκε αποζημίωση από τις ασφαλιστικές εταιρείες, παρέχεται οικονομική βοήθεια στο δικαιούχο χίλια πεντακόσια ευρώ (€1.500) ή δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000) ή τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€4.000), αναλόγως της αρχικής του επιχορήγησης. (κ) ο δικαιούχος κάνει χρήση του δικαιώματός της επιχορήγησης που του παραχωρείται εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία έγκρισης της αιτήσεώς του: Νοείται ότι, σε περίπτωση που δεν δύναται να κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού εντός δώδεκα (12) μηνών, θα πρέπει όταν επιθυμεί να προχωρήσει στην αγορά αυτοκινήτου, να υποβάλει εκ νέου αίτηση, δύναται όμως να αιτηθεί, προσκομίζοντας σχετικά αποδεικτικά, παράταση έξι (6) μηνών σε περίπτωση που έχει προβεί σε παραγγελία του αυτοκινήτου από αντιπρόσωπο ή έμπορο και η καθυστέρηση στην παραλαβή δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του δικαιούχου· (λ) η αγορά και η εγγραφή του αυτοκινήτου γίνεται αφού εξασφαλιστεί η τελική έγκριση από την αρμόδια αρχή, ώστε να προηγούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι για ικανοποίηση των προϋποθέσεων της επιχορήγησης: Νοείται ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που ο δικαιούχος κρίνει επείγον να αγοράσει το αυτοκίνητο, αφού υποβάλει την αίτησή του αλλά πριν εξασφαλίσει την τελική έγκριση αγοράς, τότε αναλαμβάνει, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία αγοράς να υποβάλει προς την αρμόδια αρχή τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που αιτιολογούν επαρκώς την επείγουσα ανάγκη αγοράς, καθώς και να ακολουθήσει κάθε απαιτούμενη διαδικασία και η αρμόδια αρχή δεν δεσμεύεται να παραχωρήσει τελική

	έγκριση, αν δεν ικανοποιούνται όλοι οι απαιτούμενοι όροι και προϋποθέσεις.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 6
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΟΧΟΚΑΘΙΣΜΑΤΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Η Επιχορήγηση Αγοράς Τροχοκαθίσματος αφορά τη δαπάνη για αγορά τροχοκαθίσματος για σκοπούς διευκόλυνσης της ασφαλούς διακίνησης και προώθησης της ανεξαρτητοποίησης και αυτονομίας, καθώς και της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνική, εκπαιδευτική και οικονομική ζωή ατόμων με σοβαρή κινητική αναπηρία.
Δικαιούχοι. 113(Ι) του 1999 69(Ι) του 2001 87(Ι) του 2014 166(Ι) του 2020 131(Ι) του 2025.	2. Δικαιούχοι Επιχορήγησης Αγοράς Τροχοκαθίσματος είναι- (α) άτομα με σοβαρή κινητική αναπηρία που έχουν ανάγκη τροχοκαθίσματος για τη διακίνησή τους· (β) παιδιά με κινητικές αναπηρίες οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο.
Ύψος επιχορήγησης και κατηγορίες τροχοκαθισμάτων.	3. Η Επιχορήγηση Αγοράς Τροχοκαθίσματος, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία για συγκεκριμένο τύπο τροχοκαθίσματος και ανάλογα με ανώτατο ποσό ανά τύπο τροχοκαθίσματος, διαβαθμίζεται για τις πιο κάτω κατηγορίες τροχοκαθισμάτων ως ακολούθως: (α) Μέχρι επτακόσια ευρώ (€700) για τροχοκάθισμα απλού/συνηθισμένου τύπου, βάρους πάνω από δέκα οκτώ (18) κιλά·

	(β) μέχρι χίλια επτακόσια πενήντα ευρώ (€1.750) για τροχοκάθισμα ελαφρού τύπου βάρους πάνω από δώδεκα (12) έως και δέκα οκτώ (18) κιλά· (γ) μέχρι δύο χιλιάδες οκτακόσια ευρώ (€2.800) για τροχοκάθισμα πολύ ελαφρού τύπου βάρους κάτω των έντεκα (11) κιλών· (δ) μέχρι πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) για τροχοκάθισμα πολύ ελαφρού τύπου βάρους κάτω των τεσσάρων (4) κιλών· (ε) μέχρι τέσσερεις χιλιάδες ευρώ (€4.000) για τροχοκάθισμα – ορθοστάτη· (στ) μέχρι δεκατρείς χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€13.500) για ηλεκτροκίνητο τροχοκάθισμα· (ζ) μέχρι έξι χιλιάδες ευρώ (€6.000) για Σύστημα Προώθησης (τροχάκι) ή Σύστημα Ηλεκτροκίνησης· (η) μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) για Ηλεκτροκίνητο τροχοκάθισμα με ορθοστάτη· (θ) χίλια επτακόσια ευρώ (€1.700) για Ηλεκτροκίνητο Scooter, Τύπου Basic Line, μικρό, για χρήση σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, κυβισμού 300W, μέγιστης ταχύτητας 6ΚΜ/Η, αυτονομίας μπαταρίας 20ΚΜ και βάρος χρήστη μέχρι 135kg· (ι) τρεις χιλιάδες διακόσια πενήντα ευρώ (€3.250) για Ηλεκτροκίνητο Scooter, Μεσαίου τύπου, για χρήση σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, κυβισμού 450W-550W, μέγιστης ταχύτητας 11-15ΚΜ/Η, αυτονομίας μπαταρίας 36-40ΚΜ και βάρος χρήστη μέχρι 150kg·

	(ια) τρεις χιλιάδες οκτακόσια πενήντα ευρώ (€3.850) για Ηλεκτροκίνητο Scooter, μεγάλου τύπου, για χρήση σε εξωτερικούς χώρους (μόνο σε περιπτώσεις που αιτιολογείται από το περιβάλλον και τις εξατομικευμένες ανάγκες του αιτητή), κυβισμού 550W-700W, μέγιστης ταχύτητας 15KM/H, αυτονομίας μπαταρίας 40-50KM και βάρος χρήστη μέχρι 150kg· (ιβ) μέχρι τρεις χιλιάδες οκτακόσια ευρώ (€3.800) για τροχοκαθίσματα σωστής στάσης με ανάκληση (tilt-in-space)· (ιγ) μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) για παιδικά ή μέχρι δεκατρείς χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€13.500) για ενήλικες για πολύ εξειδικευμένα τροχοκαθίσματα που παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις από όλους τους άλλους τύπους: Νοείται ότι, σε περίπτωση που, λόγω ιδιαιτερότητας της αναπηρίας ορισμένων ατόμων, η αξία του τροχοκαθίσματος και των συμπληρωμάτων του υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά, τότε το ύψος της οικονομικής βοήθειας θα ανέρχεται στο πενήντα τοις εκατό (50%) της επιπλέον αξίας με εξαίρεση- (i) την κατηγορία (ζ) όπου θα καλύπτεται ογδόντα τοις εκατό (80%) της αξίας του μηχανισμού μέχρι το ανώτατο ποσό ως αναφέρεται πιο πάνω· (ii) τις κατηγορίες (θ), (ι), και (ια) για Ηλεκτροκίνητα Scooter που το ποσό επιχορήγησης είναι σταθερό: Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση παιδιών με αναπηρίες, οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με

	βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο, θα καταβάλλεται εξολοκλήρου η αξία του τροχοκαθίσματος, μόνο στις περιπτώσεις που η διαδικασία υποβολής αίτησης γίνεται μετά από αξιολόγηση και εισήγηση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με βάση τις διατάξεις του ιδίου Νόμου: Νοείται έτι περαιτέρω ότι, εξαιρούνται περιπτώσεις όπου το προτεινόμενο κόστος διαφοροποιείται σημαντικά από το μέσο κόστος για την αντίστοιχη κατηγορία τροχοκαθίσματος ή/και όπου υποβάλλεται με την αίτηση μόνο μία προσφορά ενός προμηθευτή όπου η αρμόδια αρχή δύναται να εφαρμόζει τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις επιχορήγησης, επιδιόρθωσης και αντικατάστασης όπως για τα άλλα αντίστοιχα τροχοκαθίσματα.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για την Επιχορήγηση Αγοράς Τροχοκαθίσματος ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Αιτήσεις υποβάλλονται συνοδευόμενες από αξιολόγηση και σύσταση από Φυσιοθεραπευτές του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας ή του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου· (β) κατά την αξιολόγηση δοκιμάζονται τουλάχιστον δύο (2) τροχοκαθίσματα της ίδιας κατηγορίας διαφορετικών αντιπροσώπων και το είδος που επιλέγεται αιτιολογείται με βάση την σύσταση βασιζόμενο στις αντικειμενικές και εξατομικευμένες ανάγκες του αιτητή και κατηγοριοποιείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή: Νοείται ότι, όπου κρίνεται αναγκαίο δύναται να ζητούνται από την αρμόδια αρχή πρόσθετες διευκρινίσεις

	ανά περίπτωση· (γ) ηλεκτροκίνητα τροχοκαθίσματα κατηγορίας (στ) και (η) παρέχονται σε άτομα που θα πιστοποιούνται από το Τμήμα με τετραπληγία ή παραπληγία και που τεκμηριώνεται από τον φυσιοθεραπευτή ότι έχουν τις απαραίτητες ικανότητες να τα οδηγούν. Επιπρόσθετα, δικαίωμα για επιχορήγηση ηλεκτροκίνητου τροχοκαθίσματος με ποσό μέχρι πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) και χωρίς δυνατότητα πρόσθετης επιχορήγησης έχουν και άτομα που πιστοποιούνται με σοβαρή κινητική αναπηρία αλλά όχι με τετραπληγία ή παραπληγία· (δ) ηλεκτροκίνητα scooter επιχορηγούνται σε άτομα που θα πιστοποιούνται με σοβαρή κινητική αναπηρία ή παραπληγία ηλικίας μέχρι εβδομήντα πέντε (75) ετών. Για σκοπούς πιστοποίησης της ασφάλειας στην οδήγηση των ηλεκτροκίνητων scooter, συμπληρωματικά ο αιτητής θα πρέπει να προσκομίσει τα ακόλουθα δικαιολογητικά: (i) Πρόσφατη Αναφορά ιατρού σε έντυπο που καθορίζεται από το Τμήμα, που να πιστοποιεί ότι το γνωστικό και λειτουργικό επίπεδο του αιτητή είναι κατάλληλο για την οδήγηση ηλεκτροκίνητου scooter με ασφάλεια· (ii) πρόσφατη Βεβαίωση Οφθαλμιάτρου που να πιστοποιεί το λειτουργικό επίπεδο της όρασης κι ότι αυτό είναι κατάλληλο για την οδήγηση ηλεκτροκίνητου scooter με ασφάλεια· (ε) τα τροχοκαθίσματα με πρόσθετο σύστημα ηλεκτροκίνησης ή σύστημα υποβοηθούμενης κίνησης επιχορηγούνται σε άτομα που πιστοποιούνται με σοβαρή κινητική αναπηρία ή παραπληγία. Οι αιτήσεις για τον συγκεκριμένο τύπο εξετάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με την κατηγορία που

	ανήκει το τροχοκάθισμα λαμβάνοντας επιπρόσθετα το αντίστοιχο ποσό για το σύστημα ηλεκτροκίνησης ή σύστημα υποβοηθούμενης κίνησης ως αναφέρεται στον Πίνακα για την κατηγορία (ζ): Νοείται ότι, το σύστημα προώθησης δεν εγκρίνεται σε περιπτώσεις ατόμων με διάγνωση προοδευτικά εξελισσόμενων παθήσεων που επηρεάζει την ικανότητα χειρισμού· (στ) τα τροχοκαθίσματα κατηγορίας (δ) επιχορηγούνται σε άτομα που θα πιστοποιούνται με σοβαρή κινητική αναπηρία ή παραπληγία σύμφωνα με τα πιο κάτω κριτήρια: (i) Η επιχορήγηση δίνεται για αγορά τροχοκαθίσματος της συγκεκριμένης κατηγορίας σε περιπτώσεις όπου δεν απαιτούνται μετατροπές / πρόσθετος εξοπλισμός πέραν των εργοστασιακών ρυθμίσεων που δίνει ο κατασκευαστής. Η κατηγοριοποίηση θα γίνεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή· (ii) η επιχορήγηση για τροχοκάθισμα πολύ ελαφριού τροχοκαθίσματος με βάρος ίσο με ή κάτω των τεσσάρων κιλών (≤ 4kg) δίνεται σε δικαιούχους νοουμένου ότι δεν αφορά το πρώτο τους τροχοκάθισμα· (ζ) οι δικαιούχοι τροχοκαθίσματος, μπορούν να υποβάλουν αίτηση και για δεύτερο τροχοκάθισμα και η ικανοποίηση του αιτήματος θα εξαρτάται από τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης και το βαθμό της συγκεκριμένης ανάγκης: Νοείται ότι - (i) οι εργαζόμενοι και οι φοιτητές δικαιούχοι δικαιούνται και δεύτερο τροχοκάθισμα·

	(ii) τα παιδιά με αναπηρίες, οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο, δικαιούνται δεύτερο τροχοκάθισμα όταν η μεταφορά του πρώτου τροχοκαθίσματος στο χώρο του σχολείου ή στο σπίτι, είναι αδύνατη ή σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις που θα πιστοποιεί η αρμόδια αρχή· (iii) σε καμιά περίπτωση δεν παραχωρείται δεύτερο ηλεκτροκίνητο τροχοκάθισμα ή δεύτερο τροχοκάθισμα κατηγορίας (δ) πολύ ελαφριού τύπου με βάρος μεταφοράς ίσο με ή κάτω των τεσσάρων κιλών (≤ 4kg): Νοείται περαιτέρω ότι, η δυνατότητα μεταφοράς του τροχοκαθίσματος θα περιγράφεται από τον/τη φυσιοθεραπευτή/τρια στο ειδικό έντυπο αξιολόγησης και σύστασης· (η) Όλα τα τροχοκαθίσματα μπορούν να αντικαθίστανται μετά την πάροδο πέντε (5) χρόνων, εκτός από τα ηλεκτροκίνητα [συμπεριλαμβάνονται οι κατηγορίες (στ), (ζ), (η), (θ), (ι), (ια)] που μπορούν να αντικαθίστανται μετά την πάροδο επτά (7) χρόνων: Νοείται ότι, όλα τα τροχοκαθίσματα μπορούν να αντικαθίστανται σε συντομότερο χρονικό διάστημα αν αξιολογηθεί ότι, συγκεκριμένο τροχοκάθισμα είναι ακατάλληλο για χρήση λόγω σοβαρής βλάβης ή λόγω αλλαγής της κατάστασης του ατόμου με αναπηρία ή των παιδιών με αναπηρίες οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο· (θ) Για σκοπούς επιδιόρθωσης δύναται να καταβληθεί τμηματικά ή εξ ολοκλήρου, ανάλογα με την εκάστοτε

	ανάγκη- (i) για τα τροχοκαθίσματα απλού/ συνηθισμένου τύπου [(κατηγορία α)] ποσό μέχρι διακόσια ευρώ (€200) για επιδιορθώσεις μετά το δεύτερο χρόνο από την ημερομηνία της αγοράς του και για διάστημα μέχρι τρία (3) χρόνια· (ii) για τα τροχοκαθίσματα των κατηγοριών (β), (γ), (δ), (ε) και (ιβ) ποσό μέχρι πεντακόσια ευρώ (€500) για επιδιορθώσεις μετά το δεύτερο χρόνο από την ημερομηνία της αγορά του και για διάστημα μέχρι τρία (3) χρόνια· (iii) για τα τροχοκαθίσματα κατηγορίας (στ), (ζ), (η) και (ιγ) ποσό μέχρι τρεις χιλιάδες ευρώ (€3.000) για επιδιορθώσεις μετά το δεύτερο χρόνο από την ημερομηνία της αγοράς του και για διάστημα μέχρι πέντε (5) χρόνια· (iv) για τα τροχοκαθίσματα κατηγορίας (στ) στις περιπτώσεις δικαιούχων με σοβαρή κινητική αναπηρία αλλά όχι με τετραπληγία ή παραπληγία, το ποσό θα ανέρχεται σε χίλια πεντακόσια ευρώ (€1.500)· (v) για τα τροχοκαθίσματα κατηγορίας (θ), (ι) και (ια) Ηλεκτροκίνητο Scooter ποσό μέχρι δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000) για επιδιορθώσεις μετά το δεύτερο χρόνο από την ημερομηνία της αγοράς του και για διάστημα μέχρι πέντε (5) χρόνια· (vi) οποιεσδήποτε τροποποιήσεις/μετατροπές ή/και επιδιόρθωση που αφορά τροχοκάθισμα το οποίο παραχωρήθηκε σε παιδιά με αναπηρίες, οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο, δύνανται να καλυφθούν πλήρως οποτεδήποτε, μετά από εισήγηση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με βάση τις πρόνοιες της πιο

	πάνω Νομοθεσίας: Νοείται ότι, εξαιρούνται περιπτώσεις όπου το προτεινόμενο κόστος διαφοροποιείται σημαντικά από το μέσο κόστος για την αντίστοιχη κατηγορία τροχοκαθίσματος, όπου η αρμόδια αρχή δύναται να εφαρμόζει τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις επιδιόρθωσης όπως για τα άλλα αντίστοιχα τροχοκαθίσματα· (ι) σε περίπτωση μη χρήσης τροχοκαθίσματος που αγοράστηκε με παροχή επιχορήγησης ή σε περίπτωση που αποβιώσει ο δικαιούχος, το τροχοκάθισμα πρέπει να επιστρέφεται στην αρμόδια αρχή για να παραχωρείται με δανεισμό σε άλλους δικαιούχους· (ια) για την εξέταση, των αιτήσεων για τροχοκαθίσματα που αφορούν τις κατηγορίες (δ), (ε), (στ), (ζ), (η), (θ), (ι), (ια), (ιβ) και (ιγ) υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή γνωμοδότηση από ειδική Επιτροπή της οποίας προεδρεύει εκπρόσωπος της αρμόδιας αρχής και σε αυτή συμμετέχουν Φυσιοθεραπευτές του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας και του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής· (ιβ) οι αιτήσεις που υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή μετά από εισήγηση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο και αφορούν τις κατηγορίες (δ), (ε), (στ), (ζ), (ιβ) και (ιγ) δεν θα υποβάλλονται για εξέταση από την πιο πάνω ειδική Επιτροπή ως προβλέπεται στο σημείο (ια).

	ΠΙΝΑΚΑΣ 7
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. (α) Η Επιχορήγηση Αγοράς Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας καλύπτει μέρος της δαπάνης για την αγορά μέσων και βοηθημάτων για σκοπούς διευκόλυνσης των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης του ατόμου με αναπηρία. (β) Τα τεχνικά μέσα και βοηθήματα αφορούν μεγάλη ποικιλία ειδών όπως ειδικά κρεβάτια, ειδικά στρώματα, ειδικά καθίσματα, βοηθήματα βάδισης, βοηθήματα κίνησης ή μεταφοράς, μετατροπές αυτοκινήτων, βοηθήματα επικοινωνίας, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ταμπλέτες, ειδικά λογισμικά προγράμματα, κινητά τηλέφωνα, οθόνες, προγράμματα μεγέθυνσης γραφής, προγράμματα μετατροπής σε ήχο, μηχανές γραφής Braille, έξυπνα ρολόγια και άλλα τεχνικά μέσα και βοηθήματα που δύνανται να καθορίζονται από την αρμόδια αρχή σε Κατάλογο Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας που εκδίδεται με Γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατόπιν διαβούλευσης με τους Φυσιοθεραπευτές του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας και του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου: Νοείται ότι, η Επιχορήγηση δεν ισχύει για ιατρικό εξοπλισμό ή εξοπλισμό αποκατάστασης που εφαρμόζεται πάνω στο ανθρώπινο σώμα, περιλαμβανομένων των προσθετικών ή ορθωτικών μελών, ακουστικών, γυαλιών, ναρθήκων, συσκευών οξυγόνου και άλλων βοηθημάτων που παρέχονται μέσω του Γενικού Συστήματος Υγείας ή από άλλες κρατικές πηγές.

Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι Επιχορήγησης Αγοράς Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας είναι άτομα με αναπηρίες που πιστοποιούνται από την αρμόδια αρχή ως έχοντα ανάγκη, λόγω της αναπηρίας τους, συγκεκριμένων μέσων και βοηθημάτων για διευκόλυνση των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης τους: Νοείται ότι, τα τεχνικά μέσα και βοηθήματα υποστηρικτικής τεχνολογίας δύνανται να αφορούν την εργασία του δικαιούχου νοουμένου ότι προσκομιστούν στοιχεία που να αιτιολογούν επαρκώς ότι η προμήθεια τους από τον εργοδότη προς τον δικαιούχο συνιστά δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη.
Ύψος επιχορήγησης.	3. Η Επιχορήγηση Αγοράς Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία για συγκεκριμένο τύπο μέσων και βοηθημάτων και ανάλογα με ανώτατο ποσό ανά τύπο μέσου και βοηθήματος όπως καθορίζει η αρμόδια αρχή στον Κατάλογο Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας, διαβαθμίζεται από δέκα ευρώ (€10) μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) και μέχρι ποσοστού ογδόντα τοις εκατό (80%) της τελικής αξίας αγοράς του αιτούμενου τεχνικού μέσου ή βοηθήματος: Νοείται ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Τμήμα δύναται να εγκρίνει μέχρι και εκατό τοις εκατό (100%) επιχορήγηση της δαπάνης αγοράς ενός τεχνικού μέσου ή βοηθήματος.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για την Επιχορήγηση Αγοράς Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Δεν επιχορηγούνται τεχνικά μέσα και βοηθήματα που αγοράζονται πριν την υποβολή αίτησης επιχορήγησης και σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης αγοράς ο αιτητής δύναται να

	προχωρήσει στην αγορά αμέσως μετά την υποβολή της αίτησής του· (β) επανάληψη επιχορήγησης για ίδιο τεχνικό μέσο είναι δυνατή μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από την προηγούμενη καταβολή επιχορήγησης: Νοείται ότι, η αρμόδια αρχή δύναται να αποφασίσει την κατ' εξαίρεση επιχορήγηση ίδιου μέσου σε μικρότερη χρονική περίοδο μετά από την προσκόμιση πλήρως αιτιολογημένων εκθέσεων και αποδεικτικών στοιχείων που να τεκμηριώνουν την ανάγκη νέας αγοράς· (γ) αιτήσεις για εξειδικευμένα τεχνικά μέσα και βοηθήματα υποστηρικτικής τεχνολογίας που δεν περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας της αρμόδιας αρχής δύναται να υποβάλλονται μαζί με πλήρως αιτιολογημένη έκθεση από τους ειδικούς των Δημόσιων Νοσοκομείων, του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, τα Ειδικά Σχολεία, τη Σχολή Κωφών και τη Σχολή Τυφλών, καθώς και δύο προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές, εκτός αν συντρέχει ειδικός λόγος μη ύπαρξης δεύτερης προσφοράς που αιτιολογείται επαρκώς από τον ειδικό· (δ) ο δικαιούχος προβαίνει στην αγορά του εγκριθέντος τεχνικού μέσου ή βοηθήματος εντός περιόδου έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έγκρισης και μετά από αίτημα του δικαιούχου με τεκμηριωμένους λόγους, η αρμόδια αρχή δύναται να παραχωρήσει παράταση στην έγκριση αγοράς για ακόμα δύο (2) μήνες· (ε) για σκοπούς επιδιόρθωσης τεχνικών μέσων και βοηθημάτων που έχουν επιχορηγηθεί από την αρμόδια αρχή, δύναται να

	παραχωρείται, μετά την παρέλευση δύο (2) ετών, ποσό έως ογδόντα τοις εκατό (80%) της τελικής αξίας επιδιόρθωσης με ανώτατο ποσό τα τετρακόσια ευρώ (€400), νοουμένου ότι το κόστος επιδιόρθωσης αντισταθμίζει εύλογα το όφελός της· (στ) δεν επιχορηγούνται τεχνικά μέσα και βοηθήματα σε άτομα που διαμένουν μόνιμα ή για χρονικό διάστημα πέραν των έξι (6) μηνών σε Στέγες Ηλικιωμένων, Κέντρα Αποκατάστασης ή Ιατρικά Κέντρα· (ζ) αποτελεί ευθύνη των δικαιούχων η καλή χρήση, συντήρηση και φύλαξη των βοηθημάτων, αφού σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους, επιστρέφονται στην αρμόδια αρχή για αξιοποίησή τους προς όφελος άλλων δικαιούχων μέσω δανεισμού.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 8
Κατηγορία παροχής.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Η Επιχορήγηση Διακοπών καλύπτει μέρος των δαπανών ατόμων με αναπηρίες για διακοπές σε εγκεκριμένα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα στην Κύπρο στο πλαίσιο ενδυνάμωσής τους για συμμετοχή σε δραστηριότητες τουρισμού, ψυχαγωγίας και ελεύθερου χρόνου.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι Επιχορήγησης Διακοπών είναι λήπτες του Επιδόματος Προσωπικής Βοήθειας και Κατ' Οίκον Φροντίδας που καθορίζει ο παρών Νόμος.
Ύψος Επιχορήγησης.	3. Η επιχορήγηση καλύπτει μέρος ή το σύνολο του κόστους διαμονής και διατροφής του δικαιούχου και του συνοδού ή των συνοδών του, σε εγκεκριμένο ξενοδοχείο / τουριστικό κατάλυμα στην Κύπρο με ανώτατο συνολικό ποσό επιχορήγησης τα τριακόσια ευρώ (€300) για ένα άτομο ή πεντακόσια ευρώ (€500) για δύο (2) άτομα ή επτακόσια (€700) για περισσότερα των δύο ατόμων, νοουμένου ότι τα επιπρόσθετα άτομα είναι σύζυγος ή/και ανήλικα τέκνα του δικαιούχου: Νοείται ότι, σε καμιά περίπτωση το ύψος της επιχορήγησης δεν μπορεί να ξεπερνά τα πραγματικά έξοδα διαμονής και διατροφής στο ξενοδοχείο / τουριστικό κατάλυμα και διατροφής σε εγκεκριμένα κέντρα αναψυχής στην περιοχή των διακοπών και κατά την ίδια περίοδο των διακοπών: Νοείται περαιτέρω ότι, οποιαδήποτε διαφορά δαπάνης πέραν του ποσού επιχορήγησης καλύπτεται από τον δικαιούχο.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για την Επιχορήγηση Διακοπών θα ισχύουν τα ακόλουθα:

	(α) Τηρείται αυστηρά σειρά προτεραιότητας ανάλογα με- (i) την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης συμμετοχής· και (ii) εάν ο αιτητής δεν έλαβε επιχορήγηση διακοπών το προηγούμενο έτος, και οι δικαιούχοι θα εγκρίνονται μέχρι εξαντλήσεως των ετήσιων εγκεκριμένων πιστώσεων που διαθέτει η αρμόδια αρχή· (β) οι διακοπές μπορούν να πραγματοποιούνται από την ημερομηνία λήψης του Πιστοποιητικού Επιχορήγησης Διακοπών από τον δικαιούχο, μία φορά, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους· (γ) κάθε δικαιούχος έχει την επιλογή και την ευθύνη για τη διοργάνωση των διακοπών του και η επιλογή του εγκεκριμένου ξενοδοχείου ή τουριστικού καταλύματος στην Κύπρο αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου: Νοείται ότι, ο κατάλογος των εγκεκριμένων ξενοδοχείων/τουριστικών καταλυμάτων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Υφυπουργείου Τουρισμού· (δ) ο δικαιούχος οργανώνει τις διακοπές του επιλέγοντας το εγκεκριμένο ξενοδοχείο ή τουριστικό κατάλυμα στην Κύπρο· (ε) το ποσό επιχορήγησης καταβάλλεται από την αρμόδια αρχή στον δικαιούχο με έμβασμα στον λογαριασμό του, μετά από παρουσίαση στην αρμόδια αρχή, εξέταση και αποδοχή- (i) πρωτότυπου Πιστοποιητικού Επιχορήγησης Διακοπών που έχει λάβει, συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον δικαιούχο ή τον κηδεμόνα του, σε περίπτωση ανήλικου δικαιούχου· και

	(ii) πρωτότυπου και επ' ονόματι του δικαιούχου ή τον κηδεμόνα του, σε περίπτωση ανήλικου δικαιούχου, τιμολογίου και απόδειξης πληρωμής του ξενοδοχείου / τουριστικού καταλύματος: Νοείται ότι, το Πιστοποιητικό Επιχορήγησης Διακοπών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιονδήποτε άλλο σκοπό ή από μη δικαιούχο της Παροχής.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 9
Κατηγορία παροχής.	ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΤΡΟΧΟΚΑΘΙΣΜΑΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Η εν λόγω μη χρηματική Παροχή αφορά τον δανεισμό τροχοκαθίσματος, τεχνικού μέσου ή βοηθήματος υποστηρικτικής τεχνολογίας σε άτομο με αναπηρία για σκοπούς διευκόλυνσης της διακίνησης, των καθημερινών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσής του.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι δανεισμού τροχοκαθισμάτων, τεχνικών μέσων και βοηθημάτων υποστηρικτικής τεχνολογίας είναι άτομα με αναπηρίες που πιστοποιούνται από την αρμόδια αρχή ως έχοντα ανάγκη τροχοκαθίσματος, τεχνικού μέσου ή βοηθήματος υποστηρικτικής τεχνολογίας για τη διακίνησή τους ή/και διευκόλυνσή τους για περιορισμένο χρονικό διάστημα.
Διάρκεια παροχής.	3. Ο δανεισμός τροχοκαθίσματος, τεχνικού μέσου ή βοηθήματος υποστηρικτικής τεχνολογίας γίνεται για χρονική διάρκεια μέχρι ενός χρόνου και δύναται να ανανεώνεται με την έγκριση της αρμόδιας αρχής.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4. Για τον δανεισμό τροχοκαθισμάτων, τεχνικών μέσων και βοηθημάτων υποστηρικτικής τεχνολογίας ισχύουν τα ακόλουθα: (α) Ο δικαιούχος δανείζεται το τροχοκάθισμα, τεχνικό μέσο ή βοήθημα υποστηρικτικής τεχνολογίας δωρεάν και αναλαμβάνει την υποχρέωση να το επιστρέψει στην αρμόδια αρχή μετά τη λήξη της διάρκειας του δανεισμού· (β) το τροχοκάθισμα, τεχνικό μέσο ή βοήθημα υποστηρικτικής τεχνολογίας δύναται να είναι καινούργιο ή μεταχειρισμένο

	ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τη διαχείρισή τους από την αρμόδια αρχή στα πλαίσια της υπηρεσίας δανεισμού: Νοείται ότι, η αρμόδια αρχή προβαίνει σε αγορά καινούργιων τροχοκαθισμάτων, τεχνικών μέσων ή βοηθημάτων υποστηρικτικής τεχνολογίας ανάλογα με τις ανάγκες και τις διαθέσιμες πιστώσεις για τον σκοπό αυτό: Νοείται περαιτέρω ότι, τα μεταχειρισμένα τροχοκαθίσματα, τεχνικά μέσα ή βοηθήματα υποστηρικτικής τεχνολογίας προέρχονται από επιστροφές ειδών που αγοράστηκαν στο πλαίσιο των Παροχών για Αγορά Τροχοκαθισμάτων, για Αγορά Τεχνικών Μέσων και Βοηθημάτων Υποστηρικτικής Τεχνολογίας ή από δωρεές· (γ) ο δικαιούχος να μεταχειρίζεται το τροχοκάθισμα, τεχνικό μέσο ή βοήθημα με προσοχή, το φυλάττει σε ασφαλή και κατάλληλο χώρο, το συντηρεί και επιδιορθώνει οποιαδήποτε ζημιά οφείλεται σε υπαιτιότητά του· (δ) τα τροχοκαθίσματα, τεχνικά μέσα και βοηθήματα υποστηρικτικής τεχνολογίας που τελούν υπό δανεισμό αποτελούν περιουσία του κράτους και φυλάσσονται υπό τη διαχείριση της αρμόδιας αρχής, η οποία μεριμνά για την ασφαλή αποθήκευσή τους, τη συντήρηση, καθαρισμό, επιδιόρθωση ή αχρήστευσή τους.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 10
Κατηγορία παροχής.	ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
Φύση και σκοπός.	1. Η έκδοση Δελτίου Στάθμευσης σε άτομο με αναπηρία συνιστά μη χρηματική παροχή για σκοπούς στάθμευσής του προνομιακά σε καθορισμένους χώρους.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι έκδοσης Δελτίου Στάθμευσης είναι τυφλά άτομα, άτομα με μέτρια ή σοβαρή ή ολική κινητική αναπηρία, νοητική αναπηρία, καθώς και οι οργανώσεις που παρέχουν φροντίδα στα άτομα με αυτούς τους τύπους αναπηρίας και οι οποίες δικαιούνται να χρησιμοποιούν το Δελτίο Στάθμευσης για οχήματα που μεταφέρουν άτομα με αναπηρίες δεδομένου ότι υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο όσον αφορά τη σωστή χρήση του Δελτίου αυτού.
Διάρκεια παροχής.	3. Το Δελτίο Στάθμευσης έχει διάρκεια ισχύος είτε μόνιμη είτε τριών (3) ετών με δυνατότητα επανέκδοσής του με την υποβολή στην αρμόδια αρχή σχετικής αίτησης, στο καθορισμένο έντυπο, ένα μήνα πριν τη λήξη της ημερομηνίας που αναγράφεται σε αυτό: Νοείται ότι, αν το Δελτίο Στάθμευσης δεν χρησιμοποιείται από τον δικαιούχο, τότε αυτό επιστρέφεται στην αρμόδια αρχή.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις. Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε: L 167, 12.6.1998, σ. 25.	4.(α) Το Δελτίο Στάθμευσης είναι χρώματος γαλάζιου και έχει σχήμα, διαστάσεις και περιεχόμενο, το οποίο καθορίζεται με βάση το ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα σύμφωνα με το Παράρτημα της Σύστασης του Συμβουλίου της 4ης Ιουνίου 1998, 98/376/ΕΚ ως αυτό τροποποιείται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (β) Το Δελτίο Στάθμευσης παρέχει το δικαίωμα για προνομιακή

	στάθμευση των οχημάτων που οδηγούνται από τους δικαιούχους ή μεταφέρουν τους δικαιούχους, των οποίων το όνομα αναγράφεται ευδιάκριτα στο Δελτίο Στάθμευσης. (γ) Για την έκδοση ή επανέκδοση Δελτίου Στάθμευσης απαιτείται η υποβολή αίτησης στην αρμόδια αρχή στο καθορισμένο έντυπο, συνοδευόμενη από προσφάτως εκδοθέντα ιατρικά πιστοποιητικά και δύο πρόσφατες φωτογραφίες υπογραμμένες στο πίσω μέρος αυτών από τον αιτητή: Νοείται ότι, η αρμόδια αρχή δύναται να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία ή/και ιατρικά πιστοποιητικά ή και να καλέσει τους αιτητές για σκοπούς πιστοποίησης της αναπηρίας τους. Για άτομα που έχουν ήδη πιστοποιηθεί ότι εμπίπτουν στους δικαιούχους δεν απαιτείται η υποβολή ιατρικών πιστοποιητικών ούτε νέας αξιολόγησης. (δ) Σε περίπτωση απώλειας του Δελτίου Στάθμευσης, για την επανέκδοσή του απαιτείται η προσκόμιση Βεβαίωσης από Αστυνομικό Τμήμα. (ε) Η επίδειξη του Δελτίου Στάθμευσης γίνεται με τοποθέτησή του στο πάνω μέρος του ανεμοθώρακα του αυτοκινήτου και το μπροστινό μέρος του Δελτίου που φέρει αναπηρικό σήμα πρέπει να είναι ορατό. (στ) Το Δελτίο Στάθμευσης χρησιμοποιείται μόνο όταν ο δικαιούχος κάνει χρήση του δικαιώματος στάθμευσης- (i) σε χώρους στάθμευσης ειδικά σηματοδοτημένους για στάθμευση ατόμων με αναπηρίες· (ii) σε δρόμους με παρκόμετρα όπου η στάθμευση για τους δικαιούχους Δελτίου είναι δωρεάν και χωρίς χρονικό περιθώριο·

	(iii) σε δρόμους με μονή ή διπλή κίτρινη γραμμή για τρεις (3) ώρες, νοουμένου ότι οι δρόμοι αυτοί έχουν προηγουμένως καθοριστεί ως επιτρεπόμενοι χώροι προνομιακής στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες από την Τεχνική Επιτροπή του Κεντρικού Φορέα για την Επίλυση Κυκλοφοριακών Προβλημάτων και στις περιπτώσεις αυτές το δικαίωμα προνομιακής στάθμευσης αναγράφεται σε ειδική πινακίδα. (ζ) Κάθε δικαιούχος χρήσης Δελτίου Στάθμευσης έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις: (i) Φέρει την ευθύνη για τη σωστή και εύλογη χρήση του Δελτίου, (ii) χρησιμοποιεί το Δελτίο μόνο ο ίδιος σε οποιοδήποτε αυτοκίνητο τον μεταφέρει: Νοείται ότι, επιτρέπεται η χρήση του Δελτίου Στάθμευσης από τον συνοδό του δικαιούχου, αν ο δικαιούχος κατεβαίνει προσωρινά από το αυτοκίνητο και ο συνοδός του παραμένει στο αυτοκίνητο περιμένοντας τον δικαιούχο να επιστρέψει· (iii) διασφαλίζει την καλή κατάσταση του Δελτίου, ώστε όλες οι παρεχόμενες πληροφορίες να είναι ευανάγνωστες και, σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο αυτές δεν είναι ευανάγνωστες, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για αντικατάσταση του Δελτίου.

	ΠΙΝΑΚΑΣ 11
Κατηγορία παροχής.	ΕΚΔΟΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ
Φύση και σκοπός.	1. (α) Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας αποτελεί μη χρηματική παροχή που χορηγείται από την αρμόδια αρχή σε άτομο με αναπηρία για σκοπούς ενθάρρυνσης, βελτίωσης και διευκόλυνσης της κινητικότητας, καθώς και ενίσχυση της συμμετοχής του στον κοινωνικό, πολιτιστικό και ψυχαγωγικό τομέα της ζωής. (β) Η Κάρτα επιτρέπει την πρόσβαση του ατόμου σε πλεονεκτήματα και οφέλη στα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας.
Δικαιούχοι.	2. Δικαιούχοι έκδοσης Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας είναι άτομα με αναπηρίες, που η αναπηρία τους πιστοποιείται από την αρμόδια αρχή, ως μέτρια ή σοβαρή ή ολική αναπηρία: Νοείται ότι, στην περίπτωση που το άτομο με αναπηρία είναι απαραίτητο να συνοδεύεται, όπως αυτό θα πιστοποιείται από το Τμήμα, τότε τα ίδια ωφελήματα θα δικαιούται και ο συνοδός του ατόμου και η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας θα φέρει την σήμανση «Α» (Assistant): Νοείται περαιτέρω ότι, για άτομα τα οποία ήδη κατέχουν πιστοποίηση μέτριας, σοβαρής ή ολικής αναπηρίας από την αρμόδια αρχή με μόνιμη ισχύ δεν απαιτείται νέα πιστοποίηση, εκτός αν αιτιολογημένα κριθεί απαραίτητο.
Διάρκεια παροχής.	3. Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας έχει διάρκεια ισχύος είτε μόνιμη είτε δέκα (10) ετών με δυνατότητα επανέκδοσής της με την υποβολή στην αρμόδια αρχή σχετικής αίτησης, στο καθορισμένο έντυπο, ένα μήνα πριν

	από τη λήξη της ημερομηνίας που αναγράφεται σε αυτή.
Άλλοι όροι και προϋποθέσεις.	4.(α) Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας έχει συγκεκριμένη μορφή που προδιαγράφεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη-μέλη που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα: Νοείται ότι, τα πλεονεκτήματα και οφέλη για τους κατόχους της Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας καθορίζονται σε Κατάλογο Ωφελημάτων Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας που ισχύει σε κάθε κράτος-μέλος, με διαφορετικά ωφελήματα. (β) Ο κατάλογος μπορεί να διαφοροποιείται και να εμπλουτίζεται με επικαιροποίησή του στην ειδική ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής όπου κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να πληροφορηθεί τον τρόπο χρήσης της κάρτας και απόλαυσης των ωφελημάτων της στην Κύπρο και σε κάθε ένα από τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχει στο πρόγραμμα.